

Årsredovisning och Hållbarhetsrapport 2018

Assemblin

För att det är insidan som räknas.

I alla byggnader bor och arbetar människor som är beroende av att luft, vatten och energi ska fungera varje dag, året om. Med våra 5 700 kompetenta och engagerade medarbetare ser vi till att det blir verklighet. Med fullt fokus på insidan tar vi ditt byggprojekt från ax till limpa. Klockrent, eller hur?

INNEHÅLL

Året i korthet	4
Koncernchefen har ordet	6

VERKSAMHET

Marknad	8
Erbjudande	10
Vision och värderingar	12
Strategi och värdeskapande	15
Vårt sätt att arbeta	18
Våra affärsområden	21

HÅLLBARHETSRAPPORT

Introduktion	27
Väsentliga hållbarhetsaspekter	29
Insatser 2018 – som arbetsgivare	30
Insatser 2018 – som leverantör	32
Insatser 2018 – som investering	34
Insatser 2018 – som samhällsaktör	36
Redovisning av nyckeltal	38
Definitioner av hållbarhetsnyckeltal	39
Revisorns yttrande kring hållbarhetsrapport	39

BOLAGSSTYRNING

Introduktion	40
Styrelse	42
Ledning	43

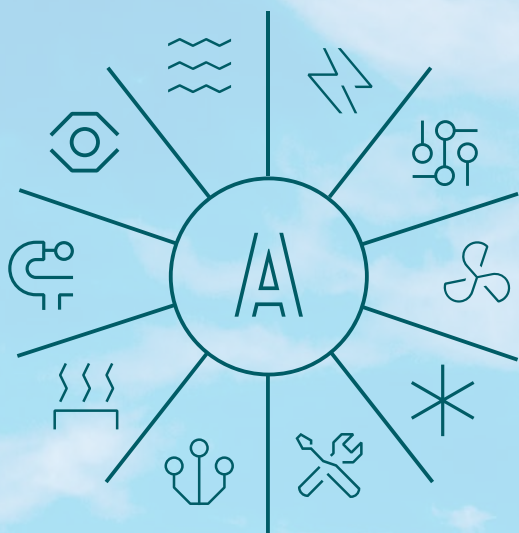
EKONOMISK REDOVISNING

Förvaltningsberättelse	46
Resultat och resultaträkning för koncernen	48
Finansiell ställning för koncernen	49
Förändringar i eget kapital för koncernen	50
Kassaflödesanalys för koncernen	51
Resultaträkning för moderbolaget	52
Balansräkning för moderbolaget	53
Förändringar i eget kapital för moderbolaget	54
Kassaflödesanalys för moderbolaget	54
Noter	55
Styrelsens intygande	85
Revisionsberättelse	87

ÖVRIGT

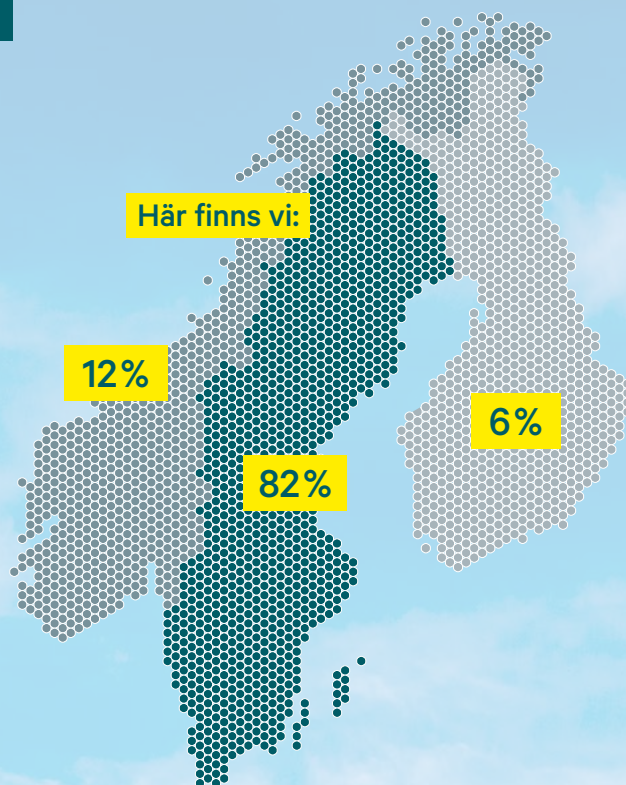
Flerårsöversikt	88
Avstämning nyckeltal	90
Definitioner	91

Året i korthet

Marknadsledande multiteknisk kompetens

EI, värme och sanitet (VS), ventilation och automation är våra största teknikområden. Därutöver har vi hög kompetens inom elverkstad & fältservice, sprinkler, data & telekom, säkerhet, fjärrvärme, kyla samt industrirör.

8 885

MSEK OMSÄTTNING

5 630

MEDARBETARE

VIKTIGA HÄNDELSE UNDER ÅRET

Fortsatt tillväxt

Omsättningen ökade till 8 885 (8 169) MSEK, vilket motsvarar en tillväxt på 8,8 procent varav 7,8 procent var organisk.

Starkare marginal

Justerad EBITA ökade med 59 procent och uppgick till 401 (252) MSEK. Den justerade EBITA-marginalen ökade från 3,1 till 4,5 procent.

Ökning av ordergång

Fortsatt stark ordergång. Orderstocken ökade med 12 procent till 6 971 (6 223) MSEK.

Kompletterande förvärv

Under året genomfördes förvärv av fem installationsbolag i Sverige, Norge och Finland som tillsammans motsvarar en årsomsättning på cirka 300 MSEK.

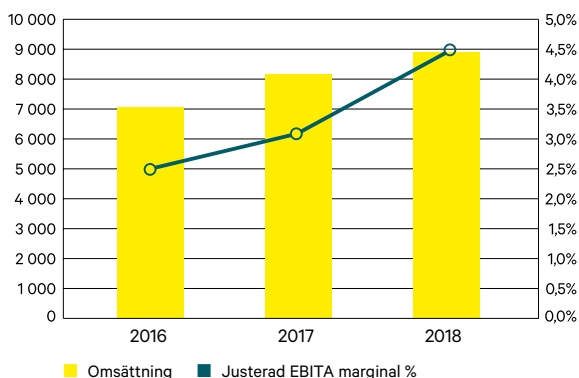
Ny koncernchef

I maj tillträdde Mats Johansson som ny koncernchef.

Ökad tydlighet

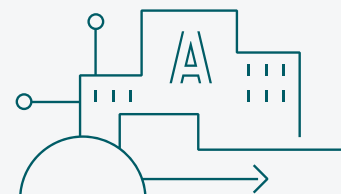
Under hösten arbetades ett nytt ramverk och en ny affärsplan för hela Assemblin fram.

OMSÄTTNING OCH LÖNSAMHET

Denna års- och hållbarhetsredovisning avser verksamheten i koncernen Assemblin Holding AB, organisationsnummer 559025-2952.

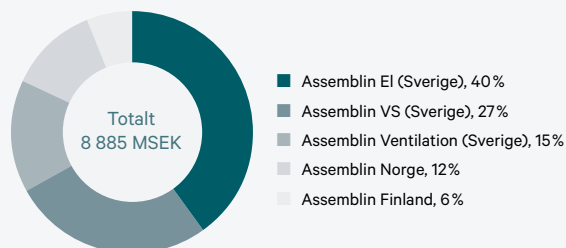
Samtliga belopp är i MSEK om inte annat anges. Till följd av avrundningar kan differenser i summeringar förekomma.

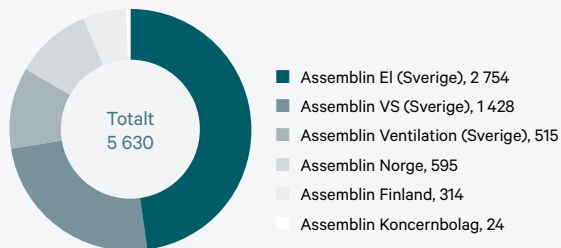
NYCKELTAL	2018	2017
Nettoomsättning, MSEK	8 885	8 169
Justerad EBITA, MSEK	401	252
Justerad EBITA-marginal*, %	4,5	3,1
EBITA, MSEK	417	210
EBITA-marginal, %	4,7	2,6
Orderstock, MSEK	6 971	6 223
Ordergång, MSEK	9 459	9 899
Medelantal anställda, FTE	5 630	5 693

*Justerat för jämförelsestörande kostnader. För definitioner se sid 91.

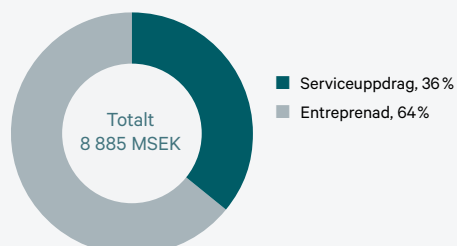
OMSÄTTNING PER AFFÄRSOMRÅDE

MEDARBETARE PER AFFÄRSOMRÅDE

OMSÄTTNING PER UPPDRAGSTYP

KASK
MATS JOHANSSON

”För att kunna vara med och driva utvecklingen krävs självklart resurser och kompetens, men också nyfikenhet, mod och förändringsvilja – egenskaper som speglar den kultur och den entreprenörsanda som finns i Assemblin.”

Assemblin

KONCERNCHEFEN HAR ORDET:

Människorna, tekniken och möjligheterna

Jag har tillbringat hela mitt liv i bygg- och fastighetsbranschen varav de senaste fjorton åren utanför Sverige. I maj 2018 flyttade jag tillbaka till Stockholm och började som koncernchef på Assemblin. Det var ett beslut som jag inte ångrar.

Ett spännande bolag i en spännande bransch

Tekniska installationer är länken mellan en fastighet och de som vistas där. Det är kablarna, trummorna och rören som får byggnader att fungera och människor att trivas och må bra. Och i dagens uppkopplade samhälle, där fastigheter blir mer och mer tekniktäta och automatiserade, blir installatörens roll allt mer central. Att efter mina år i byggbranschen ta steget till Assemblin känns därför helt rätt.

Installationsbranschen är verkligen en spännande bransch i stark förändring, inte minst drivet av den digitala transformationen och klimatutmaningarna. För att kunna vara med och driva utvecklingen krävs självklart resurser och kompetens, men också nyfikenhet, mod och förändringsvilja – egenskaper som speglar den kultur och den entreprenöranda som finns i Assemblin.

Bäst på det vi gör

Som ny i bolaget kunde jag snabbt konstatera att det finns ett positivt momentum i hela verksamheten. Siffrorna pekar åt rätt håll och framtidstron är stark. En decentraliserad men disciplinerad verksamhet med fokus på medarbetare, kvalitet, kunder och effektivitet har visat sig vara ett framgångsrikt koncept, och för att inte motverka den positiva kraften handlar mitt uppdrag mer om att förstärka och förtydliga snarare än att förändra.

Våra projekt och den lokala filialen är och förblir vår naturliga bas, och alla stödfunktioner har i uppgift att stötta dem på ett kostnadseffektivt och värdeadderande sätt. Med det som utgångspunkt påbörjade vi i somras ett arbete med att tydliggöra vår gemensamma plattform och färdriktning. Under hösten mejslade vi fram nya

strategiska fokusområden, en uppdaterad affärsplan, en digital agenda och ett nytt gemensamt ramverk. Parallellt med detta genomförde vi också en översyn av vår vision, mission, affärsidé och värderingsgrund. Syftet var att utifrån den verksamhet vi bedriver förtydliga vad vi har gemensamt, vilka vi är och vad vi vill uppnå. Och det råder ingen tvekan: Assemblin vill bli bäst på det vi gör, och ta positionen som marknadens mest spännande och nytänkande installationsbolag.

Människorna gör skillnaden

Vår överordnade uppgift är att säkerställa en lönsam utveckling som genererar en stabil avkastning med kontrollerade risker till bolagets ägare. För att kunna åstadkomma det krävs ett konkurrenskraftigt erbjudande, som i sin tur bara kan genereras av engagerade, duktiga medarbetare.

På Assemblin arbetar nästan 5 700 yrkesstolta specialister, som brinner för att skapa smarta och hållbara installationer för våra kunder. Att attrahera och behålla kompetenta och engagerade medarbetare ser jag som en av våra viktigaste uppgifter, och vi jobbar aktivt för att öka medarbetartrivsel och medarbetarengagemang på flera sätt. Två frågor som vi kommer att fokusera särskilt på framöver är medarbetar- och ledarskapsutveckling samt säkerhet på arbetsplatsen. De flesta av våra medarbetare vistas i farliga arbetsmiljöer och som arbetsgivare vill vi göra allt för att de ska komma hem i gott skick efter avslutat arbete, varje dag. Vi vill ha branschens bästa medarbetare – och de ska vi vara rädda om.

Tillväxt och kraftig lönsamhetsförbättring

När vi summerar året som gått i siffror så är det med stor tillfredsställelse. Vår tillväxt

på 8,8 procent ligger väl över branschgenomsnittet. Orderingången under 2018 var fortsatt hög och vår orderstock vid årsskiftet ökade med 12 procent till 6 971 (6 223) MSEK.

Samtidigt levererade vi en resultatökning på hela 59 procent, vilket innebar att lönsamheten stärktes från 3,1 till 4,5 procent. Det är en stark prestation, och jag vill rikta ett stort tack till mina fantastiska kollegor på Assemblin som bidragit till detta. Vi har nu nått en lönsamhetsnivå som känns försvarbar även om vi fortfarande har en bit kvar till våra långsiktiga målsättningar.

Vår fortsatta resa

Vi går in i 2019 med en stabil verksamhet, ökad lönsamhet och tydligare målbild. Överlag är också våra kunder nöjda med våra leveranser och vårt varumärke blir allt starkare. Vår uppfattning är att marknadsläget fortfarande är starkt, men vi följer utvecklingen noga för att kunna möta förändringar i byggkonjunkturen på bästa sätt. Vår starka kassa gör att vi har utrymme för fler förvärv och vi letar ständigt efter bolag som passar in i vår struktur och kultur.

Sammanfattningsvis kan jag konstatera att det är mycket som fallit på plats, men vi har ännu mer att ge. Ambitionen är glasklar: Assemblin ska bli det bästa installationsbolaget på marknaden – för våra kunder, medarbetare och ägare.

Att få vara med på den resan är för mig en stor ära.

Stockholm i april 2019

Mats Johansson
Koncernchef, Assemblin

En tillväxtmarknad i förändring

Assemblin har en stark position på en växande marknad. Totalt sett uppskattas installationsmarknaden i Sverige, Norge och Finland till cirka 225 mdSEK*.

Marknadsutveckling

Utvecklingen på installationsmarknaden korrelerar starkt med utvecklingen på byggmarknaden men med viss eftersläpning. Under de senaste årens starka konjunktur har såväl byggmarknaden som installationsmarknaden haft en god tillväxt. För perioden 2012–2017 var den genomsnittliga tillväxten på installationsmarknaden cirka fyra procent per år*.

Även under 2018 var installationsmarknaden stark. Ett minskat bostadsbyggande i vissa storstäder kompensades till stor del av ökade offentliga investeringar, främst i stora infrastrukturprojekt, sjukhus och skolor i hela Norden. Även de industriella investeringarna ökade. Därtill har ett stigande intresse för energieffektiviseringar gynnat installationsbranschen. Enligt branschföreningen Installationsföretagen väntas den positiva utvecklingen hålla i sig under 2019 med en viss avmattning i tillväxttakten mot slutet av året.

För Assemblin blev orderingsgången 2018 fortsatt god och uppgick till 9 459 (9 899) MSEK. Orderstocken vid årets slut ökade med 12 procent till 6 971 (6 223) MSEK. I orderstocken finns flera uppdrag som sträcker sig in i 2020 och 2021.

Marknadens aktörer

Den nordiska installations- och service-marknaden är lokal och fragmenterad. I Norden finns cirka 25 000 installationsföretag, främst mindre och privatägda. För närvarande pågår en konsolidering i branschen, där Assemblin aktivt deltar genom att ständigt utvärdera förvärvsmöjligheter.

Assemblins huvudkonkurrenter är främst små och medelstora lokala installationsbolag, som ofta är specialiserade inom ett enskilt tekniksegment i ett geografiskt begränsat område. På nordisk nivå, med kapacitet att hantera stora multitekniska uppdrag, finns det förutom Assemblin bara ett fåtal andra installationsbolag.

Assemblin eftersträvar en stark lokal marknadsnärvaro på de orter bolaget verkar. I Sverige och Norge är Assemblins marknadsposition mycket stark och vi är störst eller näst störst på de flesta orter, medan vi i Finland har en något lägre marknadsnärvaro.

Kunder och uppdrag

Assemblin utför installations- och serviceuppdrag i olika typer av fastigheter, industri- och infrastrukturprojekt. Assemblins exponering mot bostadsmarknaden är jämfört med andra installationsbolag relativt låg. Utöver entreprenaduppdragen levererar Assemblin också service

till installationer i befintliga byggnader och anläggningar.

Assemblins kundbas är diversifierad och består av över 20 000 små och stora kunder. Bland de stora uppdragsgivarna märks byggbolag, men också offentliga verksamheter, fastighetsägare och industribolag.

Assemblin åtar sig främst två typer av uppdrag, dels entreprenaduppdrag (inklusive viss tillverkning) och dels serviceuppdrag. Andelen serviceuppdrag ökade under året från 35 till 36 procent av omsättningen. Assemblins målsättning är att över tid öka serviceandelen ytterligare.

Entreprenaduppdragen kan löpa på någon månad upp till flera år beroende på storlek, och skrivs ofta som fasta avtal med möjlighet till prisjustering om förutsättningarna förändras. Lite större projekt genomförs ibland som partneringentreprenader, där flera parter samverkar genom hela byggprocessen.

Serviceuppdragen löper ofta på flera år, antingen som ramavtal (där uppdrag avropas och faktureras på löpande räkning) eller som ett drift-/underhållsavtal där överenskomna volymer faktureras förskottsvis. I Assemblins serviceuppdrag ingår även mindre underhållsrelaterade ombyggnationer.

* Externa källor: Prognoscenter, Installationsföretagen, Byggfakta

TRENDER OCH DRIVKRAFTER

DIGITAL TRANSFORMATION OCH ÖKAD TEKNIKTÄTHET

Den snabba tekniska utvecklingen möjliggör utveckling av såväl arbetssätt och metoder som lösningar och produkter. Moderna fastigheter och industrianläggningar blir allt mer tekniktunga och uppkopplade, vilket kräver mer avancerade fastighetstekniska system. Utvecklingen accelereras i takt med fler uppkopplingsbara och intelligenta produkter som kan ingå i integrerade styr- och reglersystem med öppna protokoll.

Några av de större utvecklingsområden som varit i fokus i branschen är vidareutveckling av informationssystemet BIM (Building Information Modelling), uppkopplade produkter med hjälp av IoT (Internet of Things), ökad mobilitet och ny visualiseringsteknik med hjälp av AR (Augmented Reality). Ett annat exempel är AI (Artificiell Intelligens), som ger nya förutsättningar både vad gäller utformning av nya installationslösningar och funktioner för brukare från installationer i drift. Utvecklingen inom robotik inriktas bland annat mot att effektivisera farliga eller repetitiva arbetsmoment.

ÖKAT FOKUS PÅ MILJÖ OCH ENERGI

Klimatutmaningar och skärpt lagstiftning innebär ett större livscykelperspektiv och en ökad efterfrågan på lösningar med mindre miljö- och klimatpåverkan. Det gäller att göra byggproduktionen mer effektiv och miljöanpassad och att skapa energieffektiva byggnader.

Här spelar installationsföretagen och deras lösningar en mycket central roll. Lösningarna måste anpassas till varje byggnad för att få en låg årsenergianvändning, eller rent av ett noll- eller plusenergihus. Lösningen kan vara till exempel kombinationer av solenergi och värmeåtervinning med kloka styr- och reglersystem, där de olika installationstyperna samverkar.

PARTNERINGSPROJEKT OCH MULTITEKNISKA UPPHANDLINGAR

Nya former för nära samverkan mellan de olika aktörerna i byggprocessen är en fortsatt tydlig trend, och ställer nya krav på alla medverkande företag och medarbetare. Skråtänkandet behöver ersättas av projekttänkande och suboptimering måste ge vika för de gemensamma slutmålen. Här har olika former av partnering utvecklats och blivit ett sätt att skapa förutsättningar och metoder för detta.

När man tittar på installatörens roll i moderna byggprojekt blir samordning av de olika installationstyperna allt viktigare. Därför blir också multitekniska upphandlingar vanligare, vilket innebär att en installatör – eller en grupp av installatörer – tar ansvaret för projektering och montering av all installation; el, VS, ventilation och automation. Multitekniska projekt innebär ofta att produktionen blir effektivare, men framförallt att de tekniska systemen i drift tillsammans skapar den rätta miljön för brukarna – samtidigt som energianvändning och klimatpåverkan minimeras.

DEMOGRAFISKA FAKTORER – BEFOLKNINGSÖKNING

I Norden blir vi allt fler – men framförallt allt äldre. Detta påverkar samhällsbyggnadssektorn på många sätt. Trots att bostadsmarknaden nu bromsats in i flera storstadsregioner, kvarstår stora behov av billiga och mindre bostäder för till exempel unga eller ekonomiskt mindre starka grupper. Här kan bland annat industriellt tillverkade bostäder bli en vanligare lösning, där det också ställs krav på industriellt och modulärt tänkande från installatörerna.

En annan lösning är att renovera och bygga om befintliga bestånd för att anpassa dem bättre efter efterfrågan på bostadsmarknaden vilket i sin tur ofta kräver anpassningar av installationerna.

Det ökade antalet invånare ställer också krav på fler effektiva och moderniserade sjukhus, skolor och transportsystem. Även här spelar installationerna en allt större roll för att skapa trygga, funktionella och hållbara miljöer.

En kvalificerad och innovativ installatör med ett komplett erbjudande

Assemblin är en av Nordens ledande helhetsleverantörer av teknisk service och installation. Med marknadens bästa och mest kunniga medarbetare skapar vi smarta och hållbara lösningar anpassade till olika typer av byggnader och behov.

Engagemang och värdeskapande

Assemblin är en engagerad installations- och servicepartner, som anpassar varje uppdrag till kundernas specifika förutsättningar och behov. Vi anstränger oss för att hitta den bästa lösningen för varje uppdragsgivare – och deras slutanvändare.

I alla uppdrag tar vi ett långtgående ansvar för funktion, kvalitet och effektivitet och arbetar säkert enligt beprövade metoder. Vårt mål är att i nära samverkan med våra uppdragsgivare utforma och underhålla energieffektiva, stabila och miljövänliga fastighetstekniska lösningar, optimerade ur ett livscykelperspektiv. Det skapar värde åt våra kunder genom minskade energi- och driftskostnader, ökad driftstabilitet, ett bättre inomhusklimat och välskötta byggnader.

Marknadsledande kompetens inom flera teknikområden

Assemblin har den erfarenhet och kompetens som krävs för att kunna ta helhetsans-

svar för planering, installation samt drift och service av alla tekniska system i en byggnad eller anläggning. Vi jobbar gärna tillsammans i multitekniska uppdrag, men kan också erbjuda enstaka kompetenser i små och stora uppdrag.

Alla typer av byggnader

Vi har erfarenhet av olika tekniska system i stora och små byggnader, till exempel bostadsfastigheter, kontorsfastigheter, köpcentrum, hotell och restauranger, logistikfastigheter, parkeringsytor, rese-terminaler och stationer samt mäss- och konferenshallar. Vi har också god förståelse för de särskilda krav som ställs i fastigheter med känslig verksamhet och komplicerade infrastrukturprojekt. Assemblin har också lång erfarenhet av att arbeta i samverkansformen partnering, där vi kan bidra med vår expertis och breda erfarenhet inom konstruktion, installation och service.

Fokus på innovation och utveckling

Nyfikenhet och ambition driver oss framåt, och genom innovation och utveckling skapar vi branschens bästa lösningar. Vi bevakar löpande marknadsutvecklingen och har god kunskap om krav som nya lagar, olika branschstandarder och certifikat ställer.

En av de största drivkrafterna för utveckling just nu är den snabba tekniska utvecklingen. Ny teknik hjälper oss att förbättra våra lösningar till våra kunder men också att effektivisera och förbättra våra interna processer. Under 2018 genomfördes en genomlysning av Assemblins leveranser ur ett digitaliseringsperspektiv. Alla pågående initiativ utvärderas, och de som bedöms addera mest kundnytta kommer att erbjudas till fler kunder framöver. Samtidigt har ett antal nya utvecklingsprojekt initierats, som syftar till att vässa Assemblins erbjudande och leverans. Ett exempel är en webbshop som testades i liten skala under 2018 men som på sikt kommer att byggas ut.

EI

Vårt erbjudande inom el omfattar alla typer av installationer, från svagström till högspänning.

Värme & Sanitet

Inom värme och sanitet gör vi komplexa installationer i samband med nybyggnation eller renovering.

Ventilation

Vi har lång erfarenhet av ventilationsprojekt med spetskompetens inom konstruktion och egen verkstad för kanaltillverkning.

Automation

Vi är en systemoberoende system- och tjänsteleverantör inom fastighetsautomation och i automatisering av industriprocesser.

Övriga teknikområden: Vi har även ledande kompetens inom sprinkler, data & telekom, säkerhet, fjärrvärme, kyla, industrirör samt elverkstad & fältservice.

EN KOMPLETT INSTALLATIONS- OCH SERVICEPARTNER

Små och stora entreprenaduppdrag

Vi får fastigheter, anläggningar och industrier att fungera genom smarta och anpassade tekniska installationslösningar. Vi gör både enkla och komplexa installationer i samband med renovering eller nybyggnationer. Inget uppdrag är för litet eller för stort för oss – med rätt kompetens och rätt resurser anpassar vi våra lösningar till förutsättningarna i varje uppdrag. Vi tar kundernas installationsprojekt hela vägen från idé till komplett lösning.

Lokala och nationella serviceuppdrag

Genom regelbunden service och tillsyn av professionella servicetekniker kan vi förlänga byggnadens livslängd och minska våra kunders energi- och driftskostnader. Dessutom säkerställer vi att våra kunder lever upp till lagar och förordningar. I våra serviceuppdrag ingår ofta löpande underhåll, akuta åtgärder och mindre ombyggnationer. Vår serviceverksamhet utmärks av hög tillgänglighet och att vi är enkla att få kontakt med. Genom vår stora geografiska spridning har vi möjlighet att teckna lokala, regionala, nationella eller nordiska serviceavtal.

**”MED SMARTA OCH HÅLLBARA
TEKNISKA INSTALLATIONS
LÖSNINGAR
FÅR VI BYGGNADER ATT
FUNGERA
OCH MÄNNISKOR ATT
TRIVAS.”**

Fundamentet i vår verksamhet

Under 2018 arbetade Assemblin fram en ny strategisk plattform som definierar fundamentet i vår verksamhet – vad som utmärker vår verksamhet och vad som särskiljer oss från andra bolag.

VISION

Smarta och hållbara installationer.
För människor, av människor.

Alla har rätt till tillgång på vatten, el och ett bra inomhusklimat – på arbetet, i hemmet och i det offentliga rummet. Effektiva, energioptimerade och anpassade installationslösningar utformade ur ett livscykelperspektiv med minimal påverkan på miljön. Smarta och hållbara installationer – för människor, av människor. Det är vår vision, och det är vad vi vill uppnå i alla våra uppdrag.

MISSION

Med luft, energi och vatten får vi byggnader att fungera och människor att trivas.

Vår mission beskriver syftet med vår verksamhet och vad som driver oss framåt. Vår mission är lika stark som enkel: att med luft, energi och vatten få byggnader att fungera och människor att trivas. Vårt arbete kan förbättra vardagen för miljontals människor, och det är svaret på vad som motiverar oss.

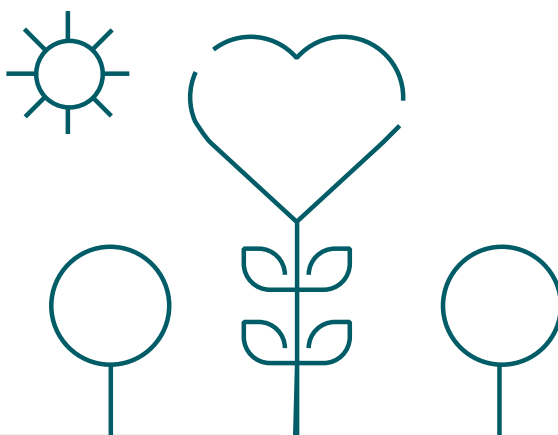
AFFÄRSIDÉ

Vi utformar, installerar och underhåller tekniska system för byggnader.

Affärsidén beskriver vad vi gör och kan: att utforma, installera och underhålla tekniska system för olika typer av byggnader. Genom vår samlade kompetens inom olika teknikområden kan vi ta ansvar för alla tekniska installationer under byggnadens hela livslängd – från design, planering och installation till löpande drift och underhåll.

GEMENSAMMA VÄRDERINGAR

Värderingarna lägger grunden för Assemblins kultur och identitet, och beskriver vårt gemensamma förhållningssätt. Efter ett omfattande arbete 2018 uppdaterades vår värdegrund. De nya värderingarna är utformade för att vägleda den enskilda medarbetaren i det dagliga arbetet samtidigt som de stödjer vår mission och vision.

VI KAN

Med rätt kompetens, erfarenhet och utrustning utför vi vårt jobb med stolthet. På så vis bidrar vi alla till att göra våra kunder nöjda.

VI VILL

Engagemang och nyfikenhet driver oss framåt. Genom att ständigt utveckla oss själva och vår verksamhet skapar vi smarta och hållbara byggnader för våra kunder.

VI BRYR OSS

Tillsammans utför vi vårt jobb med stor respekt för varandra och våra kunder. Vi tar också ansvar för miljön och samhället omkring oss.

VÄGLEDANDE PRINCIPER

På Assemblin finns fem principer som vägleder oss i vardagen, och som tillsammans med våra värderingar och uppförandekod lägger grunden för en stark och sund företagskultur.

Affären i fokus

Allt vårt arbete utgår från våra kunder och uppdrag, och med stolthet löser vi deras problem med ett lösningsorienterat arbetssätt – i tid och med avtalad kvalitet.

Personligt ansvar

Vi har ett eget ansvar för våra arbetsuppgifter, vår säkerhet och vår personliga utveckling.

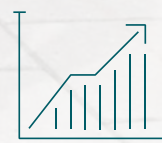
Starkare tillsammans

Vi hjälps åt och stöttar varandra. Tillsammans är vi vårt bästa jag.

Föredöme i branschen

Vi ska vara ett föredöme gällande arbetsmiljö, hållbarhet och lönsamhet. Vi ska vara ett företag som andra imponeras av, vill jobba med och jobba hos.

Långsiktig tillväxt

Med närhet till marknaden och lyhördhet för vår omvärld skapar vi förutsättningar för organisk tillväxt, som vi kompletterar med förvärv.

Exempel på avslutade uppdrag

FOTO: TELIA FINLAND

TELIA HELSINKI DATA CENTER

Höga krav på informationssäkerhet, energieffektivitet och hållbarhet

Telia Helsinki Data Center, det största och mest moderna öppna datacentret i Norden, öppnades i juni 2018. Datacentret är över 34 000 kvadratmeter stort och har en kapacitet på 24 megawatt. Både finska och internationella företag nyttjar datacentrets tjänster.

Assemblin har installerat det kompletta vatten-, avlopp- och uppvärmningssystemet, som har en ovanligt hög kylkapacitet, och ansvarar även för den avancerade automationslösningen.

När centret byggdes var kraven höga inom såväl informationssäkerhet som energieffektivitet och hållbarhet. Till exempel skapades en lösning som möjliggör att värmen som centret alstrar kan återvinnas till uppvärmning av upp till 20 000 bostäder. Telia Helsinki Data Center uppfyller kraven i miljömärkningen LEED.

– Tack vare vår och kundens höga kompetens och god samarbetsförmåga lyckades vi väl i detta krävande projekt. Det visade sig även under testfasen där anläggningen fungerade mycket bra. Det var fantastiskt att vara involverad i ett sådant enormt projekt, där vår kompetens och erfarenhet spelade stor roll, säger Janne Vähäsalo, projektledare i Assemblin och ansvarig för röruppdraget.

G1

EKO-LOGI

Innovativa installationslösningar i Sveriges mest miljöcertifierade bostadsområde

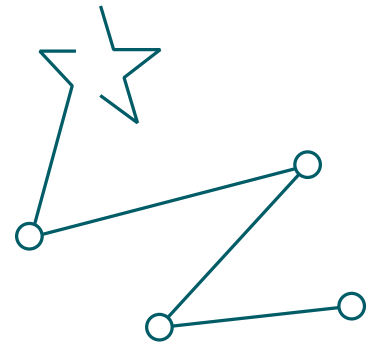
Bostadsområdet Eko-logi i Skövde har en minst sagt stark miljöprofil. Det är Sveriges enda bostadsområde som är certifierat enligt de tre miljömärkningarna Svanen, Miljöbyggnad Guld och passivhusstandard FEBY12. Det fick SABO:s Hållbarhetspris 2017 och räknas som ett av landets mest hållbara bostadsområden. I början av 2018 genomfördes de sista inflyttningarna i Skövdebostädernas nya, gröna bostadsområde.

Assemblin involverades tidigt av totalentreprenören Peab och fick ansvar för installationer av värme och sanitet. Mark- och bergvärme var inte möjligt då området är vattenskyddat. Istället blev lösningen en kombination av solceller, luftvattenpumpar, värmeåtervinning från spillvatten och en del fjärrvärme. Kraven på hållbara materialval var också höga och Assemblin valde bland annat att använda alupex-rör istället för kopparrör och helt blyfria kopplingar.

– Vi är mycket nöjda med Assemblins insats. Deras team har verkligen stått för kvalitet, kreativitet och ansvarstagande hela vägen – från projektering till montering. Jag tycker att Assemblin ska vara särskilt stolt över att ha haft samma bemanning genom hela projektet – det är ett gott betyg i den tid av högkonjunktur och stor rörlighet på arbetsmarknaden som gällde under hela projektiden, säger Sebastian Karlström, byggprojektledare för Eko-logi på Skövdebostäder.

En tydlig färdriktning

Med hjälp av tre gemensamma fokusområden och en ny affärsplan säkerställs att hela koncernen arbetar i samma riktning.

Övergripande ambition

Assemblin vill vara Nordens bästa installationsbolag. Utgångspunkten är att vi ska vara en ansvarstagande och värdeadderande aktör i förhållande till bolagets viktigaste intressenter, men också i förhållande till samhället i stort. De övergripande ambitionerna är att:

- Leverera en stabil och lönsam tillväxt med kontrollerad risk
- Vara kundernas förstahandsalternativ vid val av installationspartner
- Uppfattas som den mest attraktiva arbetsgivaren i branschen
- Bedriva en hållbar verksamhet med minimal negativ påverkan på miljö och samhälle

Vår förmåga att skapa värde för våra intressenter illustreras i Assemblins värdeskapandemodell på nästa sida, och utvecklas mer i vår *Hållbarhetsrapport*.

Gemensamma strategiska fokusområden är utgångspunkten för vår affärsplan

Assemblins vision och övergripande ambitioner ligger till grund för den nya strategi och affärsplan som arbetades fram under 2018. Strategin är långsiktig, och beskriver vad Assemblin ska fokusera på inom tre områden: medarbetare, marknad och effektivitet.

Utifrån den långsiktiga strategin utarbetades också en treårig affärsplan, som sträcker sig från 2019 till 2021. Affärsplanen innehåller mer konkreta mål för koncernen som helhet och för våra fem affärsområden.

Med affärsplanen som utgångspunkt upprättas årligen handlingsplaner och budgetar i hela verksamheten – från regionnivå och till avdelnings-/filialnivå. Planerna och budgeten följs upp löpande på ett strukturerat sätt, både på affärsområdes- och koncernnivå.

MEDARBETARE

Vi ska vara branschens bästa och mest ansvarstagande arbetsgivare för branschens mest kompetenta och engagerade medarbetare. Det ska vi åstadkomma genom ett tydlig fokus på utvecklingsmöjligheter, hälsa och säkerhet samt ökad mångfald.

MARKNAD

Vi ska vara marknadens mest värdeadderande och ansvarstagande installationsbolag med ett komplett och innovativt erbjudande både inom entreprenad- och serviceuppdrag. Vår målsättning är att vara marknadsledande på strategiska orter i Sverige, Norge och Finland.

EFFEKTIVITET

Vi har ett starkt fokus på operationell effektivitet och god kostnadskontroll med hjälp av moderna och ändamålsenliga digitala verktyg. Vi arbetar strukturerat enligt tydliga processer, och är också bra på att tillvarata stordriftsfördelar inom inköp.

ASSEMBLINS VÄRDESKAPANDEMODELL

I Assemblins värdeskapandemodell är målsättningen att skapa betydande värden för alla våra viktigaste intressenter, och även för samhället i stort.

1. RESURSBEHOV

Vad vi behöver för att kunna bedriva vår verksamhet.

KUNDER

Ett stort antal små och stora kunder såsom byggbolag, fastighetsbolag, offentlig sektor, medelstora privatbolag och i liten utsträckning privatpersoner.

MEDARBETARE

5 630

Assemblin har 5 630 engagerade och skickliga medarbetare inom olika yrkesgrupper: konstruktörer, VS- och ventilationsmontörer, elektriker, ingenjörer, servicetekniker, fibertekniker, projektledare, kalkylatorer, inköpare, administratörer m.m.

FINANSIELLT KAPITAL

Assemblin har en balansomslutning om 5 429 MSEK varav ett eget kapital på 238 MSEK. Assemblins rörelse har låga kapitalbehov och kapital behövs framför allt för att finansiera bilar och förvärv.

MATERIAL OCH ANDRA INKÖP

- Installationsmaterial
- Servicebilar
- Verktyg
- Arbetskläder
- Lokaler

TJÄNSTELEVERANTÖRER

- Underentreprenörer
- Tekniska konsulter
- Övriga leverantörer

2. FÖRÄDLING

Verksamhet och affärsmodell

Hur vi använder och förädlar våra resurser.

AFFÄRSIDÉ

Vi utformar, installerar och underhåller tekniska system för byggnader.

VISION

Hållbara och smarta installationer. Av människor, för människor.

MISSION

Med luft, energi och vatten får vi byggnader att fungera och människor att trivas.

125 LOKALKONTOR I NORDEN

Assemblins verksamhet är lokal. Våra 125 kontor i Sverige, Norge och Finland är utgångspunkten för den verksamhet vi bedriver.

VÅR AFFÄRSMODELL

Marknad,
sälj och anbud

Planering/
Beredning/
Projektering

Installation/
Service

Uppföljning/
Kontroll

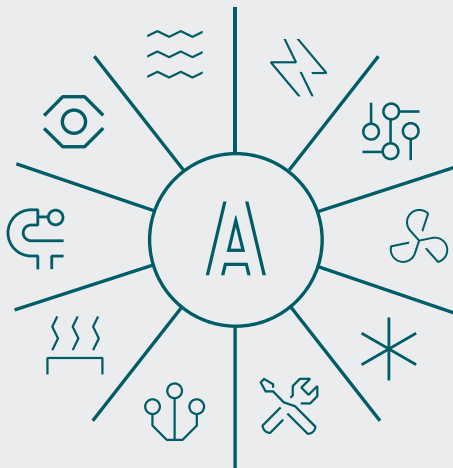
Utgångspunkten är att vi hanterar de resurser som krävs för att vi ska kunna utföra våra uppdrag på ett klokt och ansvarsfullt sätt (1). Vi måste också ha en hållbar affärsmodell, som säkerställer att vi utför våra installations- och serviceuppdrag säkert och effektivt med respekt för människa och miljö (2). Genom väl utförda uppdrag kan vi leverera smarta och hållbara service- och installationslösningar till våra kunder (3). Genom att ta ansvar genom hela produktionskedjan (1 – 3) kan vi skapa värde för våra intressenter (4).

3. UTFALL

Vad vi erbjuder, och vilka övriga effekter och restprodukter vår verksamhet ger upphov till.

ERBJUDANDE

Smarta och hållbara service- och installationslösningar inom olika teknikområden, främst el, värme & sanitet, ventilation och automation.

BEGRÄNSAD MILJÖPÅVERKAN

- Små volymer restprodukter och avfall
- Liten direkt CO2-påverkan, främst från transporter och affärsresor

4. VÄRDESKAPANDE

Vilket värde vår verksamhet genererar till olika intressentgrupper och till samhället.

KUNDER

Innovativa och hållbara installationer som får byggnader att fungera och människor att trivas.

MEDARBETARE

En utvecklande och ansvarstagande arbetsgivare som erbjuder spännande uppdrag i en god, säker och icke-diskriminerande arbetsmiljö.

ÄGARE

God avkastning genom stabil ekonomisk utveckling med kontrollerade risker och ett sunt affärsetiskt förhållningssätt.

SAMHÄLLE

Välmående medborgare i byggnader med bra inomhusklimat. Arbetstillfällen och skatteintäkter. Lokalt samhällsengagemang. Begränsad miljöpåverkan.

En decentraliserad verksamhet med ett gemensamt ramverk

Assemblins decentraliserade verksamhet styrs utifrån ett gemensamt ramverk, tydlig roll- och ansvarsfördelning samt systematisk uppföljning.

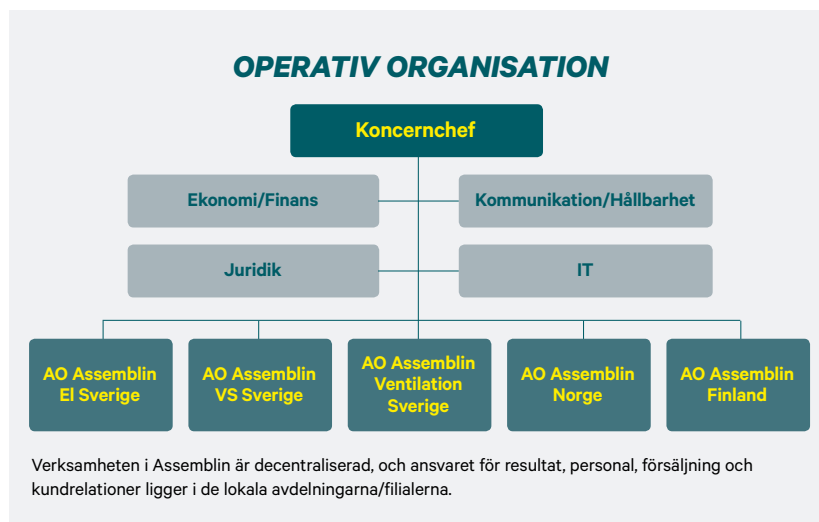
Operativ organisation

Assemblins verksamhet är uppdelad i fem affärsområden, varav tre i Sverige (EI, VS och Ventilation), ett i Norge och ett i Finland. Affärsområdescheferna ansvarar tillsammans med sin ledningsgrupp för verksamheten och resultatet inom respektive affärsområde. Varje affärsområde delas in i ett antal regioner som i sin tur består av avdelningar/filialer. Verksamheten i Assemblin är decentraliserad, och ansvaret för resultat, personal, försäljning och kundrelationer ligger hos de lokala avdelningarna/filialerna. Som stöd finns specialistfunktioner på region- eller affärsområdesnivå, samt i viss utsträckning även på koncernnivå.

Operativ styrning och uppföljning

I Assemblin finns en väl definierad ansvarsstruktur med regelbunden rapportering och uppföljning av finansiella och icke-finansiella nyckeltal, från avdelning/filial via regioner, affärsområden till koncernnivå.

De viktigaste interna styrinstrumenten är bolagsordningen, styrelsens arbets-

ordning och styrelsens instruktion för koncernchefen. Andra viktiga styrverktyg är övriga instruktioner, policyer samt ledningssystem och processer som finns upprättade i varje affärsområde. Dessa styrverktyg anger ramarna för verksam-

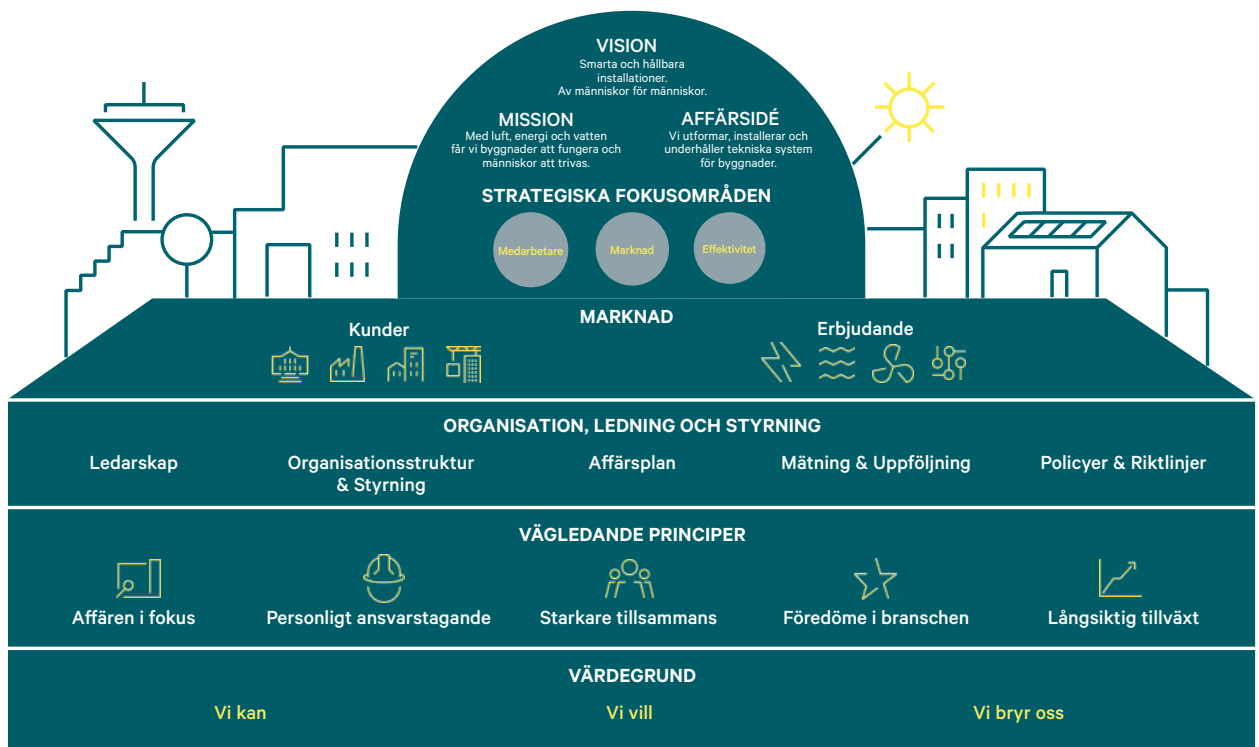
heternas arbete. Processerna med därtill hörande verktyg finns tillgängliga på bolagets intranät.

För att säkerställa effektivitet och kvalitet finns flera koncerngemensamma samordningsforum, och för särskilt viktiga

ACCELERERAD DIGITAL TRANSFORMATION

För att säkerställa intern effektivitet och installationslösningar som är relevanta i dagens samhälle accelererades under 2018 den digitala transformationen. Efter ett inledande inventeringsarbete, där pågående digitaliseringsinitiativ kartlades, skapades en gemensam digitaliseringsagenda. Agendan innehåller tydliga mål för vår digitaliseringsomställning men även en gemensam arbetsmetodik och styrmodell. Arbetet drivs i första hand lokalt, men samordnas av dedikerade digitaliseringsamordnare i varje affärsområde och följs upp såväl i koncernledningen som i styrelsen.

frågor finns koncerngemensamma policyer. I bolaget görs en årlig översyn av alla styrdokument, såväl på koncernnivå som på affärsområdesnivå. Under 2018 uppdaterades flera av koncernens gemensamma policyer, bland annat uppförandekoden.

För att tydliggöra koncernens gemensamma plattform lanserades i slutet av 2018 "Assemblins Ramverk". Det uttrycker på ett tydligt och överskådligt sätt det som Assemblins affärsområden har gemensamt. Syftet är att säkerställa en företagskultur som inte kompromissar med etiska principer och som lägger grunden för ett sunt och ansvarsfullt agerande.

Ytterligare ett viktigt styrverktyg är bolagets treåriga affärsplan och årliga mål- och budgetarbete. Utifrån en gemensamt fastställd målsättning arbetar affärsområdena vidare med mål- och handlingsplaner i varje region och avdelning/filial. De årliga målen och budgeten fastställs slutligen i styrelsen, och följs sedan upp mot faktiskt utfall. Löpande under året görs två prognoser för att säkerställa koncernens utveckling i förhållande till budget och fastställda

mål. Mer om Assemblins ägarstyrning och finansiella rapportering finns i avsnittet *Bolagsstyrning*.

Risker och riskhantering

Koncernens styrelse och ledning har det yttersta ansvaret för Assemblins riskhantering, men i linje med Assemblins decentraliserade organisation finns olika riskhanteringsprocesser för varje affärsområde. Där ligger också ansvaret för att utföra årliga riskkartläggningar och riskbedömningar.

Assemblins huvudsakliga risker kan indelas i fyra kategorier: marknadsrisker, verksamhetsrisker, finansiella risker och övriga risker (främst legala risker, förtroendeskadliga risker samt IT-relaterade risker). Mer om Assemblins risker finns att läsa i avsnittet *Förvaltningsberättelse*.

I syfte att förstå omvärldens behov och löpande kunna analysera risker och möjligheter eftersträvas en nära samverkan och dialog med bolagets viktigaste intressenter vilket beskrivs närmare i Hållbarhetsrapportens avsnitt *Intressentdialog*.

ETT VÄL UTVECKLAT IT-STÖD

En förutsättning för en effektiv verksamhet och bra leverans är att verksamheten stöds av en stabil och säker IT-plattform samt verksamhetsanpassade system. Assemblin har under de senaste åren moderniserat sin IT-miljö för att stödja den mobila organisationen. På koncernnivå finns en central IT-funktion som i nära samarbete med affärsenheternas IT-funktioner ansvarar för nödvändig samordning samt utveckling och förvaltning av de gemensamma systemen. Bland de utvecklingsprojekt som genomfördes 2018 var implementering av ett nytt datalager, utveckling av en ny avtalsdatabas samt uttrullning av O365.

HR-PROCESSEN

Assemblins HR-arbete bedrivs på ett strukturerat sätt i varje affärsområde men med viss samordning. Den gemensamma målsättningen är att bygga effektiva HR-processer som stödjer de lokala filialerna och avdelningarna optimalt. Under 2018 var successionsplanering ett gemensamt fokusområde, liksom framtagande av en ny värdegrund och uppförandekod. Även rekrytering var ett prioriterat område, och flera rekryteringsaktiviteter genomfördes i alla länder.

KOMMUNIKATION OCH VARUMÄRKE

Den centrala kommunikationsfunktionen ansvarar för styrning och samordning av kommunikationsarbetet, som i hög utsträckning sker lokalt. En uttalad målsättning är att använda moderna, digitala kommunikationsverktyg. Under 2018 lanserades en mobil version av Assemblins intranät, "Assemblin Online", som montörerna kan ladda ner som en app på sina mobila telefoner och plattor.

Exempel på avslutade uppdrag

CHOICE QUALITY HOTEL THE MILL

Avancerade energismarta ventilationslösningar i komplext projekt

Nya Choice Quality Hotel The Mill är ett välkommet tillskott för Malmös besökare. Hotellet har byggts i en befintlig byggnad intill det gamla konserthuset, som samtidigt har omvandlats till en kontorsbyggnad.

Till detta omfattande ombyggnadsprojekt har Assemblin levererat en avancerad luftbehandlingsanläggning som automatiserats för att skapa såväl komfort som energismarhet. Det behagliga inomhusklimatet möjliggörs bland annat av sensorer som känner av temperatur och koldioxidhalt i luften.

– Det här är ett komplext projekt med flera utmaningar – och just komplexiteten var avgörande vid valet av Assemblin. Vi vet sedan tidigare gemensamma projekt att Assemblin har rätt erfarenhet och kompetens för ett sådant här projekt. Eftersom vi också kunde knyta till oss rätt personer kände vi oss trygga, säger Magnus Jarebrant, affärschef NCC Building.

HUBBEN

Intelligenta, multitekniska installationslösningar i uppmärksammat samverkansprojekt

Avancerade laboratorier, moderna kontorsplatser och en kreativ mötesplats. Hubben i Uppsala Science Park, som invigdes i februari 2018, är en spännande plats där viktiga saker sker varje dag. Även under byggnationen blev Hubben uppmärksammat, då det blev nominerat till byggbranschens stora utmärkelse Årets bygge.

– Vi har haft en otroligt bra produktion och bra stämning på arbetsplatsen. Samordningen mellan entreprenörer och projektörer har varit väldigt framgångsrik. Vår uppdragsgivare Vasakronan arbetar med en modell som visar hur arbetsmiljön är – och vi har fått enormt höga betyg, säger Kjell Karlsson från Byggstyrning i Uppsala, som varit projekteringsansvarig för Hubben.

Assemblin ansvarade för stora delar av de avancerade installationerna. Utöver belysning, kraft, passagesystem, larmsystem och brandlarm stod Assemblin för installationen av ett mycket stort ställverk, för kylsystem i ställverk- och serverrum samt för en gas- och renvattenanläggning för laboratoriet.

Assemblin El

Verksamhet

Assemblin El är det största affärsområdet och står för 40 procent av Assemblins omsättning. I verksamheten finns lång erfarenhet av projektering, installation och service inom främst el samt fastighets- och industriautomation. Därutöver erbjuds kvalificerade tjänster inom säkerhet, industriservice samt viss produktion i egna elverkstäder.

Assemblin El finns på cirka 70 orter, organiserade i 60 filialer i hela Sverige (med undantag av Jämtland och Norrlands inland). Huvudkontoret ligger Stockholm. I verksamheten finns 2 754 medarbetare. Verksamheten är certifierad enligt ISO 9001 och 14001.

Projekt och kunder

Assemblin El har en diversifierad kundbas. De största kundgrupperna är byggbolag, industribolag, fastighetsägare, energibolag samt kommuner och landsting. De senaste åren har verksamheten byggt upp en spetskompetens inom industrin, sjukhus och badhus. Bland stora kunder 2018 kan nämnas Peab, Skanska, NCC, Serneke och Region Östergötland. Exempel på stora pågående projektuppdrag är forskningsanläggningen ESS i Lund, sjukhusbyggnaden Patienten i Stockholm, terminalexpansionen på Landvetter i Göteborg, C4 shoppingcenter i Kristianstad och Hubben i Uppsala Science Park.

45 procent av verksamhetens omsättning kommer från serviceuppdrag. Bland större serviceuppdrag kan nämnas Karolinska, Astra, Forsmark och Ringhals, FMV, Sandvik, SCA och Volvo.

Utvecklingen 2018

Efter några år av kraftig tillväxt blev omsättningen 2018 i linje med fjolårets och uppgick till 3 588 (3 559) MSEK. Justerad EBITA-marginal ökade kraftigt, och steg från 2,9 till 4,6 procent. Orderstocken fortsatte att växa och noterade i årsskiftet en toppnivå på 2 590 MSEK.

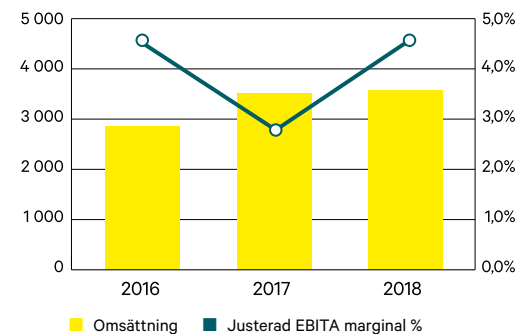
Under året genomfördes en hel del förbättringsprojekt, inte minst inom HR- och IT-området. Exempel på utvecklingsprojekt var utrullning av en ny digital kompetensportal, sjuksättning av en ny projektledarutbildning, införande av ett utvecklat digitalt verktyg för verksamhetsuppföljning, en gemensam säkerhetsvecka samt nya visuella projekttavlor. En omfattande medarbetarundersökning visade att såväl trivsel som lojalitet har ökat. Samlokalisering av kontor skedde i Stockholm och Umeå, och en ny filial för automation startades i Borlänge.

Region Skåne gör stora satsningar inom hälsa och sjukvård och uppgraderingen av Malmö sjukhus är ett av de största projekten. Här gick flera installatörer samman för att gemensamt anta det multitekniska installationsuppdraget. Assemblin El (och ett annat elbolag) ansvarar för el, larm och tele, medan Assemblin VS (och ett annat VS-bolag) står för värme och sanitet och Assemblin Ventilation för ventilationslösningen. Under 2018 fick Assemblin även ansvar för automationsuppdraget.

”Vi har ett bra utgångsläge med organisatorisk stabilitet och hög energi i Assemblin El. Under 2019 ligger vårt fokus främst på fyra områden: digital transformation, inköpsstyrning, ökad serviceandel samt rekrytering/medarbetarutveckling.”

Fredrik Allthin, vd och affärsområdeschef för Assemblin El

OMSÄTTNING OCH LÖNSAMHET

NYCKELTAL

	2018	2017
Nettoomsättning, MSEK	3 588	3 559
Justerad EBITA, MSEK	165	103
Justerad EBITA-marginal*, %	4,6	2,9
Orderstock, MSEK	2 590	2 026
Orderingång, MSEK	4 214	4 128
Medelantal anställda, FTE	2 754	2 936
Andel serviceuppdrag, %	45	42

*Justerat för jämförelsestörande kostnader. För definitioner se sid 91.

Assemblin VS

Verksamhet

I Assemblin VS finns specialistkompetens inom värme och sanitet samt kyla, sprinkler och industrirör. Under 2018 uppgick omsättningen till 2 379 MSEK och medelantalet medarbetare var 1 428. Andelen serviceuppdrag uppgick till 33 procent.

Verksamheten är koncentrerad till ett 50-tal orter över hela Sverige med huvudkontor i Stockholm. Verksamheten har full behörighet att utföra kvalificerat arbete inom sina teknikområden och är certifierad enligt ISO 9001, ISO 14001, OHSAS 18001/ISO45001 samt ISO 3834-2:2005. Andelen av koncernens omsättning är cirka 27 procent.

Projekt och kunder

Assemblin VS utför installations- och serviceuppdrag i alla typer av miljöer, från kärnkraftverk, biogasanläggningar och andra industrianläggningar till sjukhus, skolor, köpcentra, arenor, kontor och bostäder. De största kundgrupperna är byggbolag och landsting/kommuner, men bland kunderna finns även kommersiella och privata fastighetsägare, industribolag samt bostadsrättsföreningar och privatpersoner.

I Assemblin VS finns många mindre och medelstora service- och projektuppdrag. Bland pågående större projekt kan nämnas studentlägenheter i Campus Albano i Stockholm, bostäder i Parken 2 i Lund, Geelys nya huvudkontor i Göteborg, ombyggnad av sjukhusbyggnaden Patienten i Stockholm samt terminalexpansionen på Landvetter i Göteborg.

Utvecklingen 2018

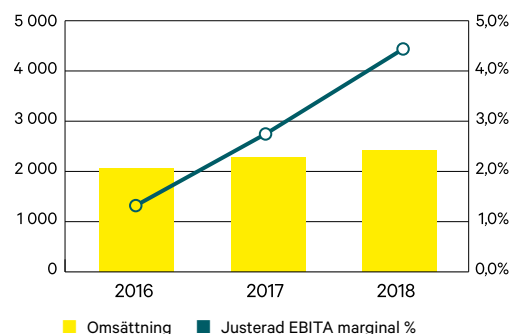
Omsättningen ökade med 5,4 procent till 2 379 (2 256) MSEK. Tillväxten var störst i serviceverksamheten som växte med 13,6 procent jämfört med föregående år. Efter ett stort fokus på att vända resultatutvecklingen i ett par filialer med svag lönsamhet steg justerad EBITA-marginal från 2,8 till 4,5 procent. I maj förvärvades Svenssons Rörinstallation AB med verksamhet i västra Sverige. Orderstocken ökade med 221 MSEK till 1 602 (1 381).

Under året genomfördes stora utbildnings- och friskvårdsinsatser i hela affärsområdet, inte minst en ledarskapsutbildning för verksamhetens chefer. För att minska antalet skärskador gjordes även en satsning på nya knivar utan spets samt handskar med skärskydd. Under 2018 lanserades även en webbshop för privatpersoner som initialt är öppen på vissa orter. Genom webbshoppen kan privatpersoner beställa enklare installationsuppdrag till fast pris.

”Vi har just nu en bra fart i verksamheten. Under 2019 kommer vi framför allt att fokusera på förbättrad produktivitet och effektivitet i vårt anbudsarbete och projektflöde, inte minst genom ökad nyttjandegrad av de system vi har satsat på.”

Andreas Aristiadis, vd och affärsområdeschef för Assemblin VS

OMSÄTTNING OCH LÖNSAMHET

NYCKELTAL

	2018	2017
Nettoomsättning, MSEK	2 379	2 256
Justerad EBITA, MSEK	106	64
Justerad EBITA-marginal*, %	4,5	2,8
Orderstock, MSEK	1 602	1 381
Orderingång, MSEK	2 606	2 374
Medelantal anställda, FTE	1 428	1 385
Andel serviceuppdrag, %	33	30

*Justerat för jämförelsestörande kostnader. För definitioner se sid 91.

Göteborg Energi äger, driftar och underhåller 6–7 000 driftcentraler för fjärrvärme och fjärrkyla samt närmare 15 000 småhuscentraler. 2018 tecknade energibolaget ramavtal med Assemblin och SWEP International AB gällande dessa centraler. Uppdraget omfattar projektering, installation och service, samt utveckling av nya energi- och kostnadsbesparande lösningar.

Assemblin Ventilation

Verksamhet

I Assemblin Ventilation finns lång erfarenhet av service och installation av ventilation och kyla i medelstora till stora uppdrag. Omsättningen för 2018 uppgick till 1 317 MSEK och medelantalet anställda till 515.

Verksamheten bedrivs på 18 orter från södra Sverige och upp till Luleå. I Malmö och Linköping finns även egna produktionsenheter för tillverkning av rektangulära kanalsystem vilket innebär ökad kontroll och bättre effektivitet i uppdragen. 17 procent av verksamhetens omsättning utgjordes av serviceuppdrag.

Projekt och kunder

Assemblin Ventilation utför uppdrag främst i kommersiella lokaler, sjukhus och universitet/högskolor. De största kundgrupperna i entreprenadprojektet är byggbolag och offentliga verksamheter. Den senaste tidens ökade offentliga investeringar har påverkat verksamhetens projektportfölj genom en ökad andel sjukhusprojekt, exempelvis uppdraget i nya vårdbyggnaden på Malmö sjukhusområde. Bland större pågående projekt kan nämnas Höglandssjukhuset Eksjö, kontors- och bostadsfastigheterna Gäddorna i Malmö samt sjukhusprojekten Chopin och Sollentuna Sjukhus i Stockholm. Bland större servicekunder finns främst fastighetsbolag och landsting, och bland större serviceuppdrag kan nämnas det multitekniska uppdraget med Akademiska Hus och det nya uppdraget med Skandiafastigheter som tecknades under 2018.

I januari 2019 tilldelades Assemblin Ventilation ett nytt, stort tunnelventilationsuppdrag i Trafikverkets projekt Förbifart Stockholm.

Utvecklingen 2018

Under 2018 ökade omsättningen med 22,8 procent till 1 317 (1 072) MSEK samtidigt som justerad EBITA steg med 42 procent. Assemblin Ventilation gjorde en stor satsning på att utveckla serviceverksamheten, och vid slutet av året finns dedikerade serviceenheter på samtliga kontor. Satsningen är långsiktig, men redan under 2018 ökade omsättningen i serviceverksamheten.

I juni förvärvades ventilationsbolaget JVT Vent med en årsomsättning på cirka 68 MSEK och 30 medarbetare i Göteborgsregionen. Under verksamhetsåret lades också kraft på att utveckla den nya tillverkningsenheten i Linköping som startades under sommaren 2017.

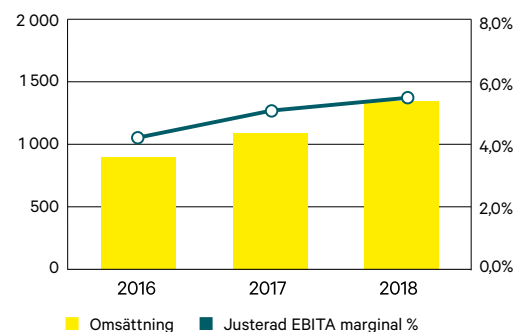
Medarbetarnöjdheten i Assemblin Ventilation är generellt sett god. Under 2018 genomfördes ett flertal trivselfrämjande aktiviteter, inte minst en stor kick-off för samtliga medarbetare. Ett av verksamhetens fokusområden är ett ökat säkerhetsmedvetande, och flera aktiviteter har planerats inför 2019.

Assemblin fick under 2018 uppdraget att installera ventilationsanläggningen i ett nytt sjukhus för psykiatrisk vård i Linköping. Det så kallade Tinnerbäckshuset ska uppfylla kraven för både passivhus och Miljöbyggnad Silver. Det ska bli ett av landets mest energieffektiva hus och dessutom Sveriges största passivhus.

”Vi har haft en god tillväxt, och under 2019 kommer vi att fokusera på att säkerställa att vi tar hand om våra nya uppdrag på ett bra sätt samtidigt som vi kommer att fortsätta utveckla vår serviceverksamhet.”

Håkan Ekvall, vd och affärsområdeschef för Assemblin Ventilation

OMSÄTTNING OCH LÖNSAMHET

NYCKELTAL

	2018	2017
Nettoomsättning, MSEK	1 317	1 072
Justerad EBITA, MSEK	73	50
Justerad EBITA-marginal*, %	5,6	4,7
Orderstock, MSEK	1 338	1 527
Orderingång, MSEK	1 204	1 836
Medelantal anställda, FTE	515	475
Andel serviceuppdrag, %	17	11

*Justerat för jämförelsestörande kostnader. För definitioner se sid 91.

Assemblin Norge

Verksamhet

Assemblin Norge står för 12 procent av Assemblins omsättning. Här finns hög kompetens främst inom el, värme och sanitet, men under 2018 startades även en satsning på ventilation. Verksamheten är uppdelad i en projekt- och en serviceverksamhet och har 595 medarbetare.

Affärsområdet bedriver verksamhet främst i Drammen, Oslo samt Sarpsborg/Østfoldsområdet, men har också en avdelning på Spetsbergen/Svalbard. I verksamheten finns kompetens av projektering, installation och service.

Verksamheten är certifierad enligt ISO 9001, ISO 14001, OHSAS 18001/ISO 45001 samt ISO 3834.

Projekt och kunder

Assemblin Norge vänder sig till både stora och mindre kunder. De största kundgrupperna är byggbolag och fastighetsägare. Bland de största kunderna kan nämnas Skanska, AF-Gruppen, Bermingrud Entreprenør, Strøm Gundersen och Veidekke. De största pågående projekten är det nya kontoret åt Orkla i Oslo, sjukhusprojektet Tønsberg i Vestfold, hotell- och bostadsfastigheten Tomtebygga B1, bostadskvarteret HSM Doyén i Drammen samt nytt huvudkontor åt Jotun i Sandefjord.

37 procent av omsättningen består av serviceuppdrag. Bland dessa kunder kan nämnas Avinor, Skedsmo kommune, Försvarsbygg och Undervisningsbygg Oslo KF.

Utvecklingen 2018

Assemblin Norge har haft en stabil organisation och levererat god lönsamhet i många år. 2018 var inget undantag, och justerad EBITA-marginal ökade från 6,4 till 6,6 procent. Nettoomsättningen ökade med över 25 procent och uppgick till 1 073 (856) MSEK vilket huvudsakligen drevs av organisk tillväxt. Under hösten 2018 förvärvades Wennevolds Elektro med en årsomsättning på cirka 150 MSEK och 36 medarbetare, vilket gav Assemblin i Norge en större styrka inom elteknik. Ett strukturerat och medvetet försäljningsarbete gav resultat, och i slutet av året var orderstocken nära 1 100 MSEK med uppdrag som sträcker sig in i 2020.

Under 2018 gjordes även starka rekryteringar inom ventilationsområdet. Målsättningen är att Assemblin Norge ska bli lika starka inom ventilations-teknik som inom el och VS.

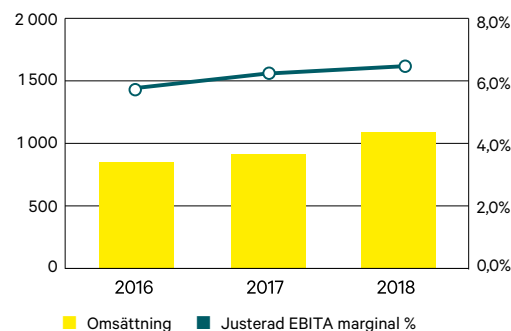
Under året genomfördes en hel del interna förbättringsprojekt bland vilka kan nämnas utveckling av servicemodulen, ett nytt system för tidrapportering, attest och uppföljning samt förbättrad riskhantering i projekt.

Assemblin ansvarar för installationerna av värme, sanitet, sprinkler och kyla i samband med byggnationen av IT-leverantören Ateas nya huvudkontor i Oslo. Målet med denna högteknologiska och smarta byggnad är att den ska bli Norges främsta tech-hub och en plats som främjar innovation och lärande.

”Under 2019 kommer vi att fokusera på att stärka vår kompetens inom el och ventilation. Vi kommer också att jobba mycket med vår kultur och ledarskap i syfte att bli det bästa installationsbolaget i Norge.”

Torkil Skancke-Hansen, vd och affärsområdeschef för Assemblin Norge

OMSÄTTNING OCH LÖNSAMHET

NYCKELTAL

	2018	2017
Nettoomsättning, MSEK	1 073	856
Justerad EBITA, MSEK	71	55
Justerad EBITA-marginal*, %	6,6	6,4
Orderstock, MSEK	1 097	965
Orderingång, MSEK	963	1 102
Medelantal anställda, FTE	595	551
Andel serviceuppdrag, %	37	37

*Justerat för jämförelsestörande kostnader. För definitioner se sid 91.

Assemblin Finland

Verksamhet

Med en omsättning på 539 MSEK står Assemblins finska verksamhet för 6 procent av koncernens omsättning. Här finns kompetens inom alla teknikområden. Förutom el, ventilation, värme och sanitet är Assemblin Finland särskilt stark inom automation och energieffektivisering. Sedan några år tillbaka finns också särskilt hög kompetens av renovering och service till skyddsrum. 46 procent av affärsområdets omsättning 2018 utgjordes av serviceuppdrag.

Verksamheten är koncentrerad till åtta större orter: Helsingfors, Hyvinge, Åbo, Uleåborg, Rovaniemi, Torneå, Tammerfors och Björneborg. Det finska huvudkontoret ligger i Helsingfors. Antalet medarbetare uppgick till 314. De största yrkesgrupperna är automationstekniker, ventilations- och VS-monter samt elektriker.

Projekt och kunder

Assemblin Finland har en utvecklad verksamhet såväl inom projektuppdrag som serviceuppdrag. De största kunderna är byggbolag, pensionsbolag och stora fastighetsägare. Verksamhetens största kunder är NCC, YIT, Agnico Eagle Finland, Helsingfors Stad och Sjömanspensionskassan. Bland de största pågående projekten 2018 kan nämnas Rovaniemi flygfält, Alliansprojektet i Åbo (tillsammans med Sjömanspensionskassan) och det nya köpcentret Flamingo.

Utvecklingen 2018

För första gången på flera år redovisade Assemblin Finland ett positivt resultat. Justerad EBITA-marginal steg från -4,2 till 2,0, vilket är ett resultat av ett omfattande effektiviseringsprogram. Även omsättningen ökade med 9,6 procent till 539 (492) MSEK.

Under året startades ett nytt ledarskapsutvecklingsprogram och flera trivselskapande medarbetaraktiviteter genomfördes i hela verksamheten. Åtgärderna resulterade i att medarbetarnöjdheten ökade avsevärt.

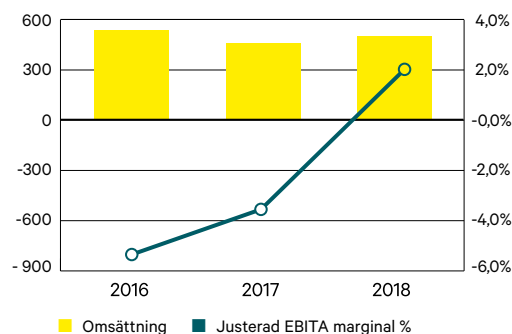
Särskilda satsningar gjordes på sprinklerenheten, som därefter fick ökad kapacitet och kan erbjudas i Assemblin Finlands övriga uppdrag. I december förvärvades automationsbolaget Trentec Team Oy med en årsomsättning på cirka 20 MSEK och 14 anställda i Åbo, Björneborg och Tammerfors med omnejd. Förvärvet innebär att Assemblin Finland nu har marknadsledande kompetens inom automation.

När det beslutades att det dygnet runt-öppna nöjescentret Flamingo i Vanda i Finland, som erbjuder hotell, vattenpark, restauranger och butiker, skulle byggas om för att öka energieffektiviteten gick uppdraget till Assemblin. Målet är minskad energiförbrukning, minskat koldioxidavtryck och förbättrat inomhusklimat och projektet omfattar nästan 60 olika energieffektiviserande åtgärder.

”Det är otroligt glädjande att vi lyckats vända utvecklingen i Finland både avseende lönsamhet och medarbetarnas nöjdhet och engagemang. Vi går in i 2019 med stor tillförsikt och en bra organisation med tillväxtkapacitet.”

Magnus Eriksson, vd och affärsområdeschef för Assemblin Finland

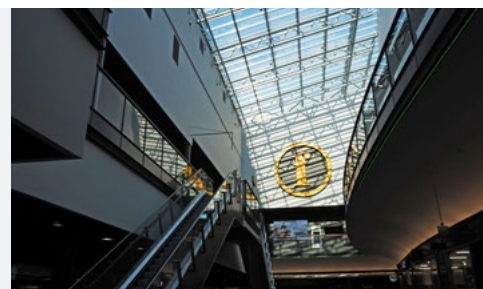
OMSÄTTNING OCH LÖNSAMHET

NYCKELTAL

	2018	2017
Nettoomsättning, MSEK	539	492
Justerad EBITA, MSEK	11,0	-21
Justerad EBITA-marginal*, %	2,0	-4,2
Orderstock, MSEK	344	324
Orderingång, MSEK	472	459
Medelantal anställda, FTE	314	319
Andel serviceuppdrag, %	46	55

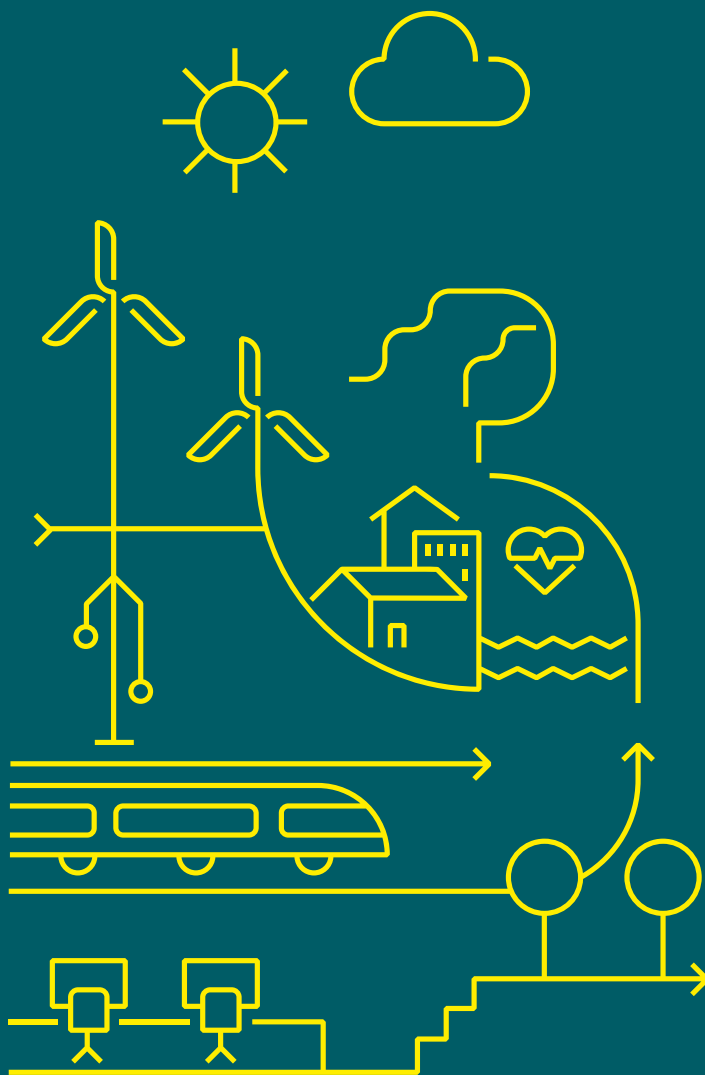
*Justerat för jämförelsestörande kostnader. För definitioner se sid 91.

HÅLLBARHETS- RAPPORT

INNEHÅLL

Introduktion	27
Väsentliga hållbarhetsaspekter	29
Insatser 2018 – som arbetsgivare	30
Insatser 2018 – som leverantör	32
Insatser 2018 – som investering	34
Insatser 2018 – som samhällsaktör	36
Redovisning av nyckeltal	38
Definitioner av hållbarhetsnyckeltal	39
Revisorns yttrande kring hållbarhetsrapport	39

Om Assemblins hållbarhetsrapport

Styrelsen för Assemblin Holding AB, organisationsnummer 559025-2952, avger härmed hållbarhetsredovisning för Assemblinkoncernen för perioden 1 januari till 31 december 2018. Hållbarhetsrapporten beskriver Assemblins verksamhet ur ett hållbarhetsperspektiv utifrån de frågor som bedöms som mest väsentliga för bolaget och dess intressenter.

Rapporten är inspirerad av den internationella hållbarhetsstandarden GRI (Global Reporting Initiative) G4, som också ligger till grund för definitioner och beräkningar av den hållbarhetsdata som presenteras. Rapporten följer i övrigt relevanta rapporterings- och konsolideringsprinciper i enlighet med den finansiella redovisningen.

Hållbarhetsrapporten är en del av Assemblins Årsredovisning 2018 som i sin helhet finns tillgänglig på bolaget hemsida. Detta förklarar varför pagineringen börjar på sidan 26. Rapporten kan läsas separat, men innehåller ibland hänvisningar till andra delar av Årsredovisning 2018.

”Assemblins vision är att skapa hållbara och smarta installationer, för människor och av människor. Utgångspunkten är att vi ska bedriva en lönsam och sund verksamhet med respekt för vår omvärld, och hushålla med egna och andras resurser.

Mats Johansson, vd och koncernchef

Hållbarhet på Assemblin – ansvarstagande, respekt och helhetsperspektiv

Assemblins målsättning är att vara ett ansvarsfullt och värdeadderande installationsbolag – såväl i förhållande till medarbetare, kunder och ägare som till samhället i stort.

Vår syn på hållbarhet

Alla företag är en integrerad del av samhället och har ett ansvar för den påverkan på människor och miljön som verksamheten ger upphov till. Ett hållbart förhållningssätt handlar om att förstå och ta ansvar för de fulla konsekvenserna av de beslut som fattas – både på kort och på lång sikt.

Assemblins övertygelse är att ett långsiktigt och ansvarsfullt förhållningssätt är en förutsättning för en stabil och lönsam utveckling över tid. Hållbarhetsdimensionen i vår värdeskapande affärsmodell, som beskrivs på sidan 16–17, innebär att vi ska vara varsamma om de resurser vi använder i vår verksamhet och att vi tar hänsyn till den påverkan som våra service- och installationstjänster ger upphov till. På så sätt kan vi generera värde till såväl kunder,

medarbetare och ägare som samhället i stort.

Regelverk som styr hållbarhetsarbetet

Assemblins hållbarhetsarbete utgår från gällande lagstiftning och regler i de länder vi verkar, men också från internationella överenskommelser, externa certifieringskrav samt interna värderingar och styrdokument.

Externt regelverk

I Norden är lag- och regelverket kring frågor som arbetsmiljö, miljö, kemikaliehantering, skatter, mutor och korruption väl utvecklat. Mänskliga fri- och rättigheter är tillgodosedda ur flera aspekter. Assemblin stödjer även till fullo de tio principerna i FN:s "Global Compact" även om ingen

formell anslutning har skett. Andra viktiga internationella överenskommelser som påverkar Assemblin är klimatöverenskommelsen i Paris ("Parisavtalet") och FN:s globala hållbarhetsmål för 2030 ("Agenda 2030").

Internt regelverk

På Assemblin finns också en gemensam värdegrund och ett internt regelverk kring viktiga frågor som etik, mutor och korruption, arbetsmiljö, miljö samt jämställdhet.

Ansvar och styrning

I Assemblins decentraliserade organisation drivs kvalitets-, miljö- och arbetsmiljöarbetet i varje affärsområde. För att säkerställa helhetsperspektiv och samordning finns också en central hållbarhetskommitté. Kommittén består av koncernens kommunikations- och hållbarhetsdirektör (sammankallande), chefsjurist samt åtta representanter från de fem affärsområdena. Kommittén är direkt underställd koncernledningen och har i uppgift att bevaka lagstiftningen, följa upp gemensamma hållbarhetsinitiativ, kanalisera och sprida goda idéer samt bereda underlag för beslut i koncernledningen.

Assemblin har en strukturerad uppföljning av hållbarhetsarbetet halvårsvis. Uppföljningen sker genom att affärsområdena rapporterar in data i ett särskilt rapporteringsverktyg som sedan beräknar relevanta hållbarhetsnyckeltal på koncern- och affärsområdesnivå. Resultatet analyseras i hållbarhetskommittén och ligger till grund för förslag på åtgärder, som sedan prioriteras i koncernledningen.

RISKER UR ETT HÅLLBARHETSPERSPEKTIV

Ur ett hållbarhetsperspektiv betraktas installationsbranschen i Norden som en bransch med låg till medelhög riskprofil. En av de mer framträdande riskerna är säkerhet inom arbetsmiljö, eftersom många av våra uppdrag utförs på byggarbetsplatser som är farliga ur arbetsmiljösynpunkt. Assemblin bedriver ingen tillståndspliktig verksamhet, och i den lilla tillverkningsverksamhet som finns är miljöeffekterna begränsade. Ur miljösynpunkt är den största risken att bristfälligt utförda tekniska installationer kan påverka människor och miljö negativt. Ett av Assemblins största bidrag för miljön är att hjälpa kunderna att utforma energieffektiva installationer som optimeras utifrån ett livscykelperspektiv.

Lagstiftningen och regelverket i de nordiska länderna är dock omfattande och långtgående vilket innebär att ett aktivt arbete för att begränsa dessa risker inte kan åsidosättas.

ASSEMBLINS VIKTIGASTE INTRESSETER OCH AKTUELLA FRÅGESTÄLLNINGAR 2018

Intressentgrupp	Frågeställningar i fokus 2018	Huvudsaklig dialogform
Prioriterade intressenter		
Kunder	<ul style="list-style-type: none"> • Specifika kundkrav • Samverkan/partnering • Multitekniska projekt • Energieffektivitet och miljö • Säkerhet och arbetsmiljö • Lokalt samhällsengagemang 	<ul style="list-style-type: none"> • Löpande kunddialog i varje uppdrag • Leveransuppföljning • Kund- och marknadsundersökningar • Relationsfrämjande kundaktiviteter
Medarbetare	<ul style="list-style-type: none"> • Ersättningar och löneförhållanden • Säkerhet och arbetsmiljö • Utvecklingsmöjligheter • Spännande projekt 	<ul style="list-style-type: none"> • Löpande medarbetardialog • Interna kanaler (Intranät, nyhetsbrev, sms, mejl mm) • Medarbetarundersökningar • Trivselskapande aktiviteter
Ägare	<ul style="list-style-type: none"> • Omvärldsutveckling • Resultatutveckling • Bolagsstyrning • Hållbarhet • Cyberrisker • Digitalisering 	<ul style="list-style-type: none"> • Styrelsemöten • Löpande dialog med ägarrepresentanter
Samhälle	<ul style="list-style-type: none"> • Fossilfri energi • Kemikalier • Jämställdhet/mångfald • Lokalt samhällsengagemang 	<ul style="list-style-type: none"> • Hållbarhetsredovisning • Information och kontaktvägar på hemsida och i sociala medier
Övriga intressenter		
Leverantörer	<ul style="list-style-type: none"> • Priser och villkor • Säkerhet och arbetsmiljö • Etik och värderingar (uppförandekod) • Kemikalier 	<ul style="list-style-type: none"> • Löpande leverantörsdialog • Lokala leverantörmöten • Leveransuppföljning
Fackföreningar	<ul style="list-style-type: none"> • Arbetsrättsliga frågor • Ersättningar • Arbetsmiljö, hälsa och säkerhet 	<ul style="list-style-type: none"> • Möten • Förhandlingar
Myndigheter	<ul style="list-style-type: none"> • Personuppgifter (nya GDPR) • Hållbarhet (rapporteringskrav) • Allmän efterlevnad av lagar, förordningar och regler 	<ul style="list-style-type: none"> • Strukturerad bevakning • Specialistnätverk
Branschorganisationer, intresseorganisationer och specialistnätverk	<ul style="list-style-type: none"> • Digitalisering • Säkerhet i arbetsmiljö • Andra relevanta specialfrågor 	<ul style="list-style-type: none"> • Aktivt medlemskap/styrelsemedverkan* • Deltagande på konferenser, kurser mm • Nätverksträffar

* För att tydligare driva prioriterade frågor och aktivt bidra till ett mer hållbart samhälle och en sundare bransch är Assemblin medlem och aktiv part i flertalet branschorganisationer och andra intresseorganisationer. I Sverige är Assemblin medlem i Installatörsföreningen, branschinitiativen "Håll Nollan" och "Jämnt på jobbet" samt Byggbranschens etiska råd. I Norge är Assemblin medlem i Næringslivets Hovedorganisasjon (NHO), Rørentreprenørene Norge och Nelfo. I Finland är Assemblin medlem i Teknologiateollisuus, LVI-TU samt STTA.

Intressentdialog och omvärldsbevakning

Genom att kartlägga och analysera våra intressenters förändrade behov och krav säkerställs att vi utvecklas i takt med samhället. Assemblin arbetar därför aktivt med en strukturerad intressentdialog som ger oss värdefull information om vad vi gör bra, vad vi behöver förbättra och vilka frågeställningar som våra intressenter uppfattar som viktiga just nu. Resultatet av intressentdialogen är en viktig utgångspunkt för Assemblins utvecklingsarbete.

Ett av de viktigaste verktygen i dialogen är det personliga mötet, som kompletteras med andra kommunikationskanaler och undersökningar. Formerna för intressentdialogen och vilka frågor som varit i fokus under 2018 redovisas i tabellen till vänster.

Väsentliga hållbarhetsaspekter i vår hållbarhetsredovisning

Hållbarhetsområdet är brett, och hållbarhetsfrågorna många. Utifrån den verksamhet vi bedriver finns vissa frågor som är mer relevanta för oss att rapportera än andra – våra väsentliga hållbarhetsaspekter. Utifrån vår omvärldsanalys och intressentdialog analyseras hållbarhetsaspekterna årligen. I vår hållbarhetsredovisning för 2018 ligger de hållbarhetsaspekter som utarbetades 2017 fast.

I Assemblins hållbarhetsrapport struktureras våra hållbarhetsaspekter ur ett intressentperspektiv, vilket överensstämmer med vår värdeskapandemodell och våra övergripande målsättningar (se avsnitt *Strategi och värdeskapande*). Det innebär att våra prioriterade intressentgrupper (medarbetare, kunder, ägare och samhälle) är vår primärsegmentering för redovisning av vårt hållbarhetsarbete.

Prioriterade frågor 2018

Utifrån en samlad värdering av bolagets utveckling, hållbarhetskommitténs rekommendationer och resultatet av intressentdialogen gör koncernledningen en årlig prioritering av vilka frågor som Assemblin ska fokusera på inför det kommande året. Bland de hållbarhetsaspekter som särskilt varit i fokus under 2018 kan nämnas informationssäkerhet, bolagsstyrning, säkerhet på arbetsplatsen samt effektivitets- och utvecklingsmöjligheter med hjälp av ny teknik.

VÄSENTLIGA HÅLLBARHETSASPEKTER

Assemblin har definierat tretton hållbarhetsaspekter som utifrån vår verksamhet och geografi bedöms som de mest väsentliga att arbeta med. Dessa aspekter redovisas i tabellen nedan. I tabellen längst ner mappas de även utifrån det internationella ramverket triple bottom line (3BL), GRI samt FNs hållbarhetsmål (SDG).

MEDARBETARE – Assemblin som värdeadderande och ansvarsfull arbetsgivare	KUND – Assemblin som värdeadderande och ansvarsfull affärspartner	ÄGARE – Assemblin som värdeadderande och ansvarsfull investering	SAMHÄLLE – Assemblin som värdeadderande och ansvarsfull samhällsaktör
VIKTIGA HÅLLBARHETSASPEKTER <ol style="list-style-type: none"> 1 Utveckling och utbildning 2 Hälsa och säkerhet (arbetsmiljö) 3 Mänskliga rättigheter, mångfald och jämställdhet 	VIKTIGA HÅLLBARHETSASPEKTER <ol style="list-style-type: none"> 4 Effektiva och säkra metoder (kvalitet) 5 Innovativa, energieffektiva lösningar 6 Inköp och leverantörsstyrning 	VIKTIGA HÅLLBARHETSASPEKTER <ol style="list-style-type: none"> 7 Tillväxt och lönsamhet 8 Bolagsstyrning och riskhantering 9 Affärsetik 	VIKTIGA HÅLLBARHETSASPEKTER <ol style="list-style-type: none"> 10 Produktkontroll och kemikalier 11 Klimat och energi (koldioxidutsläpp) 12 Resursanvändning och avfallshandling 13 Samhällsnytta och samhälls-engagemang

VÄSENTLIGA HÅLLBARHETSASPEKTER SORTERADE PÅ PRIORITERADE INRESSENTGRUPPER, TRIPLE BOTTOM LINE (3BL), GRI-ASPEKT SAMT FNS HÅLLBARHETSMÅL (SDG)

Väsentlig hållbarhetsaspekt	Mappning mot intressentgrupp	Mappning mot 3BL	Mappning mot GRI-aspekt	Mappning mot SDG
1 Utveckling och utbildning	Medarbetare	Socialt	Utbildning, GRI 404	4. God utbildning för alla
2 Hälsa och säkerhet (arbetsmiljö)	Medarbetare, (kund)	Socialt	Arbetshälsa och säkerhet, GRI 403	3. Hälsa och välbefinnande
3 Mänskliga rättigheter, mångfald och jämställdhet	Medarbetare	Socialt	Mångfald och jämställdhet, GRI 405 + Icke-diskriminering, GRI 406	5. Jämställdhet 10. Minskad ojämlikhet
4 Effektiva och säkra metoder (arbetsätt)	Kund	Ekonomi	Management approach, GRI 103	12. Hållbar konsumtion och produktion
5 Innovativa, energieffektiva lösningar	Kund	Ekonomi, miljö	Koldioxid + Energianvändning scope 3 användning av såld produkt, GRI 305-3	11. Hållbara städer och samhällen
6 Inköp och leverantörsstyrning	Kund	Ekonomi, socialt, miljö	Supplier environmental assessment, 308 + Supplier social assessment, GRI 414	12. Hållbar konsumtion och produktion
7 Tillväxt och lönsamhet	Ägare	Ekonomi	Ekonomiska resultat, GRI 201	8. Anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt
8 Bolagsstyrning och riskhantering	Ägare	Ekonomi	Management approach, GRI 103	12. Hållbar konsumtion och produktion
9 Affärsetik	Ägare, (kund)	Ekonomi, socialt	Management approach, GRI 103 + Anti-korruption, GRI 205	8. Anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt
10 Produktkontroll & kemikalier	Samhälle & miljö	Miljö	Material, GRI 301, GRI 306	12. Hållbar konsumtion och produktion
11 Koldioxidutsläpp (klimat och energi)	Samhälle & miljö	Miljö	Utsläpp, GRI 305	12. Hållbar konsumtion och produktion + 13. Bekämpa klimatförändringen
12 Resursanvändning och avfallshandling	Samhälle & miljö	Miljö	Avfallshandling, GRI 306	12. Hållbar konsumtion och produktion
13 Samhällsnytta och samhällsutveckling	Samhälle & miljö	Socialt	–	11. Hållbara städer och samhällen

Ansvarstagande som arbetsgivare

Assemblin vill uppfattas som den mest attraktiva arbetsgivaren i branschen. Det försöker vi åstadkomma genom att vara en utvecklande och ansvarstagande arbetsgivare som erbjuder spännande arbetsuppgifter samt en sund och inkluderande företagskultur.

VAD TYCKER VÅRA MEDARBETARE?

Vår stora övertygelse är att engagerade och nöjda medarbetare gör ett bättre resultat. Vid sidan av de personliga utvecklingssamtalen genomförs därför regelbundet medarbetarundersökningar och mindre pulsmätningar. I de mätningar som genomfördes 2018 konstaterades att trivseln generellt sett har ökat, även om resultatet skiljer sig åt mellan olika avdelningar. Särskilt glädjande är att lojalitetsindex, Net Promotion Score, ligger väldigt högt.

Under 2018 genomfördes även en intern varumärkesundersökning, där över 1 000 anställda svarade på frågor om varför man har valt att jobba på Assemblin. De faktorer som toppade var att man har trevliga och kunniga kollegor, att det finns stora utvecklingsmöjligheter och att Assemblin är en stor arbetsgivare med bred kompetens.

Assemblin som värdeadderande och ansvarstagande arbetsgivare

Så skapar vi värde för våra medarbetare

En utvecklande och ansvarstagande arbetsgivare som erbjuder spännande uppdrag i en god, säker och icke-diskriminerande arbetsmiljö.

Viktiga hållbarhetsaspekter ur medarbetarperspektiv

- 1 Utveckling och utbildning
- 2 Hälsa och säkerhet (arbetsmiljö)
- 3 Mänskliga rättigheter, mångfald och jämställdhet

Utveckling och utbildning

Medarbetarutveckling är en prioriterad fråga i alla affärsområden, som erbjuder introduktions- och utbildningsprogram för sina medarbetare. De vanligaste utbildningarna är yrkesspecifika utbildningar, projektledarprogram och ledarskapsprogram. För att främja en gemensam kultur finns även ett koncerngemensamt, kvalificerat ledarskapsprogram för chefer och specialister. Det första programmet, som utvecklats i samarbete med Handelshögskolan i Stockholm, genomfördes 2018 med mycket gott resultat och ett nytt program kommer att genomföras under 2019.

Under året testade Assemblin El en ny teknisk plattform för webbutbildningar i samband med en liftutbildning. Plattformen kommer framgent att användas även för koncerngemensamma webbutbildningar. Först ut blir en gemensam utbildning i Assemblins uppförandekod som blir klar i början av 2019. Utöver webbutbildningar används också praktiska webbguider i verksamheten.

Att stärka, lyfta och befordra kompetenta

medarbetare är också ett viktigt fokusområde. I Assemblin finns en tydlig karriärstrappa, och vid tillsättningar av projektledare, specialister och chefer är andelen internrekryteringar hög. Under verksamhetsåret slussade Assemblin 441 (347) unga personer in i arbetslivet via ett väl strukturerat lärlingssystem och som praktikanter. Den genomsnittliga personalomsättningen (inklusive pensionsavgångar) minskade under 2018 och uppgick till 12 procent, vilket speglar den höga rörligheten i branschen.

Hälsa och säkerhet

Många av Assemblins medarbetare arbetar på byggarbetsplatser som ofta är farliga arbetsmiljöer, och vissa arbetsmoment är särskilt riskfyllda. Säkerhet är därför en prioriterad fråga, och vi arbetar aktivt med att förebygga och minska antalet arbetsskador i hela verksamheten. Riskanalyser, rätt utrustning, rätt utbildning och information är en förutsättning i alla uppdrag. Andra åtgärder är interna kampanjer och temadagar/temaveckor. I Sverige är också Assemblin medlem i byggbranschens

HR-PROCESSEN PÅ ASSEMBLIN

Attrahera

Rekrytera

Introducera

Leda & utveckla

Avsluta

Assemblins HR-arbete bedrivs på ett strukturerat sätt inom varje affärsområde, men med viss samordning. Den gemensamma målsättningen är att bygga effektiva processer som stöd för de lokala filialerna.

”Vår stora övertygelse är att engagerade och nöjda medarbetare gör ett bättre resultat.”

säkerhetsinitiativ ”Håll Nollan”.

Rapportering och uppföljning av riskobservationer, incidenter och olyckor sker enligt särskilda rutiner. Frekvensen för olyckor som orsakat personskador med mer än en dags sjukskrivning (IF-talet) under 2018 uppgick till 9,6.

Assemblin driver också ett aktivt friskvårdsarbete, och alla affärsområden erbjuder någon form av hälsoundersökning samt sjuk- och olycksfallsförsäkring. Andra exempel på friskvårdsaktiviteter är sponsrad träning på fritiden, stegtävlingar och kampanjer. Uppföljande samtal med sjuka medarbetare och stöd till rehabilitering för långtidssjukskrivna är också viktiga åtgärder för minskad sjukfrånvaro. Under 2018 minskade sjukfrånvaron i alla samtliga affärsområden och uppgick totalt till 4,6 (5,1) procent, vilket är i linje med jämförbara bolag.

Arbetsmiljöarbetet drivs systematiskt i respektive affärsområde men följs även upp på koncernnivå. Verksamheterna inom affärsområde Assemblin Norge och Assemblin VS är certifierade enligt den internationella arbetsmiljöstandarden ISO 45001.

Mänskliga rättigheter, mångfald och jämställdhet

Assemblin ställer sig till fullo bakom principerna om mänskliga rättigheter i FNs ”Global Compact”. I Norden är många av dessa rättigheter reglerade i lag, men i Assemblins uppförandekod finns ändå frågor som respekt för den enskilda människans frihet och värdighet inskrivet.

Assemblin har en tydlig nollvision som gäller all form av diskriminering och kränkningar. En fråga som är särskilt viktig i bygg- och installationsbranschen är jämställdhet mellan kön eftersom andelen män historiskt sett har varit mycket hög. Assemblin försöker på olika sätt uppmärksamma och uppmuntra kvinnliga medarbetare, och bolaget är sedan 2017 med i det svenska branschinitiativet ”Jämmt på jobbet”. Under 2018 uppgick den totala andelen kvinnor i Assemblin till 5,9 (5,9) procent. Andelen kvinnliga chefer är högre, och bland de högsta cheferna var andelen kvinnor 13 (15) procent.

KNIVAMNESTI I DECEMBER

Skärskador är en av de vanligaste arbetsskadorna i verksamheten. I december startade därför Assemblin VS en ”knivamnesti”, där knivar med vass spets byts ut mot säkrare knivar med trubbig spets. Samtidigt som de säkrare knivarna tas i bruk erbjuds också nya handskar till alla montörer. Initiativet syftar till att minska skär-olyckorna.

Ansvarstagande som leverantör

Assemblin vill vara kundernas förstahandsalternativ vid val av installationspartner. Det uppnås genom att vi är nära våra kunder och ständigt utvecklar vår leverans och vårt erbjudande.

Assemblin som värdeadderande och ansvarstagande samarbetspartner

Så skapar vi värde för våra kunder

Innovativa och hållbara installationer som får byggnader att fungera och människor att trivas.

Viktiga hållbarhetsaspekter ur kundperspektiv

- 4 Effektiva och säkra metoder (kvalitet)
- 5 Innovativa, energieffektiva lösningar
- 6 Inköp och leverantörsstyrning

VAD TYCKER VÅRA KUNDER?

Sedan Assemblin bildades har kännetecken om varumärket ökat stadigt. Under 2018 genomförde Assemblin en marknadsundersökning som visade att Assemblin i förhållande till sina större konkurrenter rankas högt inom följande områden:

- Hög teknisk kompetens
- Förmåga att avsluta projekt enligt plan
- Lokal styrka – stark lokal förankring och starka lokala relationer
- Dokumenterad erfarenhet av specifika byggnader

Områden där kunderna inte kunde uppfatta någon större skillnad mellan installationsbolagen var pris och förmåga att använda informationssystemet BIM och andra digitala verktyg.

Effektiva och säkra metoder (kvalitet)

Assemblins leveranser ska utföras på ett effektivt sätt med rätt kvalitet, på rätt tid och till rätt pris. En viktig utgångspunkt är att vi uppfyller kundernas önskemål samtidigt som vi aldrig kan kompromissa med de krav som lagar, olika branschstandarder och certifikat ställer. Som stöd för det löpande arbetet finns därför verktyg, instruktioner, checklistor och riktlinjer samlat i affärsområdenas ledningssystem.

Assemblins verksamhet drivs i linje med de krav som ställs i den internationella kvalitetsstandard ISO 9001, och 79 procent av verksamheten (Assemblin EI, Assemblin VS och Assemblin Norge) har också valt att formellt ansluta sig till denna certifiering.

Innovativa, kundanpassade och energieffektiva lösningar

Vi bevakar löpande marknadsutvecklingen och håller oss kontinuerligt uppdaterade i den senaste tekniken och metoderna.

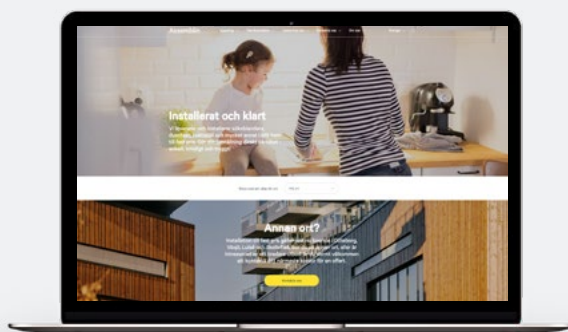
För närvarande pågår ett stort antal utvecklingsprojekt baserade på ny teknik, inte minst kopplade till BIM (Building Infor-

mation Modelling), som blir allt vanligare såväl i byggprocessen som i drift- och förvaltningsskedet. I Assemblin finns stor erfarenhet av att använda BIM i den egna verksamheten och kopplat till kunderna. Vårt mål är att i nära samverkan med våra uppdragsgivare skapa effektiva, värdeadderande och långsiktigt hållbara installationslösningar som bidrar till att minimera projektkostnaderna och riskerna i byggprojektet. Samtidigt har vi alltid projektets hela livscykel i fokus. Assemblin är en ansvarstagande och engagerad partner med målsättningen att alltid hitta den bästa lösningen för våra uppdragsgivare och deras slutanvändare.

Assemblin kan bidra till att optimera kundernas anläggningar och fastigheter ur ett miljö- och energiperspektiv genom att aktivt föreslå miljösmarta och energieffektiva installations- och servicelösningar.

I Assemblin finns också stor erfarenhet av vad som krävs av ett installationsbolag för att möta kraven i olika certifieringssystem för byggnader som till exempel Leed, Breeam, Svanen, Miljöbyggnad och EU

NYA VANOR KRÄVER NYA LÖSNINGAR

Den nya tekniken skapar nya möjligheter och Assemlin tar vara på dem. Under 2018 lanserade Assemlin två nya digitala lösningar som svar på kundernas förändrade vanor.

En av dem är e-shopen på assemlin.se där privatpersoner snabbt och enkelt kan beställa installation av duschset, köksblandare, wc-stolar och mycket annat till fast pris. E-shopen är till en början riktad till boende i Göteborg, Växjö, Skellefteå och Luleå.

I Finland lanserade Assemlin eManageri – en smart serviceplattform som hjälper fastighetsskötare och fastighetsägare att övervaka och hantera energieffektiviteten i en fastighet. Verkttyget, som har tagits fram av Assemlin, samlar in och kopplar ihop data från en mängd system, bland annat från energibolag och system för fastighetsautomation.

Green Building. Även i våra serviceuppdrag kan vi arbeta med energioptimering, till exempel genom energikartläggning, energieffektiva pumpar och ventilation samt moderna belysningslösningar. Våra kunder kan också tillgodoräkna sig vårt systematiska interna miljöarbete, vilket beskrivs närmare på sidorna 36-37.

Inköp och leverantörsstyrning

Inköp och leverantörsstyrning är viktiga frågor för Assemlin. Under 2018 infördes ett nytt datalager för inköp som underlättar möjligheterna att mäta och följa upp inköpsarbetet.

Den största delen av Assemlins inköp är direktmaterial som köps från utvalda ramavtalsleverantörer. De största indirekta inköpen är fordon, drivmedel och arbetskläder. Under 2018 påbörjades en koncerngemensam översyn av bland annat servicebilar, inte minst ur miljösynpunkt, samt elhandverktyg. Utöver material köper Assemlin också in vissa tjänster som isoleringsarbeten och konsulttjänster. Dessa uppdrag handlas ofta upp lokalt.

I våra affärsområden finns inköpsavdelningar som har ansvar för att teckna avtal, granska och följa upp större ramavtalsleverantörer utifrån produktkategorier. Innan avtal tecknas med större ramavtalsleverantörer genomförs en leverantörsbedömning där leveransförmåga, tillgänglighet, garantier, produktansvar, arbetsmiljöarbete, miljöarbete, ekonomi, pris etc utvärderas. Leverantören måste också styrka att verksamheten motsvarar kraven i Assemlins uppförandekod för leverantörer. Ett brott mot dessa riktlinjer kan leda till att samarbetet avslutas. Under avtalsperioden utvärderas leverantörerna löpande. Vid leverantörsuppföljningen är målsättningen att gemensamt utveckla samarbetet.

En annan viktig uppgift för inköpsfunktionerna är att tillsammans med leverantörer och verksamheten utveckla och utvärdera nya material och produkter med målsättningen att ha rätt kvalitet till lägsta totalkostnad och med god tillgänglighet. Det godkända produktsortimentet kallas Assemlin Bästa Val. I Assemlins produktsortiment finns bara produkter

som uppfyller relevanta lagar och krav. Lagefterlevnaden inkluderar bland annat REACH, CLP, RoHS, CPR, WEEE, EPD samt övriga relevanta CE-direktiv. Leverantörer måste dessutom leva upp till de särskilda krav som Assemlin ställer i sin hållbarhetskod för leverantörer.

Tre av Assemlins affärsområden (Norge, EI och VS) tillhandahåller utvalda produkter via inköpssystem där alla avrop ska göras. Inköp via de digitala portalerna (EDI – elektronisk inköpsorder) mäts och följs upp noga. I hela koncernen sker ett aktivt arbete med att öka avtalslojaliteten, öka EDI och minska andelen hämtorder. Under 2018 ökade EDI kraftigt i flera av Assemlins affärsområden. En hög EDI-användning leder till ett effektivare inköp och bättre styrning mot Assemlins Bästa Val. En minskad andel hämtorder leder till ökad produktivitet och lägre miljöpåverkan i form av minskad bilkörning. Generellt sett är EDI lägre i serviceuppdrag än i entreprenaduppdrag.

Ansvarstagande som investering

Assemblin vill vara ett attraktivt investeringsobjekt som levererar en stabil och lönsam tillväxt med kontrollerad risk. Det betyder att vi måste ha ett starkt resultatfokus men också ett tydligt ramverk och en sund affärskultur.

Assemblin som värdeadderande och ansvarstagande investering

Så skapar vi värde för våra ägare

God avkastning genom stabil ekonomisk utveckling med kontrollerade risker och ett sunt affärsetiskt förhållningssätt.

Viktiga hållbarhetsaspekter ur ett ägarperspektiv

- 7 Tillväxt och lönsamhet
- 8 Bolagsstyrning och riskhantering
- 9 Affärsetik

Stabil tillväxt och god lönsamhet

Under 2018 redovisade Assemblin god tillväxt och ett mycket starkt resultat. För året ökade omsättningen med 8,8 procent till 8 885 (8 169) MSEK. Justerat rörelseresultat ökade med 59 procent och uppgick till 401 (252) MSEK vilket förbättrade marginalen från 3,1 till 4,5 procent. Assemblin rapporterar löpande den ekonomiska utvecklingen till bolagets styrelse. Mer om bolagets finansiella utveckling finns att läsa i avsnittet *Förvaltningsberättelse*.

I skattemässiga frågor tillämpas gällande skatterätt och rådande praxis i de länder Assemblin bedriver verksamhet. I den ekonomiska redovisningen tillämpas svenska redovisningsprinciper, och koncernredovisningen sker enligt den internationella redovisningsstandarden IFRS. Räkenskaperna revideras av externa revisorer.

Bolagsstyrning och riskhantering

Assemblins ägare, och i viss utsträckning också Assemblins kunder, ställer krav på Assemblins bolagsstyrning och riskhante-

ringsarbete. Den löpande rapporteringen till bolagets ägare kompletteras två gånger per år med en omfattande hållbarhetsrapportering, där även bolagsstyrning och riskhantering inkluderas. Frågor som ägarna fokuserade särskilt på 2018 var Assemblins digitaliseringsagenda, hantering av cyberrisker och implementering av uppförandekoden.

Under 2018 gjordes en omfattande översyn av koncernens gemensamma policyer, ramverk och gemensamma principer. Grundläggande information om bolagsstyrningen i Assemblin finns i avsnittet *Bolagsstyrning*.

Sund affärsetik

Under verksamhetsåret uppdaterades Assemblins gemensamma värdegrund och uppförandekod, Code of Conduct. Den nya uppförandekoden är översatt till alla lokala språk och är publicerad på bolagets intranät och externa webbplats. I slutet av året påbörjades även arbetet med att ta fram en koncerngemensam

webb-utbildning i vår uppförandekod, som under 2019 kommer att vara obligatorisk för alla medarbetare i Assemblin.

Assemblins medarbetare uppmuntras även att anmäla misstanke om överträdelse, antingen via närmaste chef eller anonymt via en särskild visselblåstjänst som finns på intranätet. Alla rapporterade ärenden utreds. Om brott konstateras kan det ligga till grund för uppsägning och/eller polisanmälan. Under 2018 utreddes två allvarigare ärenden. Det ena fallet resulterade i att en leverantör sades upp, det andra i att en medarbetare fick en erinran.

För Assemblins leverantörer finns en särskild uppförandekod, som är ett viktigt verktyg i Assemblins leverantörsstyrning (se sidan 33).

EN GEMENSAM VÄRDEGRUND OCH SUND KULTUR

Under 2018 utarbetade Assemblin en ny uppförandekod. Uppförandekoden beskriver de grundläggande etiska principer som är vägledande för alla beslut och handlingar i koncernen. Assemblins uppförandekod är indelad i fyra områden: arbetsmiljö & säkerhet, affärsetik, kommunikation och miljö. Under affärsetik behandlas frågor som konkurrensbegränsande åtgärder eller samarbeten, mutor och penningtvätt. För ytterligare vägledning kring bolagets ställningstaganden mot korruption finns även en fördjupad *Policy mot mutor och korruption*.

Under året uppdaterades även koncernens gemensamma värderingar. Utgångspunkten för de nya värderingarna var att hitta begrepp som kan användas av den enskilda medarbetaren i vardagen och som är enkla att förstå. Värdegrunden är också en viktig del i Assemblins förvärsstrategi. Att ha en samsyn kring kultur och värderingar underlättar integrationen av nya medarbetare och verksamheter. Värdegrunden presenteras på sidan 12.

Ansvarstagande som samhällsaktör

Assemblin vill vara en god samhällsaktör som bedriver en långsiktig hållbar verksamhet med minimal påverkan på miljö och samhälle.

ASSEMBLINS MILJÖ- PÅVERKAN I DEN EGNA VERKSAMHETEN

Generellt sett är Assemblins miljö-påverkan begränsad. Verksamheten omfattas inte av anmälningsplikt eller tillståndskrav för miljöfarlig verksamhet. I delar av verksamheten hanterar Assemblin en viss mängd farligt avfall enligt gällande föreskrifter.

Assemblins mest betydande interna miljöaspekter är resursanvändning/avfallshantering, produktkontroll/kemikaliehantering och utsläpp av koldioxid som uppstår från transporter, affärsresor och uppvärmning av egna lokaler.

I den svenska verksamheten finns fyra mindre produktionsanläggningar med begränsad miljöpåverkan. Två elverkstäder i Gävle och Örebro samt två verkstäder för kanaltillverkning i Malmö och Linköping.

Utöver det interna miljöarbetet kan Assemblin också minska miljöbelastningen genom att aktivt föreslå energibesparande lösningar för bolagets kunder.

Assemblin som värdeadderande och ansvarstagande samhällsaktör

Så skapar vi värde för samhället i stort

Välmående medborgare i byggnader med bra inomhusklimat. Arbetstillfällen och skatteintäkter. Lokalt samhällsengagemang. Verksamhet med begränsad miljöpåverkan.

Viktiga hållbarhetsaspekter ur ett samhällsperspektiv

- 10 Produktkontroll och kemikalier
- 11 Klimat och energi (koldioxidutsläpp)
- 12 Resursanvändning och avfallshantering
- 13 Samhällsnytta och samhällsengagemang

Effektiv resursanvändning och avfallshantering

God planering är det mest effektiva sättet att optimera inköpt material och minimera avfall. I en cirkulär ekonomi är det också viktigt att det avfall som trots allt uppstår återvinns i så hög utsträckning som möjligt. Avfallshandlingen sker lokalt i varje enskilt uppdrag. I de stora entreprenaduppdragen tillhandahåller ofta entreprenören fraktioner för sortering på byggsplatsen. I serviceuppdragen hanteras avfallshandlingen vanligen via externa miljövårdsföretag. Även på de flesta lokalkontor har Assemblin egna fraktioner för avfallshantering.

Produktkontroll och kemikaliehantering

I våra uppdrag installeras ventilationsutrustning, värme- och vattenledningar, elkablar och annan utrustning. Inköpen i Assemblin görs lokalt, men styrs via ett kontrollerat produktsortiment som finns i alla affärsområden. Produktsortimentet bestäms av affärsområdenas inköpsav-

delningar i nära samarbete med miljö- och kvalitetsansvariga som har god kunskap om produktkrav som ställs i olika system som exempelvis BASTA, Sunda Hus och Byggsvarubedömningar. Det godkända produktsortimentet tillhandahålls i affärsområdesspecifika inköpssystem, och att öka andelen elektroniska inköp är en uttalad målsättning. Under 2018 ökade andelen elektroniska inköp (EDI) kraftigt i flera affärsområden.

Enligt den europeiska kemikalielagstiftningen REACH klassificeras Assemblin som nedströmsbrukare. Med hjälp av olika kemikaliehanteringssystem sker all kemikaliehantering enligt riktlinjerna i REACH.

Klimat och energi (koldioxidutsläpp)

Assemblin genomförde energikartläggningar av tredjepartsaktörer i de svenska bolagen år 2017/2018. Kartläggningarna bekräftade att de direkta koldioxidutsläpp som Assemblin genererar och själv kan kontrollera i huvudsak utgörs av utsläpp från transporter (scope 1), uppvärmning

Tillgång till friskt vatten borde vara en självklarhet

Assemblin i Norge ville som julklapp till medarbetarna ge något som skulle göra varaktig nytta för människor som verkliga behövde gåvan, och som samtidigt var kopplat till Assemblins verksamhet. En kontakt med hjälporganisationen Chivi Foundation resulterade i ett samarbete kring att borra en brunn och förse en skola på landsbygden i Zimbabwe med vatten. Projektet genomfördes under 2018 med gott resultat. Skolan har nu en ny brunn som ger rent, friskt dricksvatten till elever och lärare.

av egna kontor (scope 2) samt utsläpp från affärsresor (som del av scope 3). Det koldioxidutsläpp som Assemblin genererar från dessa områden uppgick totalt sett till cirka 1 443 kg per anställd (FTE) (se vidare *nyckeltalstabellen på sidan 38*). Dessa områden kommenteras separat nedan.

Assemblin följer också årligen upp den indirekta klimatpåverkan via inköp av varor och tjänster (scope 3) per affärsområde. Som grund för dessa beräkningar används schabloner baserade på den sektor/industri som leverantören är en del av (enligt den globala standarden GHG), vilket inte alltid motsvarar Assemblins faktiska inköp och därför måste tolkas med försiktighet. Dock kan konstateras att denna klimatpåverkan är betydligt större än den direkta påverkan från Assemblins verksamhet. Det teknikområde som relativt sett står för störst klimatpåverkan enligt scope 3 är ventilation, som är en mer materialintensiv verksamhet än till exempel värme och sanitet respektive el.

Koldioxidutsläpp från transporter

I Assemblin finns ett stort antal servicebilar och andra servicefordon, och koldioxidutsläpp från egna servicebilar (scope 1, transporter) är Assemblins största direkta utsläppskälla. Assemblin köper främst servicebilar som går på diesel (HVO), gas eller el. För att minska miljöpåverkan sker för närvarande en utfasning av äldre bilar och där det är möjligt en övergång till mindre fordonsmodeller. Assemblins målsättning är att på sikt växla över till el- och gasdrivna bilar. Den allmänna uppfattningen är för närvarande att det är för kort räckvidd på

transportbilar som går på el. Utvecklingen inom bilindustrin går dock fort, och Assemblins uppfattning är att det inom några år kommer att vara möjligt att växla över till eldrivna fordon i större skala.

Den totala bränselanvändningen för koncernens servicebilar rapporterades uppgå till 34 534 MWh, vilket omräknat till koldioxidpåverkan per anställd (FTE) motsvarar 1 363 kg och ett genomsnittligt utsläpp per fordon på 163 (181) gram CO₂/km (se vidare *nyckeltalstabellen på sidan 38*). Det är en stor minskning jämfört med föregående år, vilket främst förklaras av att en stor del av bilflottan bytts ut i både Norge, Finland och Sverige. Assemblin i Norge går i bräschen när det gäller elbilar och under 2018 togs ett stort antal elbilar i bruk, främst i serviceuppdragen.

Koldioxidutsläpp från affärsresor

I syfte att spara tid, pengar och miljö har Assemblin satsat på modern teknik för distansmöten som i viss utsträckning kan ersätta affärsresor. Under 2018 ökade nyttjandet både av den videokonferensutrustning som finns på alla större Assemblin-kontor och av Skype-möten.

Det totala koldioxidutsläppet från affärsresor under verksamhetsåret uppgick till 56 kg per anställd (FTE) (baserat på uppgifter i vår reseportal). Resandet fördelar sig ganska jämnt i verksamheten, men verksamheten i Norge sticker ut eftersom de har inkluderat resor till Europa i samband med en prisutdelning.

Koldioxidutsläpp från egna lokaler

Assemblin arbetar aktivt för att successivt

samllokalisera näraliggande verksamheter och på så vis optimera lokalutnyttjandet och minska koldioxidpåverkan från uppvärmning av egna lokaler (scope 2). I många kontor används fossilfri el för uppvärmning. I Sverige är koldioxidutsläppen från egna lokaler försumbar liksom i Norge, förutom ett norskt kontor som i dagsläget genererar en del utsläpp. Under 2018 rapporterades ett totalt koldioxidutsläpp från egna lokaler på 24 kg per anställd (FTE), varav verksamheten i Finland stod för den största andelen (se vidare *nyckeltalstabellen på sidan 38*).

Samhällsnytta och samhällsutveckling

Assemblin bidrar till samhället genom lokala sponsringsaktiviteter och samhällsengagemang på de orter vi har verksamhet. Som exempel kan nämnas lokala samarbeten med idrottsföreningar, lokala miljöprojekt och lokala mentorskapsprogram.

Under 2018 följdes fjolårets svenska engagemang i "Mustaschkampen" upp genom en nordisk insamling till förmån för kampen mot prostatacancer. Under november kläddes uppåt tusen Assemblinbilar i blåa mustascher på grillen för att ge uppmärksamhet åt "Mustaschkampen" samtidigt som insamlingar genomfördes. Totalt samlade Assemblin, tillsammans med medarbetare och kunder, in 127 000 kronor som oavkortat skänktes till forskning kring prostatacancer.

Ett av de största bidragen tills samhället som Assemblin gör är att slussa in unga människor i arbetslivet genom ett väl utvecklat lärlingssystem (läs mer på sidan 30).

Redovisning av nyckeltal

Den energidata som presenteras har definierats och beräknats enligt principerna i de internationella hållbarhetsstandarderna GRI samt Greenhouse Gas Protocol. Rapporten följer i övrigt relevanta rapporterings- och konsolideringsprinciper enligt principerna i den finansiella redovisningen.

NYCKELTAL	Koncern 2018 ¹	EI	VS	Ventilation	Norge	Finland
MEDARBETARRELATERADE NYCKELTAL						
Medelantal medarbetare, FTE	5 630	2 754	1 428	515	595	215
– varav andel kvinnor, %	5,9	5,3	5,9	6,8	5,5	9,6
Antal ledande befattningshavare, FTE	52	14	9	5	8	7
– varav andel kvinnor, %	13,5	7,1	22,2	40,0	12,5	0,0
Medelålder, totalt	40	40	41	43	37	43
Sjukfrånvaro, %	4,6	4,5	4,4	4,9	5,3	4,1
– varav långtidsjukskrivna	2,3	1,9	3,1	2,3	2,7	1,2
Arbetskadefrekvens (IF)	9,9	7,6	12,9	3,1	11,4	31
Observationer (near misses), antal	96	11	39	23	23	NA
Olyckor med dödlig utgång, antal	0	0	0	0	0	0
EKONOMISKA NYCKELTAL						
Omsättning, MSEK	8 885	3 588	2 379	1 317	1 073	539
Justerat rörelseresultat (EBITA), MSEK	401	165	107	73	71	11
Justerad rörelsemarginal (EBITA), %	4,5	4,6	4,5	5,6	6,6	2,0
MILJÖMÄSSIGA NYCKELTAL						
Bränsleanvändning fordon i verksamheten, Mwh	34 534	13 717	13 922	4 598	1 816	514 ²
Koldioxidpåverkan från fordon, kg/FTE	1 363	1 062	2 032	2 397	818	403 ²
Koldioxidpåverkan från verksamhetsel, kg/FTE	24	1,5	0	0	55	319 ³
Koldioxidpåverkan från affärsresor, kg/FTE	56 ⁴	41 ⁴	56 ⁴	49 ⁴	127 ⁴	29 ⁴
ÖVRIGA NYCKELTAL						
Andel miljöcertifierad verksamhet enligt ISO 14001, %	79	100	100	0	100	0
Andel kvalitetscertifierad verksamhet enligt ISO 9001, %	79	100	100	0	100	0
Andel arbetsmiljöcertifierad verksamhet enligt OHSAS 18001/ISO 49001, %	36	0	100	0	100	0
Antal lärlingar	441	115	199	10	98	19

FOTNOTER

- 1) I koncernen ingår även koncernstaber, som dock inte särredovisas i denna uppställning.
- 2) Under 2018 bytte Finland drivmedelsleverantör som bara kunde redovisa 11 månader, varför drivmedelförbrukningen för 1 månad har schablonberäknats.
- 3) I Finland ingår fr o m 2018 ett kontor som tidigare inte kunde särredovisa energianvändningen.
- 4) I uppgifterna för 2017 ingick även boende och hotell, vilket från och med 2018 inte inkluderas.

Definitioner av utvalda hållbarhetsnyckeltal

Medelantal medarbetare, FTE

Med FTE avses antal medarbetare omräknat till heltidstjänster.

Ledande befattningshavare

Medlemmar i koncernens och affärsområdenas ledningsgrupper vid årsskiftet.

Sjukfrånvaro

Total sjukfrånvaro (korttidsfrånvaro och långtidsfrånvaro). Sjukfrånvaron kommenteras under rubriken Hälsa och säkerhet på sidan 30 – 31.

Arbetskadefrekvens (IF)

En allvarlig och plötslig händelse under arbetstid eller till/från arbetet, som orsakat personskada med mer än en dags sjukskrivning/med arbetade timmar x 1 000 000. För antalet arbetade timmar används en schablon på 1 800 timmar per medelantal FTE. Skadefrekvensen kommenteras under rubriken Hälsa och säkerhet på sidan 30-31.

Observationer (near misses)

Summan av riskobservationer och tillbud under arbetstid eller till/från arbetet.

Olyckor med dödlig utgång

Summan av riskobservationer och tillbud under arbetstid eller till/från arbetet.

Bränsleanvändning, fordon i verksamheten

Nyckeltalet motsvarar GRI 302-1A. Som underlag för beräkningen har använts uppgifter om inköp av bränsle från Assemblins leasingbolag alter-

nativt redovisade körda kilometer omräknat till energi baserat på biltyp. Uppgifterna kommenteras under rubriken Klimat och energi på sidan 36-37.

Koldioxidpåverkan från fordon (scope 1)

Uppgiften motsvarar GRI 305-4. Som underlag för beräkningen har använts inköpt bränsle via Assemblins bränslekort alternativt redovisade körda kilometer omräknat till koldioxidpåverkan baserat på biltyp. Uppgifterna kommenteras under rubriken Klimat och energi på sidan 36 – 37.

Koldioxidpåverkan från verksamhetsel (scope 2)

Nyckeltalet motsvarar GRI 301-1C. Som underlag för beräkningen har använts fakturerings- och/eller förbrukningsuppgifter om inköpt el samt koldioxidberäkningar baserade på energibolagens redovisade försäljningsmix. Uppgifterna kommenteras under rubriken Klimat och energi på sidan 36-37.

Koldioxidpåverkan från affärsresor (del av scope 3)

Nyckeltalet motsvarar GRI 305-4. Som underlag för beräkningen har använts uppgifter om affärsresor som bokats via de resebolag som Assemblin har ramavtal med. Det förekommer även att resor även beställs utanför reseportalen. Uppgifterna kommenteras under rubriken Klimat och energi på sidan 36-37.

Andel certifierad verksamhet enligt ISO 9001, ISO 14001 respektive OHSAS 18001/ISO 45001

Uppgifterna speglar den certifierade verksamhetens andel av Assemblins totala omsättning.

Revisorns yttrande avseende den lagstadgade hållbarhetsrapporten

Till bolagsstämman i Assemblin Holding AB, org. nr 559025-2952

Uppdrag och ansvarsfördelning

Det är styrelsen som har ansvaret för hållbarhetsrapporten för år 2018 på sidorna 26-39 och för att den är upprättad i enlighet med årsredovisningslagen.

Granskningens inriktning och omfattning

Vår granskning har skett enligt FAR:s rekommendation RevR 12 Revisorns yttrande om den lagstadgade hållbarhetsrapporten. Detta innebär att vår granskning av hållbarhetsrapporten har en annan inriktning och en väsentligt mindre omfattning jämfört med den inriktning och omfattning som en revision enligt International Standards on Auditing och god revisionsssed i Sverige har. Vi anser att denna granskning ger oss tillräcklig grund för vårt uttalande.

Uttalande

En hållbarhetsrapport har upprättats.

Stockholm den 15 april 2019
KPMG AB

Helena Arvidsson Älgne
Auktoriserad revisor

En introduktion till bolagets styrning

Ägarnas och styrelsens ledning och förvaltning av Assemblin sker genom ett väl definierat regelverk och kontrollsystem, strukturerad rapportering och nära samverkan med koncernens ledning.

Ägare och styrelse

Sedan 2015 ägs Assemblin huvudsakligen av investmentbolaget Triton. Ägarna nominerar styrelsens representanter, som är ansvariga för Assemblins organisation och förvaltning av bolagets angelägenheter. Några av styrelsens viktigaste uppgifter är att löpande bedöma koncernens ekonomiska situation samt att säkerställa Assemblins långsiktiga strategi, styrning, uppföljning och kontroll av den dagliga verksamheten. Styrelsen utser också bolagets koncernchef.

Styrelsens sammansättning ändrades under 2018 i och med att en av ledamöterna slutade. Vid årets slut utgjordes styrelsen av fem ordinarie ledamöter. Styrelsen presenteras på nästa uppslag.

Styrelsens arbete styrs av aktiebolagslagen, bolagsordningen och en av styrelsen fastställd arbetsordning. Styrelsens arbete leds av styrelsens ordförande. Utöver styrelseledamöterna deltar bolagets koncernchef och ekonomidirektör vid mötena,

ORGANISATION

Assemblins operativa organisation är indelad i fem affärsområden varav tre i Sverige (EI, VS och Ventilation), ett i Norge och ett i Finland. För mer information, se *sidan 18-19*.

Assemblins legala organisation överensstämmer till stora delar med den operativa organisationen. Koncernens moderbolag heter Assemblin Holding AB, och dit konsolideras resultatet i de fem underkoncernerna (som motsvarar affärsområdena).

och vid behov andra personer från bolaget. Assemblins chefsjurist är styrelsens sekreterare. Under 2018 hade styrelsen fem ordinarie styrelsemöten.

Revisionskommitté

Enligt styrelsens arbetsordning ska det inom styrelsen finnas en revisionskommitté med uppgift att, utan inverkan på styrelsens ansvarsområden och uppgifter i övrigt;

- övervaka bolagets finansiella rapportering samt internkontroll och riskhantering,
- övervaka revisornas opartiskhet samt hålla sig informerad om revisionen av årsredovisningen,
- bevaka koncernens kort- och långsiktiga kassaflödesutveckling och finansieringsmöjligheter.

I revisionskommittén ingår två ordinarie styrelseledamöter. Föredragande är Assemblins ekonomidirektör samt i förekommande fall koncernens externa revisorer. Under 2018 hade revisionskommittén fyra möten.

Koncernchef och koncernledning

Assemblins koncernchef har styrelsens mandat att leda det operativa arbetet tillsammans med koncernledningen enligt styrelsens riktlinjer och instruktioner. Koncernchefen ansvarar också för att styrelsen får den information som krävs för att kunna fatta väl underbyggda beslut.

Assemblin har en koncernledning där koncernchef, vice koncernchef, fem affärsområdeschefer, ekonomidirektör och kommunikations- och hållbarhetsdirektör ingår. Koncernledningen presenteras på nästa uppslag. Ledningsgruppen arbetar efter en fastställd ordning, och under 2018 träffades koncernledningen vid 12 tillfällen.

Den operativa styrningen av Assemblin beskrivs på *sidorna 18-19*.

Revision och revisorer

Extern oberoende revisor granskar Assemblins årsredovisning och räkenskaper samt koncernchefens förvaltning. Revisorn rapporterar till revisionskommittén, koncernchefen samt till lokala bolagsledningar. I samband med årsbokslutet presenterar också revisorn sina slutsatser från granskningen till hela styrelsen.

EXTERNA REGELVERK

- Aktiebolagslagen
- Årsredovisningslagen
- Andra relevanta lagar

INTERN REGELVERK

- Bolagsordningen
- Styrelsens arbetsordning
- Styrelsens instruktion för vd
- Policyer och andra styrdokument

INTERN KONTROLL AVSEENDE FINANSIELL RAPPORTERING

Assemblins styrelse har det övergripande ansvaret för att bolaget har ett effektivt system för internkontroll. Koncernens ekonomiska situation samt finansiella strategier och målsättningar behandlas vid varje styrelsemöte. Mellan styrelsemötena erhåller styrelsen även månadsrapporter avseende den finansiella utvecklingen. Styrelsen utvärderar årligen behovet av en särskild internrevisionsfunktion, men har för närvarande inte bedömt att det finns något behov av en sådan på koncernnivå.

Inom bolaget finns ett antal kontroller för att godkänna och attestera affärstransaktioner. I det löpande arbetet tillämpas kontrollerna dagligen och det pågår ett löpande förbättringsarbete för att minimera riskerna inom viktiga finansiella processer som exempelvis bokslut, skatt, försäljning, inköp, löner och investeringar. Genom en kontinuerlig uppföljning, utvärdering och uppdatering av kontrollaktiviteter skapas ett effektivt system för internkontroll i hela verksamheten. Vid upprättande av bokslut och finansiella rapporter tillämpas fastställda redovisningsprinciper inom koncernen.

Koncernchef tillsammans med koncernledningen ansvarar för arbetet med att producera en tillförlitlig ekonomisk redovisning som speglar bolagets verksamhet på ett korrekt sätt och på lämplig detaljnivå. Redovisningen sker enligt årsredovisningslagen (ÅRL) och för koncernen tillämpas den internationella redovisningsstandarderna IFRS.

Koncernens finansfunktion ansvarar för att utveckla och förbättra den interna kontrollen avseende den finansiella rapporteringen. Detta sker löpande genom analys och uppdatering av koncernens ramverk för internkontroll, men också genom granskning av hur den interna kontrollen fungerar.

Styrelsen har givit revisionskommittén uppdrag att säkerställa uppföljning och utvärdering av bolagets internkontroll avseende den finansiella rapporteringen. Även koncernens externa revisorer granskar årligen den interna kontrollen och avrapporterar sina iakttagelser i en rapport till ledningen och revisionskommittén. Revisionskommittén avrapporterar även till

styrelsen vid påföljande styrelsemöte.

Kontrollaktiviteter

Inom Assemblin omfattar godkännande av projekt och avtal enligt den beslutsmatris som fastställts av koncernens styrelse. Finansiell rapportering analyseras och valideras av koncernens ekonomifunktion både genom automatiska kontroller och analytiskt arbete. Förbättringar implementeras löpande i syfte att öka efterlevnad och anpassa koncernens kontrollmiljö till en föränderlig verklighet.

Uppföljning

Koncernens styrelse och ledning följer löpande upp de interna kontrollerna i syfte att säkerställa kvaliteten i processerna. Koncernens finansiella ställning behandlas i varje styrelse- och koncernledningsmöte.

Assemblin har ingen egen granskningsfunktion dock utförs en självskattnings- och

streckprovskontroll av projektkontrollsmiljö varje år av koncernens ekonomifunktion som presenteras för styrelsens revisionskommitté.

Kommunikation och informationssäkerhet

Kommunikationsarbetet inom Assemblin styrs av koncernens Kommunikationspolicy som säkerställer att den externa och interna informationen hanteras professionellt och korrekt. Till kommunikationspolicyen finns ett antal mer praktiskt orienterade riktlinjer knutna. Internt finns även tydliga riktlinjer kring hur informations-säkerhet ska hanteras. Alla koncerngemensamma styrdokument (inklusive riktlinjer kring den finansiella rapporteringen) finns tillgängliga för Assemblins medarbetare på koncernens intranät. Intern information och utbildning avseende styrdokumentet sker bland annat vid seminarier och möten.

ÄGARE

Triton är ett internationellt investmentbolag som grundades 1997. Bolagets målsättning är att bidra till skapandet av bättre företag genom långsiktiga partnerskap.

Triton investerar i mellanstora företag med huvudkontor i Europa som är aktiva inom sektorerna industri, affärstjänster och konsument/hälsa.

Tritons fonder har omkring 100 investerare, vilka inkluderar bland andra pensionsfonder, statsägda förmögenhetsfonder, försäkringsbolag och stiftelser. Triton tar hänsyn till miljö, socialt ansvar och ägarstyrning vid investeringsbedömningar och beslutsfattande, vilket gynnar långsiktigt värdeskapande.

Sedan starten har Triton slutfört mer än 60 investeringar och stöttat mer än 260 förvärv.

För mer information, vänligen besök: www.triton-partners.com

Styrelse

Mats Wäppling (Matts Väppling)*

FÖDD: 1956

ROLL: Styrelseordförande sedan 2017

UTBILDNING: Civilingenjör, Kungliga Tekniska högskolan (KTH).

ARBETSLIVSERFARENHET: Från 2007 till 2012 var Mats vd och koncernchef för Sweco. Dessförinnan arbetade han som vice vd för NCC efter många år på Skanska, där han avslutade sin karriär som vice vd.

ANDRA NUVARANDE UPPDRAG: Styrelseordföranden i PKM Invest och Campus X. Styrelseledamot i Pandox, Vesper och Ramudden.

*Mats Wäppling är folkbokförd som Matts Väppling.

Leif Gustafsson

FÖDD: 1967

ROLL: Styrelseledamot sedan 2017

UTBILDNING: Byggnadsingenjör, marknadsekonom IHM.

ARBETSLIVSERFARENHET: CEO på Cramo Group sedan 2016. CEO på Stena Recycling international 2012-2016, vd på Stena Recycling AB 2008-2012. Vd på YIT Sverige 2003-2008. Divisionschef ABB 1999-2003.

ANDRA NUVARANDE UPPDRAG: CEO på Cramo Group. Styrelseledamot på ERA (European Rental Association).

Mats Jönsson

FÖDD: 1957

ROLL: Styrelseledamot sedan 2017

UTBILDNING: Civilingenjör, Kungliga Tekniska högskolan (KTH).

ARBETSLIVSERFARENHET: Vd och koncernchef i Coor Service Management. Olika befattningar inom Skanska inklusive vd på Skanska Services.

ANDRA NUVARANDE UPPDRAG: Styrelseordförande i Logent och Lekolar. Styrelseledamot i Coor Service Management och NCC.

Young Kim

FÖDD: 1985

ROLL: Styrelseledamot sedan 2015

UTBILDNING: MSc Teknisk fysik, Kungliga Tekniska högskolan (KTH).

ARBETSLIVSERFARENHET: Idag är Young Kim Investment Professional på Triton. Tidigare erfarenheter från Credit Suisse och Stella Capital Advisors.

ANDRA NUVARANDE UPPDRAG: –

Anders Thulin

FÖDD: 1963

ROLL: Styrelseledamot sedan 2017

UTBILDNING: Master in Economics and Business Administration på Stockholm School of Economics, inklusive MBA-studier på the Western University, Ivey Business School, Canada.

ARBETSLIVSERFARENHET: Idag är Anders Head of Triton Digital Practice. Tidigare erfarenheter är bland annat rollen som Senior Vice President och CIO på Ericsson och Senior Partner på McKinsey.

ANDRA NUVARANDE UPPDRAG: Styrelseledamot i Ramudden AB, Chevron Traffic Management, Proact AB, Sunweb Group.

Koncernledning

Mats Johansson

FÖDD: 1967

ROLL: Koncernchef Assemlin AB sedan 2018

UTBILDNING: Civilingenjör, Kungliga Tekniska Högskolan (KTH) SEP Stanford, USA

ARBETSLIVSERFARENHET: Olika ledande befattningar inom Skanska 1994-2018, senast COO Skanska USA Building.

ANDRA NUVARANDE UPPDRAG: –

Fredrik Allthin

FÖDD: 1970

ROLL: Vd i Assemlin EI sedan 2016

UTBILDNING: Högskoleingenjör och högskoleekonom med högre utbildningar inom ledarskap och entreprenadjuridik.

ARBETSLIVSERFARENHET: Regionchef, vice vd och vd i Imtech Elteknik AB 2013-2015. NEA 1998-2013.

ANDRA NUVARANDE UPPDRAG: Suppleant i Installatörsföretagen.

Andreas Aristiadis

FÖDD: 1978

ROLL: Vd i Assemlin VS sedan 2017

UTBILDNING: VVS-ingenjör

ARBETSLIVSERFARENHET: Regionchef, vice vd i Assemlin VS AB 2015-2017. Diverse ledande roller i NVS 2001-2013 och i Imtech VS-teknik AB 2013-2015.

ANDRA NUVARANDE UPPDRAG: Styrelseledamot i Säker Vatten.

Åsvor Brynnel

FÖDD: 1966

ROLL: Kommunikations- och Hållbarhetsdirektör sedan 2017

UTBILDNING: Civilekonom vid Mitthögskolan

ARBETSLIVSERFARENHET: Kommunikations- och hållbarhetsdirektör på Coor Service Management 2005-2017. Kommunikationschef på Drott/Fabege 2001-2005. Kommunikationskonsult på Askus 1997-2001.

ANDRA NUVARANDE UPPDRAG: –

Philip Carlsson

FÖDD: 1978

ROLL: CFO sedan 2017

UTBILDNING: M. Sc. Business Administration and Economics, Uppsala Universitet. Finance, École de Management de Lyon.

ARBETSLIVSERFARENHET: CFO på Coromatic, Director på EY Transaction Service (Stockholm och London). Revisor på Previsor Revisionsbyrå.

ANDRA NUVARANDE UPPDRAG: –

Håkan Ekvall

FÖDD: 1966

ROLL: Vd i Assemlin Ventilation sedan 2013

UTBILDNING: VVS-ingenjör med utbildningar inom styr- och reglerteknik, brandskydd samt entreprenadjuridik.

ARBETSLIVSERFARENHET: Vd i Imtech Ventilation AB 2013-2015. Medgrundare av Sydtotal AB 2000, VU-ansvarig 2011-2013.

ANDRA NUVARANDE UPPDRAG: –

Magnus Eriksson

FÖDD: 1971

ROLL: Vd i Assemlin Finland sedan 2017

UTBILDNING: Ekonomie kandidat

ARBETSLIVSERFARENHET: Ekonomichef Consti Taloteknikka Oy 2011-2017. CFO Datacenter Finland Oy 2010-2011. Ekonomi- och administrativ chef ELFA Elektronik Oy 2005-2010.

ANDRA NUVARANDE UPPDRAG: Vice ordförande i styrelsen för Svenska Handelshögskolans Studentkårs Understödsförening r.f. Ordförande för RC Fennica Chapter r.f.

Lennart Petersson

FÖDD: 1956

ROLL: Vice koncernchef sedan 2018, tidigare tf koncernchef och dessförinnan vd i Assemlin VS

UTBILDNING: VS-teknik och diverse högre utbildningar inom ekonomi, projektledning och ledarskap.

ARBETSLIVSERFARENHET: Vd i Assemlin VS AB 2015-2017. Divisionschef, vice vd och vd i Imtech VS-teknik AB 2013-2015. Regionchef i Imtech VS-teknik AB 2007-2013.

ANDRA NUVARANDE UPPDRAG: Styrelseledamot i Installatörsföretagen.

Torkil Skancke-Hansen

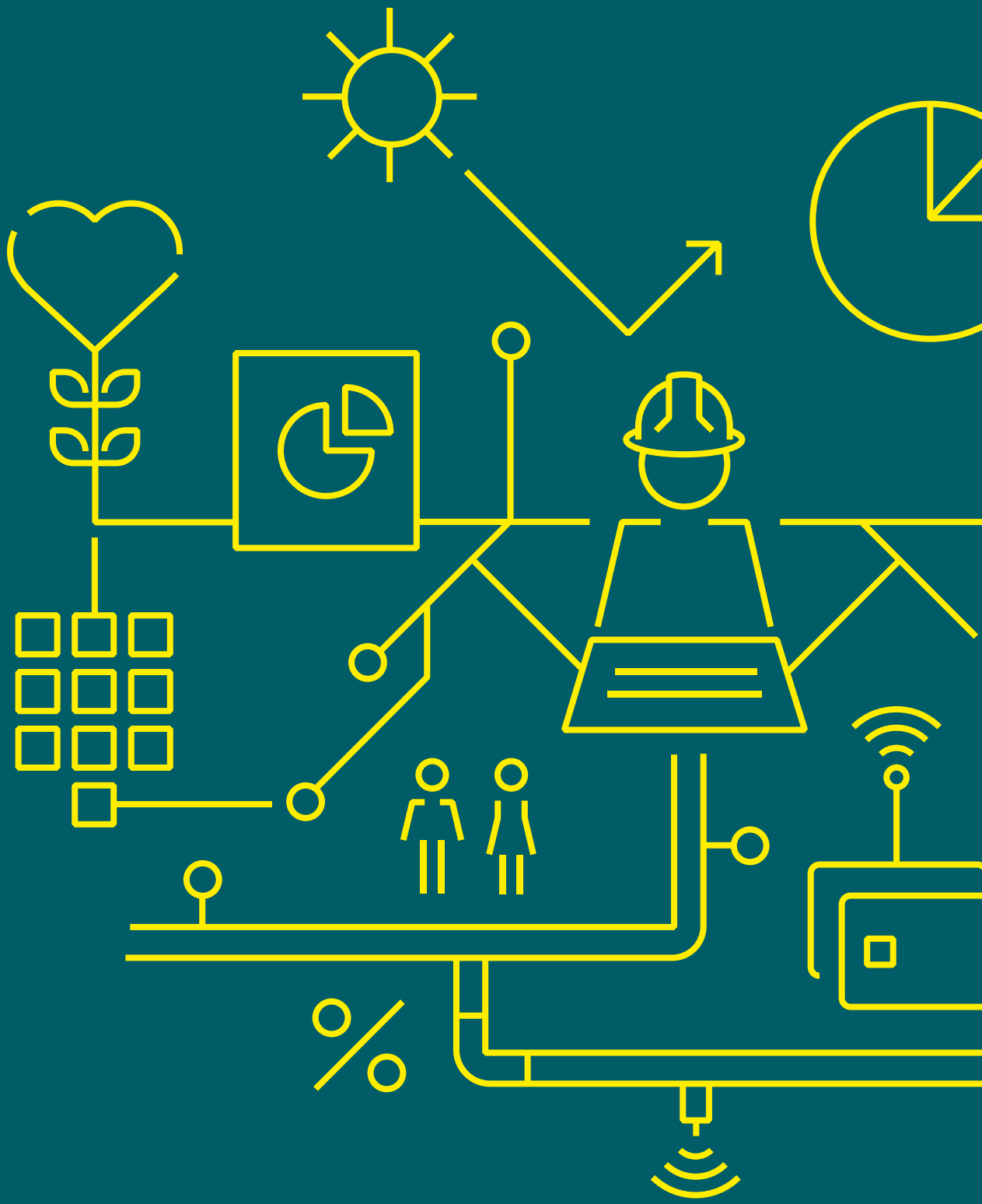
FÖDD: 1969

ROLL: Vd i Assemlin Norge sedan 2009

UTBILDNING: Ingenjörshögskola, Maskin/VVS. Ekonomisk Högskola, Bachelor. Utbildad rörläggare (Fagbrev).

ARBETSLIVSERFARENHET: Diverse positioner i Assemlin sedan 1996 (tidigare Drammens rør, NVS, Imtech).

ANDRA NUVARANDE UPPDRAG: –

EKONOMISK REDOVISNING

INNEHÅLL

Förvaltningsberättelse	46
Rapport över resultat och övrigt totalresultat för koncernen	48
Rapport över finansiell ställning för koncernen	49
Rapport över förändringar i eget kapital för koncernen	50
Kassaflödesanalys för koncernen	51
Resultaträkning för moderbolaget	52
Balansräkning för moderbolaget	53
Rapport över förändringar i eget kapital för moderbolaget	54
Kassaflödesanalys för moderbolaget	54
Noter	55
Styrelsens intygande	85
Revisionsberättelse	87

Ekonomisk redovisning är en del av Assemblins Årsredovisning 2018 som i sin helhet finns tillgänglig på bolagets hemsida. Detta förklarar varför pagineringen börjar på sidan 45. Redovisningen kan läsas separat, men innehåller ibland hänvisningar till andra delar av verksamhetsberättelsen.

Styrelsen för Assemblin Holding AB organisationsnummer 559025-2952, avger härmed årsredovisning för perioden 1 januari till 31 december 2018 och koncernredovisning för perioden 1 januari till 31 december 2018. Samtliga belopp är i MSEK om inte annat anges. Till följd av avrundningar kan differenser i summeringar förekomma.

Förvaltningsberättelse

Under 2018 levererade Assemblin god tillväxt och kraftig resultatförbättring. Marknaden var fortsatt stark. Mats Johansson tillträdde som ny koncernchef och koncernen arbetade fram ett nytt gemensamt ramverk och en ny affärsplan.

Kort om Assemblin

Assemblin är en komplett installations- och servicepartner med verksamhet i Sverige, Norge och Finland. Bolaget utformar, installerar och underhåller tekniska system för el, värme, sanitet och ventilation i kontor, arenor, köpcentrum, bostäder och industrier. Assemblin har en stark lokal förankring på cirka 100 orter i hela Norden med huvudkontor i Stockholm. Koncernen bildades i november 2015. Verksamheten är uppdelad på fem affärsområden som också utgör koncernens primära segment: Assemblin EI (Sverige), Assemblin VS (Sverige), Assemblin Ventilation (Sverige), Assemblin Norge och Assemblin Finland.

Marknad och verksamhet

Aktiviteten på installationsmarknaden var under 2018 fortsatt hög. I storstadsregionerna bromsade bostadsbyggandet in, vilket dock uppvägdes av ökade offentliga investeringar i främst stora infrastrukturprojekt, sjukhus och skolor.

Orderingången var fortsatt god och uppgick till 9 459 (9 899) MSEK. Vid årets slut uppgick orderstocken till 6 971 (6 223) MSEK med uppdrag som i vissa fall sträcker sig bortom 2020. Bland de nya stora entreprenaduppdrag som meddelades under året var en stor andel multitekniska, däribland Nya Sjukhusområdet i Malmö (NSM), renoveringen av Sollentuna sjukhus och ett bostadsprojekt i Västra Hamnen i Malmö.

Även serviceuppdragen ökade under året, främst i Finland och i Assemblin Ventilation (Sverige). Vid årsskiftet uppgick andelen service till 36 procent av koncernens omsättning. Bland nya större serviceuppdrag 2018 kan nämnas ett rikstäckande avtal med EcoGuard samt ett ramavtal med Göteborgs Energi.

Under 2018 genomfördes även ett antal förvärv i hela Norden. De svenska förvärven var främst kompletteringsförvärv med hög andel serviceverksamhet: NIAB, JVT Vent, och Svenssons Rörinstallation.

I Norge gjordes en satsning på elverksamhet i och med förvärvet av Wennevolds Elektro AS, och i Finland stärkte Assemblin sin kompetens inom automation i och med förvärvet av Trentec Team Oy. De förvärvade bolagen motsvarar sammantaget en årlig ökning av omsättningen med omkring 300 MSEK.

Under året utarbetades en ny strategisk plattform och gemensamt ramverk för koncernen, inklusive ny vision, mission, affärsidé och värderingsgrund, samt en ny treårig affärsplan. Assemblin accelererade också sin digitala transformation genom att kartlägga pågående digitaliseringsinitiativ och utarbeta en gemensam digitaliseringsagenda.

Styrelse- och ledningsförändringar

I maj 2018 tillträdde Mats Johansson som ny koncernchef. Lennart Petersson, som varit verksam som tillförordnad koncernchef, fick en ny roll som vice vd i koncernen. I december 2018 lämnade Carl Johan Falkenberg styrelsen som vid årsskiftet bestod av fem ledamöter: Mats Wäppling (ordförande), Leif Gustafsson, Mats Jönsson, Young Kim och Anders Thulin.

Omsättning

Under helåret ökade omsättningen med 8,8 procent från 8 169 till 8 885 MSEK. Av den totala tillväxten utgjordes 7,8 procent av organisk tillväxt och 1,0 procent av förvärv. Den organiska tillväxten drevs dels av ett stabilt inflöde av mindre och medelstora

lokala affärer men också av större uppdrag. I stora upphandlingar ökade intresset för multitekniska uppdrag och partneringsprojekt, vilket gynnar en stor helhetsleverantör som Assemblin.

Omsättningen steg i samtliga affärsområden, främst i Assemblin Norge och Assemblin Ventilation.

Resultat och marginal

Justerat EBITA för helåret ökade kraftigt och steg med 58 procent till 401 (252) MSEK. Den justerade EBITA-marginalen förbättrades från 3,1 till 4,5 procent. Resultatförbättringen är generellt sett en effekt av ett målmedvetet arbete med att vända utvecklingen i mindre lönsamma enheter, en mer strukturerad uppföljning och bättre projektkontroll.

Lönsamheten ökade i samtliga affärsområden men mest i Finland, som för första gången på flera år redovisade ett positivt resultat och en lönsamhet på 2,0 procent. Den högsta lönsamheten levererades i Norge med en marginal på 6,6 procent följt av Assemblin Ventilation på 5,6 procent. I Assemblin EI ökade marginalen till 4,6 procent och i Assemblin VS till 4,5 procent.

Kassaflöde och finansiell ställning

Den underliggande rörelsen fortsätter att vara starkt kassagenererande, och rörelsekapitalbindningen minskade under perioden. Under 2018 genomfördes en refinansiering som säkrade koncernens långsiktiga finansieringsbehov och

NYCKELTAL		2018	2017
Nettoomsättning	MSEK	8 885	8 169
Justerad EBITA,	MSEK	401	252
Justerad EBITA-marginal*	%	4,5	3,1
EBITA	MSEK	417	210
EBITA-marginal	%	4,7	2,6
Orderstock	MSEK	6 971	6 223
Orderingång	MSEK	9 459	9 899
Medelantal anställda, FTE	Antal	5 630	5 693

* Justerat för jämförelsestörande kostnader. Jämförelsestörande kostnader avser kostnader för förvärv och integration samt mer omfattande omstrukturingsprogram. För definitioner av nyckeltal, se sidan 91.

	Nettoomsättning, MSEK		Justerat EBITA, MSEK		Justerad EBITA-marginal, %		Medelantal anställda, FTE	
	2018	2017	2018	2017	2018	2017	2018	2017
Assemblin EI	3588	3559	165	103	4,6	2,9	2754	2936
Assemblin VS	2379	2256	107	64	4,5	2,8	1428	1385
Assemblin Ventilation	1317	1072	73	50	5,6	4,7	515	475
Assemblin Norge	1073	856	71	55	6,6	6,4	595	551
Assemblin Finland	539	492	11	-21	2,0	-4,2	314	319
Övrigt inkl. moderbolag	-10	-66	-27	-1	-	-	24	27
Summa	8885	8169	401	252	4,5	3,1	5630	5693

* Justerat för jämförelsestörande kostnader.
För definitioner av nyckeltal, se sidan 91.

förvärvsutrymme. Koncernen har en stark likviditet med 411 (420) MSEK i kassa. Soliditeten förbättrades och det egna kapitalet ökade från 106 MSEK till 238 MSEK.

Medarbetare

Medelantalet medarbetare (FTE) 2018 uppgick till 5 630 (5 693). I oktober tillträdde Peter Weberberger som ny IT-chef för koncernen.

Väsentliga risker och osäkerhetsfaktorer i koncernen

Målsättningen med Assemblins riskarbete är att säkra en långsiktig resultatutveckling och de värden som finns i bolaget. Koncernens styrelse och ledning har det yttersta ansvaret för Assemblins riskhantering, men i linje med Assemblins decentraliserade organisation finns olika riskhanteringsprocesser i varje affärsområde. Assemblins huvudsakliga risker kan indelas i fyra kategorier

1. Marknads- och affärsrisker, däribland: *byggkonjunkturen* (bygg- och infrastrukturprojekt påverkar efterfrågan och pris på Assemblins tjänster); *kalkyleringsrisker* (kalkyleringsfel kan leda till upp eller nedskrivning av projekt); *kundrisk* (kreditrisk i kundfordringar enligt beskrivning i not 17).

2. Verksamhetsrisker, däribland: *arbetsmiljö och säkerhet* (risk att medarbetare skadas på arbetsplatsen); kompetensförsörjning (risk att inte kunna uppfylla åtaganden på grund av kompetensbrist eller personalbrist); kvalitetsbrist (risk att inte kunna uppfylla åtaganden på grund av bristande kvalitet, vilket kan leda till intäktsbortfall, ökade kostnader och/eller missnöjda kunder).

3. Finansiella risker, enligt beskrivning i not 17.

4. Övriga risker, däribland: *legala risker* (risker som omfattar fel- och skadeståndsansvar kopplade till projekt och uppdrag hos kunder); *förtroendeskadliga risker* (otillbörlig marknadsföring, dålig informationshantering eller bristfällig krishantering som leder till bristande förtroende för bolaget); *IT-risker och cyberrisker* (risker för intrång eller oplanerade avbrott i drift av

system och IT-infrastruktur som leder till intäktsbortfall eller vållar andra indirekta skador). Ingen av bolagets risker har ökat under året. Byggkonjunkturen är fortsatt god. Kompetensförsörjning är alltså ett problem under de närmaste 12 månaderna, men eftersom personalomsättningen minskat är situationen något bättre.

Assemblin bedriver ingen verksamhet som är tillståndspliktig enligt miljöbalken.

Lagstadgad hållbarhetsrapport

Assemblin har upprättat en särskild hållbarhetsrapport för verksamhetsåret 2018, där områden som miljö, sociala förhållanden, personal, respekt för mänskliga rättigheter och motverkande av korruption ingår. Där beskrivs bland annat koncernens väsentliga hållbarhetsaspekter och hållbarhetsrisker, hur bolaget arbetar med dessa och hur hållbarhetsarbetet styrs. I rapporten presenteras också centrala resultatindikatorer som är relevanta för verksamheten. Rapporten omfattar hela koncernen och presenteras som ett separat avsnitt i Assemblins Års- och Hållbarhetsrapport 2018.

Ägarförhållanden

Assemblin Holding AB är ett helägt dotterbolag till Ignition MidCo S.a.r.l. och slutlig huvudägare är Triton Fund IV.

Moderbolaget

Moderbolagets verksamhet består av förvaltning av aktier i dotterbolagen samt viss samordning av de verksamheter som bedrivs i dotterbolagen. Bolaget har ingen anställd personal. Moderbolaget har inga risker utöver de som finns i dotterbolagen. Balansräkningen utgörs av andelar i koncernföretag, eget kapital och koncerninterna lån. Det totala resultatet för 2018 uppgick till 10 189 (-279 593) tSEK.

Väsentliga händelser efter räkenskapsårets utgång

I januari 2019 förvärvade Assemblin EI Norrlands Industrimontage AB (NIAB) med organisationsnummer 556896-6906. NIAB har hög kompetens inom industri-el och instrument och är verksamt i Sunds-

vallsregionen. NIAB förstärker Assemblins serviceverksamhet och erbjudande till industrikunder i norra Sverige. NIAB har cirka 40 anställda och en årsomsättning på drygt 50 MSEK.

I januari 2019 meddelade Trafikverket att Assemblin tilldelats ventilationsuppdraget i infrastrukturprojektet Förbifart Stockholm med ett totalt ordervärde motsvarande 520 MSEK.

I mars 2019 förvärvade Assemblin VS Värmsvets Entreprenad i Eslöv AB med organisationsnummer 556485-5806. Bolaget har sitt säte i Eslöv med filialer i Malmö och Jönköping och är specialiserat på värme- och sanitetsteknik i södra och mellersta Sverige, med spetskompetens inom fjärrvärme och industri. Värmsvets Entreprenad i Eslöv har 44 anställda och en årsomsättning på cirka 90 MSEK per år.

Framtidsutsikter

Assemblin är ett av Nordens ledande installations- och servicebolag. Den nordiska byggkonjunkturen är fortsatt stark. Assemblins lokala förankring och kompletta erbjudande ger goda förutsättningar för att kunna möta den stora efterfrågan. Resultatutvecklingen under 2018 var god i samtliga affärsområden. Under året som kommer räknar vi med en stabil omsättning och fortsatt marginalförstärkning.

Förslag till resultatdisposition

Till årsstämman förfogande/behandling finns följande belopp i kronor:

Balanserat resultat	74 342 688
Årets resultat	10 189 138
Summa	84 531 826

Styrelsen föreslår att stående vinstmedel och fria fonder behandlas enligt följande:

Balanseras i ny räkning	84 531 826
Summa	84 531 826

Vad beträffar bolagets resultat och ställning i övrigt, hänvisas till efterföljande finansiella rapporter med tillhörande bokslutskommentarer.

Rapport över resultat och övrigt totalresultat för koncernen (tsek)

	Not	2018-01-01 – 2018-12-31	2017-01-01 – 2017-12-31
Nettoomsättning	2, 3	8 885 226	8 169 327
Kostnad för sålda varor		-7 186 117	-6 665 846
Bruttoresultat		1 699 109	1 503 481
Försäljnings- och administrationskostnader		-1 173 411	-1 187 489
Övriga rörelsekostnader		-112 014	-200 915
Rörelseresultat	3, 4, 5, 6, 7, 8	413 684	115 077
Finansiella intäkter		7 209	3 520
Finansiella kostnader		-200 610	-145 988
Finansnetto	9	-193 401	-142 468
Resultat före skatt		220 283	-27 391
Skatt	10	-47 887	52 772
Årets resultat		172 396	25 381
Övrigt totalresultat			
Poster som har omförts eller kan omföras till årets resultat			
Årets omräkningsdifferenser vid omräkning av utländska verksamheter	11	10 639	-10 621
Årets övrigt totalresultat		10 639	-10 621
Poster som inte kan omföras till årets resultat			
Omvärderingar av förmånsbestämda pensionsplaner	8, 11	-49 444	-2 344
Skatt hänförlig till poster som inte kan omföras till årets resultat		10 184	516
		-39 260	-1 828
Årets övrigt totalresultat		-28 621	-12 449
Årets totalresultat		143 775	12 932
Hänförligt till:			
Moderbolagets ägare		143 775	12 932
Innehav utan bestämmande inflytande		-	-
		143 775	12 932

Under 2018 har bolaget ändrat klassificeringen av indirekta kostnader i resultaträkningen. Indirekta kostnader redovisades tidigare inom rörelsens omkostnader men har nu kategoriserats som kostnad såld vara, se not 1 väsentliga redovisningsprinciper. Jämförelseåret är omräknat på motsvarande sätt.

Rapport över finansiell ställning för koncernen (tsek)

	Not	18-12-31	17-12-31
Tillgångar	12, 13		
Goodwill	14	2 411 175	2 339 614
Övriga immateriella anläggningstillgångar	14	8 767	4 784
Materiella anläggningstillgångar	15	401 865	322 283
Finansiella placeringar	16, 17	32 730	32 416
Långfristiga fordringar	18, 19	15 693	15 043
Uppskjutna skattefordringar	10	111 708	130 137
Summa anläggningstillgångar		2 981 938	2 844 276
Varulager		40 934	50 166
Avtalstillgångar	20	407 624	388 681
Skattefordringar	10	12 304	2 285
Kundfordringar	21	1 314 510	1 214 494
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	22	170 182	130 322
Övriga fordringar	18	89 962	99 642
Likvida medel		411 153	420 448
Summa omsättningstillgångar		2 446 669	2 306 038
Summa tillgångar		5 428 607	5 150 314
Eget kapital	11		
Aktiekapital		50	50
Övrigt tillskjutet kapital		365 627	365 627
Reserver		4 691	-5 947
Balanserade vinstmedel inklusive årets resultat		-132 274	-253 721
Summa eget kapital		238 094	106 009
Skulder	12, 13		
Långfristiga räntebärande skulder	23, 17	1 911 394	2 027 998
Avsättningar till pensioner	8	576 290	498 542
Övriga avsättningar	24	134 958	158 074
Uppskjutna skatteskulder	10	3 790	11 788
Summa långfristiga skulder		2 626 432	2 696 402
Kortfristiga räntebärande skulder	23, 17	81 323	127 885
Leverantörsskulder	17	834 764	665 226
Skatteskulder	10	35 774	46 537
Avtalsskulder	25	637 598	528 544
Övriga skulder	26	80 522	82 448
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	27	845 243	798 416
Kortfristiga avsättningar	24	48 857	98 848
Summa kortfristiga skulder		2 564 081	2 347 903
Summa skulder		5 190 513	5 044 305
Summa eget kapital och skulder		5 428 607	5 150 314

Information om koncernens ställda säkerheter och eventalförpliktelser, se not 13.

Rapport över förändringar i eget kapital för koncernen (tsek)

	Aktiekapital	Övrigt tillskjutet kapital	Omräknings- reserv	Balanserade vinstmedel inkl årets resultat	Totalt eget kapital
Ingående eget kapital 2017-01-01	50	365 627	4 674	-277 273	93 078
Årets resultat				25 381	25 381
Årets övrigt totalresultat			-10 621	-1 828	-12 449
Summa årets totalresultat			-10 621	23 553	12 932
Utgående eget kapital 2017-12-31	50	365 627	-5 947	-253 721	106 009
Ingående eget kapital 2018-01-01	50	365 627	-5 947	-253 721	106 009
Utdelning				-11 689	-11 689
Årets resultat				172 396	172 396
Årets övrigt totalresultat			10 638	-39 260	-28 622
Summa årets totalresultat			10 638	121 447	132 085
Utgående eget kapital 2018-12-31	50	365 627	4 691	-132 274	238 094

I not 11 framgår ytterligare information om det egna kapitalet.

Kassaflödesanalys för koncernen (tsek)

	Not	2018-01-01 – 2018-12-31	2017-01-01 – 2017-12-31
Den löpande verksamheten			
Resultat före skatt		220 283	-27 391
Justeringar för poster som inte ingår i kassaflödet	28	180 595	199 949
Betald skatt		-48 219	-3 884
Kassaflöde från den löpande verksamheten före förändringar av rörelsekapital		352 659	168 674
Kassaflöde från förändringar i rörelsekapital			
Ökning/minskning av varulager		10 812	-7 895
Ökning/minskning av rörelsefordringar		-90 485	268 502
Ökning/minskning av rörelseskulder		195 083	-403 271
Kassaflöde från den löpande verksamheten		468 069	26 010
Investeringsverksamheten			
Förvärv av dotterföretag	12	-62 576	-8 987
Avyttring av dotterföretag		0	35
Förvärv av immateriella anläggningstillgångar	14	-445	-8 244
Förvärv av materiella anläggningstillgångar	15	-41 196	-14 167
Avyttring av materiella anläggningstillgångar		26 454	26 795
Förändring av finansiella anläggningstillgångar		1 295	5 089
Kassaflöde från Investeringsverksamheten		-76 468	521
Finansieringsverksamheten			
Upptagna lån	23	1 700 400	-
Amortering av låneskulder samt uppläggningsavgifter	23	-2 033 047	-28 098
Amorterade lån finansiell leasing		-61 338	-
Lämnad utdelning		-11 689	-
Kassaflöde från finansieringsverksamheten		-405 674	-28 098
Periodens kassaflöde		-14 073	-1 567
Likvida medel vid årets början		420 448	423 883
Kursdifferens i likvida medel		4 778	-1 868
Likvida medel vid årets slut		411 153	420 448

Resultaträkning för moderbolaget (tsek)

	Not	2018-01-01 – 2018-12-31	2017-01-01 – 2017-12-31
Nettoomsättning		-	-
Rörelseresultat		-	-
Resultat från andelar i koncernföretag		10 189	-279 593
Finansiella kostnader		-14 697	-
Finansnetto	9	-4 508	-279 593
Resultat efter finansiella poster		-4 508	-279 593
Bokslutsdispositioner	29	14 697	-
Resultat före skatt		10 189	-279 593
Skatt		-	-
Årets resultat	30	10 189	-279 593

Årets resultat överensstämmer med årets totalresultat.

Balansräkning för moderbolaget (tsek)

	Not	18-12-31	17-12-31
Tillgångar	13		
Andelar i koncernföretag	31	376 000	376 000
Summa anläggningstillgångar		376 000	376 000
Fordringar hos koncernföretag		14 697	-
Summa omsättningstillgångar		14 697	-
Summa tillgångar		390 697	376 000
Eget kapital	11		
Bundet eget kapital			
Aktiekapital		50	50
Fritt eget kapital			
Balanserad vinst		74 343	365 626
Årets resultat		10 189	-279 593
Summa eget kapital		84 582	86 083
Skulder			
Skulder till koncernföretag	17	306 115	289 917
Summa långfristiga skulder		306 115	289 917
Summa eget kapital och skulder		390 697	376 000

För information om moderbolagets ställda säkerheter och eventalförpliktelser, se not 13.

Rapport över förändringar i eget kapital för moderbolaget (tsek)

	Aktiekapital	Balanserade vinstmedel inkl årets resultat	Totalt eget kapital
Ingående eget kapital 2017-01-01	50	365 626	365 676
Årets resultat		-279 593	-279 593
Utgående eget kapital 2017-12-31	50	86 033	86 083
Ingående eget kapital 2018-01-01	50	86 032	86 082
Lämnad utdelning		-11 689	-11 689
Årets resultat		10 189	10 189
Utgående eget kapital 2018-12-31	50	84 532	84 582

I not 11 framgår ytterligare information om det egna kapitalet.

Kassaflödesanalys för moderbolaget (tsek)

	Not	2018-01-01 – 2018-12-31	2017-01-01 – 2017-12-31
Den löpande verksamheten			
Resultat före skatt		10 189	-279 593
Justering för poster som ingår i investeringsverksamheten		-11 689	-
Justering av poster som inte ingår i kassaflödet	28	1 500	279 593
Kassaflöde från den löpande verksamheten före förändringar av rörelsekapital		-	-
Kassaflöde från förändringar i rörelsekapital			
Ökning/minskning av rörelseskulder		-	-
Kassaflöde från den löpande verksamheten		-	-
Investeringsverksamheten			
Förvärv av koncernföretag		-	-289 915
Erhållen utdelning		11 689	-
Kassaflöde från Investeringsverksamheten		11 689	-289 915
Finansieringsverksamheten			
Upptagna lån, koncernföretag		-	289 915
Lämnad utdelning		-11 689	-
Kassaflöde från finansieringsverksamheten		-11 689	289 915
Årets kassaflöde		-	-
Likvida medel vid årets början		-	-
Likvida medel vid årets slut		-	-

Noter

Not 1 Väsentliga redovisningsprinciper

Överensstämmelse med normgivning och lag

Koncernredovisningen har upprättats i enlighet med International Financial Reporting Standards (IFRS) utgivna av International Accounting Standards Board (IASB) sådana de antagits av EU. Vidare har Rådet för finansiell rapporterings rekommendation RFR 1 Kompletterande redovisningsregler för koncerner tillämpats.

Moderbolaget tillämpar samma redovisningsprinciper som koncernen utom i de fall som anges nedan under avsnittet "Moderbolagets redovisningsprinciper".

Årsredovisningen och koncernredovisningen har godkänts för utfärdande av styrelsen den 15 april 2019. Koncernens rapport över resultat och övrigt totalresultat och rapport över finansiell ställning och moderbolagets resultat- och balansräkning blir föremål för fastställelse på årsstämman den 15 april 2019.

Värderingsgrunder tillämpade vid upprättandet av de finansiella rapporterna

Tillgångar och skulder är redovisade till historiska anskaffningsvärden, förutom vissa finansiella tillgångar och skulder som värderas till verkligt värde. Finansiella tillgångar och skulder som värderas till verkligt värde består av onoterade aktier och andelar samt derivatinstrument. En förmånsbestämd pensionsskuld/tillgång redovisas till nettot av verkligt värde på förvaltningstillgångar och nuvärdet av den förmånsbestämda skulden, justerat för eventuella tillgångs begränsningar.

Funktionell valuta och rapporteringsvaluta

Moderbolagets funktionella valuta är svenska kronor som även utgör rapporteringsvalutan för moderbolaget och för koncernen. Det innebär att de finansiella rapporterna presenteras i svenska kronor. Samtliga belopp är, om inte annat anges, avrundade till närmaste tusental.

Bedömningar och uppskattningar i de finansiella rapporterna

Att upprätta de finansiella rapporterna i enlighet med IFRS kräver att företagsledningen gör bedömningar och uppskattningar samt gör antaganden som påverkar tillämpningen av redovisningsprinciperna och de redovisade beloppen av tillgångar, skulder, intäkter och kostnader. Verkliga utfallet kan avvika från dessa uppskattningar och bedömningar.

Uppskattningarna och antagandena ses över regelbundet. Ändringar av uppskattningar redovisas i den period ändringen görs om ändringen endast påverkat denna period, eller i den period ändringen görs och framtida perioder om ändringen påverkar både aktuell period och framtida perioder.

Bedömningar gjorda av företagsledningen vid tillämpningen av IFRS som har en betydande inverkan på de finansiella rapporterna och gjorda uppskattningar som kan medföra väsentliga justeringar i det påföljande årets finansiella rapporter beskrivs närmare i not 32.

Upplysningar om sådana IFRS standarder eller tolkningsuttalanden som ännu inte har trätt ikraft

IFRS 16 är en ny standard avseende redovisning av leasing som ersätter IAS 17. Standarden ska tillämpas från 1 januari 2019. Implementeringen av standarden kommer att innebära att nästan samtliga leasingkontrakt kommer att redovisas i balansräkningen, då ingen åtskillnad längre görs mellan

operationella och finansiella leasingavtal. Enligt den nya standarden ska en tillgång (rättigheten att använda en leasad tillgång) och ett finansiellt åtagande att betala leasingavgifter redovisas i balansräkningen. Kontrakt med kort löptid (högst 12 månader) och kontrakt av mindre värde undantas. I resultaträkningen redovisas avskrivningar på tillgången samt räntekostnader hänförliga till leasingkulden.

Assemblin har bedömt effekten av övergången till den nya redovisningsstandard IFRS 16 Leasingavtal, med tillämpning från och med den 1 januari 2019, kommer att ha en liten positiv effekt på rörelseresultatet och en mindre effekt på resultatet efter finansiella poster. Berörda leasingposter är främst operationella hyresavtal för kontor, tjänstebilar och lagerlokaler. Kostnaderna för dessa leasingavtal kommer att redovisas som avskrivning respektive räntekostnad. Assemblin har valt att implementera standarden enligt modifierade retrospektiva metoden (modified retrospective method) och kommer inte att upprätta ett jämförande år. De preliminära och uppskattade effekterna i balansräkningen framgår i tabellen längst ned på sidan.

Ändrade redovisningsprinciper föranledda av nya eller ändrade IFRS

Koncernen tillämpar IFRS 15 och IFRS 9 från och med 1 januari 2018. Andra ändringar av IFRS med tillämpning från och med 1 januari 2018 har inte haft någon väsentlig effekt på koncernens redovisning.

IFRS 15

IFRS 15 Intäkter från avtal med kunder ersätter IAS 18 Intäkter och IAS 11 Entreprenadavtal. IFRS 15 innebär en modell för intäktsredovisning som baseras på när kontrollen av en vara eller tjänst överförs till kunden. Grundprincipen är att ett företag redovisar intäkter för att skildra överföringen av utlovade varor och tjänster till kunder med ett belopp som återspeglar den ersättning som företaget förväntas ha rätt till i utbyte mot dessa varor och tjänster. Utifrån genomförd analys av effekter vid övergången till IFRS 15 kan konstateras att övergången inte har gett några väsentliga effekter på resultat eller finansiell ställning.

IFRS 9

IFRS 9 *Finansiella instrument* trädde ikraft från och med den 1 januari 2018 och ersatte då den tidigare standarden IAS 39 *Finansiella instrument: Redovisning och värdering*. Jämfört med IAS 39 har införandet av IFRS 9 framför allt medfört förändringar avseende klassificering och värdering av finansiella tillgångar och finansiella skulder, nedskrivning av finansiella tillgångar samt säkringsredovisning. Ändringarna rörande säkringsredovisning har dock inte påverkat Assemblin eftersom koncernen inte tillämpar säkringsredovisning för några finansiella instrument. Nedan beskrivs konsekvenserna av övriga ändringar för koncernen:

Klassificering och värdering av finansiella tillgångar

Merparten av koncernens finansiella tillgångar var under IAS 39 klassificerade som "Låne- och kundfordringar" och värderades därmed till upplupet anskaffningsvärde. Dessa klasser av finansiella tillgångar värderades även under IFRS 9 till upplupet anskaffningsvärde eftersom de innehas inom ramen för en affärsmodell vars mål är att erhålla de avtalsenliga kassaflödena samtidigt som kassaflödena från tillgångarna endast utgörs av betalningar av kapitalbelopp och ränta.

Koncernen innehar även onoterade aktier och andelar som under IAS 39 klassificerades som "Finansiella tillgångar som kan säljas". Aktierna och andelarna värderades till anskaffningsvärde. Under IFRS 9 ska innehav av

(tsek)	Utgående balans 31 dec 2018 innan övergången till IFRS 16	Bedömda omklassificeringar till följd av övergången till IFRS 16	Bedömda justeringar till följd av övergången till IFRS 16	Bedömd justerad ingående balans 1 jan 2019
Nyttjanderätt	290 471	-21 910	451 373	719 934
Förutbetalda hyror	21 951	-21 951		
Eget kapital	-238 094	21 951	31 590	-184 553
Avsättningar	-21 910	21 910		
Kortfristiga leasingkulder, räntebärande	-81 323		-99 560	-180 883
Långfristiga leasingkulder, räntebärande	-210 174		-383 403	-593 576

Uppskjuten skattefordran kommer att belöpa på effekten i eget kapital.

egetkapitalinstrument värderas till verkligt värde. Assemblin har dock gjort bedömningen att anskaffningsvärdet utgjorde en rimlig approximation av verkligt värde, vilket medförde att någon justering av värdet inte gjordes vid övergången till IFRS 9 per den 1 januari 2018. Assemblin har valt att under IFRS 9 redovisa värdeförändringarna på innehaven via övrigt totalresultat.

Derivat med för Assemblin positivt verkligt värde redovisas som derivattillgångar och värderas till verkligt värde via resultaträkningen eftersom koncernen inte tillämpar säkringsredovisning. Övergången till IFRS 9 har inte medfört någon förändring rörande hur koncernen redovisar derivatinstrument.

Klassificering och värdering av finansiella skulder

Övergången till IFRS 9 har inte medfört någon förändring avseende hur koncernen klassificerar och värderar finansiella skulder. Samtliga finansiella skulder redovisas till upplupet anskaffningsvärde, förutom derivatavskulder som redovisas till verkligt värde via resultaträkningen.

Nedskrivning av finansiella tillgångar

IFRS 9 har infört nya principer för nedskrivning av finansiella tillgångar. Under IAS 39 redovisades en nedskrivning först när det fanns objektiva bevis för att en fordran var i behov av nedskrivning. IFRS 9 kräver dock att en reserv redovisas för förväntade kreditförluster för samtliga fordringar, även om det inte finns objektiva bevis för nedskrivning. Assemblin har historiskt haft små konstaterade kreditförluster och övergången till den nya nedskrivningsmodellen i IFRS 9 har därför inte haft någon väsentlig påverkan på hur koncernen reserver för kreditförluster.

Övergångsmetod

Assemblin har valt att utnyttja den möjlighet som ges i IFRS 9 att inte räkna om jämförelseåret.

Ändrade redovisningsprinciper

Under 2018 har bolaget ändrat klassificeringen av indirekta kostnader i resultaträkningen. Denna typ av kostnader redovisades tidigare inom rörelsens omkostnader men har nu kategoriserats som kostnad såld vara. Anledningen till denna omklassificering är att denna typ av kostnader är direkt kopplade till leveransen av bolagets tjänster vilket även återspeglas i den interna rapporteringen. Kostnader som omfattas av omklassificeringen uppgick 2017 till 313,3 MSEK och 2018 till 339,0 MSEK.

Klassificering m.m.

Anläggningstillgångar och långfristiga skulder består i allt väsentligt av belopp som förväntas återvinnas eller betalas efter mer än tolv månader räknat från balansdagen. Omsättningstillgångar och kortfristiga skulder består i allt väsentligt av belopp som förväntas återvinnas eller betalas inom tolv månader räknat från balansdagen.

Rörelsesegmentrapportering

Ett rörelsesegment är en del av koncernen som bedriver verksamhet från vilken den kan generera intäkter och ådrar sig kostnader och för vilka det finns fristående finansiell information tillgänglig. Ett rörelsesegments resultat följs vidare upp av företagets högste verkställande beslutsfattare för att utvärdera resultatet samt för att kunna allokera resurser till rörelsesegmentet. Se not 3 för ytterligare beskrivning av indelningen och presentationen av rörelsesegment.

Konsolideringsprinciper och rörelseförvärv

Dotterföretag är företag som står under ett bestämmande inflytande från Moderbolaget. Bestämmande inflytande föreligger om Moderbolaget har inflytande över investeringsobjektet, är exponerad för eller har rätt till rörlig avkastning från sitt engagemang samt kan använda sitt inflytande över investeringen till att påverka avkastningen. Vid bedömningen om ett bestämmande inflytande föreligger, beaktas potentiella röstberättigande aktier samt om de facto control föreligger.

Dotterföretag redovisas enligt förvärvsmetoden. Metoden innebär att förvärv av ett dotterföretag betraktas som en transaktion varigenom koncernen indirekt förvärvat dotterföretagets tillgångar och övertar dess skulder. I förvärvsanalysen fastställs det verkliga värdet på förvärvsdagen av förvärvade identifierbara tillgångar och övertagna skulder samt eventuella innehav utan bestämmande inflytande. Transaktionsutgifter, med undantag av transaktionsutgifter som är hänförliga till emission av egetkapitalinstrument eller skuldinstrument, som uppkommer redovisas direkt i årets resultat.

Vid rörelseförvärv där överförd ersättning, eventuellt innehav utan bestämmande inflytande och verkligt värde på tidigare ägd andel (vid stegvisa förvärv) överstiger det verkliga värdet av förvärvade tillgångar och övertagna skulder som redovisas separat, redovisas skillnaden som goodwill. När skillnaden är negativ, s k förvärv till lågt pris redovisas denna direkt i årets resultat.

Överförd ersättning i samband med förvärvet inkluderar inte betalningar som avser reglering av tidigare affärsförbindelser. Denna typ av regleringar redovisas vanligtvis i resultatet.

Villkorade köpeskillningar redovisas till verkligt värde vid förvärvstidpunkten. I de fall den villkorade köpeskillningen är klassificerad som egetkapitalinstrument, görs ingen omvärdering och reglering görs inom eget kapital. För övriga villkorade köpeskillningar omvärderas dessa vid varje rapporttidpunkt och förändringen redovisas i årets resultat.

Transaktioner som elimineras vid konsolidering

Koncerninterna fordringar och skulder, intäkter eller kostnader och orealiserade vinster eller förluster som uppkommer från koncerninterna transaktioner mellan koncernföretag, elimineras i sin helhet vid upprättandet av koncernredovisningen. Orealiserade vinster som uppkommer från transaktioner med intresseföretag och joint ventures elimineras i den utsträckning som motsvarar koncernens ägarandel i företaget. Orealiserade förluster elimineras på samma sätt som orealiserade vinster, men endast i den utsträckning det inte finns något nedskrivningsbehov.

Joint ventures

Joint ventures är redovisningsmässigt de företag för vilka koncernen genom samarbetsavtal med en eller flera parter har ett gemensamt bestämmande inflytande där koncernen har rätt till nettotillgångarna istället för direkt rätt till tillgångar och åtagande i skulder. I koncernredovisningen konsolideras innehav i joint ventures enligt kapitalandelsmetoden, se ovan avseende intresseföretag. Kapitalandelsmetoden tillämpas från den tidpunkt då det gemensamma bestämmande inflytandet erhålls och fram till den tidpunkt då det gemensamma bestämmande inflytandet upphör.

Utländsk valuta

Transaktioner i utländsk valuta

Transaktioner i utländsk valuta omräknas till den funktionella valutan till den valutakurs som föreligger på transaktionsdagen. Funktionell valuta är valutan i de primära ekonomiska miljöer bolagen bedriver sin verksamhet. Monetära tillgångar och skulder i utländsk valuta räknas om till den funktionella valutan till den valutakurs som föreligger på balansdagen. Valutakursdifferenser som uppstår vid omräkningarna redovisas i årets resultat. Icke-monetära tillgångar och skulder som redovisas till historiska anskaffningsvärden omräknas till valutakurs vid transaktionstillfället. Icke-monetära tillgångar och skulder som redovisas till verkliga värden omräknas till den funktionella valutan till den kurs som råder vid tidpunkten för värdering till verkligt värde.

Utländska verksamheters finansiella rapporter

Tillgångar och skulder i utlandsverksamheter, inklusive goodwill och andra koncernmässiga över- och undervärden, omräknas från utlandsverksamhetens funktionella valuta till koncernens rapporteringsvaluta, svenska kronor, till den valutakurs som råder på balansdagen. Intäkter och kostnader i en utlandsverksamhet omräknas till svenska kronor till en genomsnittskurs som utgör en approximation av de valutakurser som föreligger vid respektive transaktionstidpunkt. Omräkningsdifferenser som uppstår vid valutaomräkning av utlandsverksamheter redovisas i övrigt totalresultat och ackumuleras i en separat komponent i eget kapital, benämnd omräkningsreserv. I det fall den utländska verksamheten inte är helägd fördelas omräkningsdifferensen till innehav utan bestämmande inflytande utifrån dess proportionella ägarandel. När bestämmande inflytande, betydande inflytande eller gemensamt bestämmande inflytande upphör för en utlandsverksamhet realiserar de till verksamheten hänförliga ackumulerade omräkningsdifferenserna, varvid de omklassificeras från omräkningsreserven i eget kapital till årets resultat. I de fall avvyrtring sker men bestämmande inflytande kvarstår överförs proportionell andel av ackumulerade omräkningsdifferenser från omräkningsreserven till innehav utan bestämmande inflytande. Vid avvyrtring av delar av intresseföretag och joint venture men betydande inflytande eller gemensamt bestämmande inflytande kvarstår omklassificeras proportionerlig andel av omräkningsdifferenserna till årets resultat.

Intäkter

Intäkter redovisas i resultatet när kontrollen över varor och tjänster överförs till kund. Bolagets intäkter består primärt av intäkter från entreprenadavtal. Dessa intäkter redovisas över tid, detta beskrivs nedan under avsnitt "Entreprenaduppdrag". Ränteintäkter intäktsredovisas över löptiden med tillämpning av effektivräntemetoden. Utdelningsintäkter redovisas när rätten att erhålla betalning har fastställts.

Verksamheten är uppdelad i tre verksamhetsområden; el, ventilation och VS. I samtliga verksamhetsområden består intäktsströmmarna av intäkter från entreprenaduppdrag respektive serviceuppdrag.

Entreprenaduppdrag

Vad gäller entreprenaduppdragen så är de till fast pris och intäkter från pågående entreprenader redovisas över tid på basis av nedlagda uppdragsutgifter i förhållande till uppdragets totala beräknade uppdragsutgifter. Därtill hörande kostnader redovisas i resultatet när de uppkommer. Intäkten baseras på överenskommit fast pris, endast i enstaka undantagsfall är ersättningsbeloppet förligt.

Betalningen erhålls vanligen i etapper under entreprenaduppdragets färdigställande och vanligen erhålls betalningen före påbörjad etapp. I en del entreprenaduppdrag erhålls emellertid betalningen efter färdigställd etapp. Utgifter som har uppstått under året men som avser framtida arbete inräknas inte i nedlagda uppdragsutgifter och påverkar således inte årets intäktsberäkning. Dessa utgifter redovisas som material- och varulager, avtalsstillgångar eller övriga tillgångar beroende på deras karaktär. Ändringar i omfattningen av uppdraget, anspråk och incitamentsersättningar inkluderas i projektintäkten i den utsträckning de har överenskommit med kunden och kan mätas på ett tillförlitligt sätt.

Som grundläggande villkor för att redovisa intäkten över tid gäller att det rimligen går att mäta förloppet mot ett fullständigt uppfyllande av prestationsåtagandet. För projekt där det inte rimligen går att mäta utfallet av ett prestationsåtagande men där det förväntas erhållas täckning för de utgifter som uppkommer för att uppfylla prestationsåtagandet så redovisas endast intäkter för utgifter som ådragits fram till dess att det rimligen kan mäta resultatet av prestationsåtagandet.

Reservationer görs för beräknade förluster, det vill säga när projektkostnaderna beräknas överstiga den totala projektintäkten, och dessa belopp belastar årets resultat.

Koncernen redovisar som tillgång fordringar (balansposten "Avtalsstillgångar") på beställare av entreprenaduppdrag för vilka projektkostnader och redovisade vinster (efter avdrag för redovisade förluster) överstiger fakturerade belopp. Delfakturerade belopp som ännu inte betalats av kunden och av beställaren innehållna belopp ingår i posten Kundfordringar. Koncernen redovisar som skuld (balansposten "Avtalsskuld") alla skulder till beställare av entreprenaduppdrag för pågående uppdrag för vilka fakturerade belopp överstiger projektkostnader och redovisade vinster (efter avdrag för redovisade förluster).

Serviceuppdrag

Vad gäller serviceuppdrag redovisas intäkter och där tillhörande kostnader över tid, dvs i takt med att tjänsten levereras till kunden. Mätning av förlopp fastställs på basis av nedlagda uppdragsutgifter i förhållande till uppdragets totala beräknade uppdragsutgifter. En del serviceuppdrag avroderas per timme på löpande räkning och kunden erhåller vanligen i dessa fall de levererade tjänsterna timme för timme. I övriga serviceuppdrag erhålls betalningen vanligen efter utfört uppdrag.

Finansiella intäkter och kostnader

Finansiella intäkter består av ränteintäkter på investerade medel, utdelningsintäkter, samt vinst vid värdeförändring på finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen.

Utdelningsintäkter redovisas när rätten till att erhålla utdelning fastställs.

Finansiella kostnader består av räntekostnader på lån samt effekten av upplösning av nuvärdesberäkning av avsättningar.

Valutakursvinster och valutakursförluster redovisas netto.

Skatter

Inkomstskatter utgörs av aktuell skatt och uppskjuten skatt. Inkomstskatter redovisas i årets resultat utom då underliggande transaktion redovisats i övrigt totalresultat eller i eget kapital varvid tillhörande skatteeffekt redovisas i övrigt totalresultat eller i eget kapital.

Aktuell skatt är skatt som ska betalas eller erhållas avseende aktuellt år, med tillämpning av de skattesatser som är beslutade eller i praktiken beslutade per balansdagen. Till aktuell skatt hör även justering av aktuell skatt hänförlig till tidigare perioder.

Uppskjuten skatt beräknas enligt balansräkningsmetoden med utgångspunkt i temporära skillnader mellan redovisade och skattemässiga värden på tillgångar och skulder. Temporära skillnader beaktas inte i koncernmässig goodwill och inte heller för skillnad som uppkommit vid första redovisningen av tillgångar och skulder som inte är rörelseförvärv som vid tidpunkten för transaktionen inte påverkar vare sig redovisat eller skatte-

pliktigt resultat. Vidare beaktas inte heller temporära skillnader hänförliga till andelar i dotter- och intresseföretag som inte förväntas bli återförda inom överskådlig framtid. Värderingen av uppskjuten skatt baseras sig på hur underliggande tillgångar eller skulder förväntas bli realiserade eller reglerade. Uppskjuten skatt beräknas med tillämpning av de skattesatser och skatteregler som är beslutade eller i praktiken beslutade per balansdagen.

Uppskjutna skattefordringar avseende avdragsgilla temporära skillnader och underskottsavdrag redovisas endast i den mån det är sannolikt att dessa kommer att kunna utnyttjas. Värdet på uppskjutna skattefordringar reduceras när det inte längre bedöms sannolikt att de kan utnyttjas.

Eventuellt tillkommande inkomstskatt som uppkommer vid utdelning redovisas vid samma tidpunkt som när utdelningen redovisas som en skuld.

Finansiella tillgångar och finansiella skulder

Finansiella instrument

Värdering vid första redovisningstillfället

Finansiella instrument redovisas initialt till verkligt värde med tillägg/avdrag för transaktionsutgifter, förutom avseende instrument som löpande värderas till verkligt värde via resultatet för vilka transaktionsutgifter istället kostnadsförs då de uppkommer. Kundfordringar (utan en betydande finansieringskomponent) värderas initialt till det transaktionspris som fastställts enligt IFRS 15.

Klassificering och efterföljande värdering av finansiella tillgångar

Samtliga koncernens finansiella tillgångar, förutom innehav av noterade aktier och andelar och derivat, värderas till upplupet anskaffningsvärde. Detta eftersom de innehåller inom ramen för en affärsmodell vars mål är att erhålla de avtalsenliga kassaflödena samtidigt som kassaflödena från tillgångarna endast utgörs av betalningar av kapitalbelopp och ränta.

Koncernens innehav av noterade aktier och andelar värderas till verkligt värde via övrigt totalresultat.

Derivat med för Assemblin positivt verkligt värde redovisas som derivat-tillgångar och värderas till verkligt värde via resultaträkningen eftersom säkringsredovisning inte tillämpas.

Klassificering och efterföljande värdering av finansiella skulder

Samtliga finansiella skulder, förutom derivat, redovisas till upplupet anskaffningsvärde. Eventuell skillnad mellan erhållet belopp (netto efter transaktionskostnader) och återbetalningsbeloppet redovisas i resultaträkningen fördelat över låneperioden med tillämpning av effektivräntemetoden. Finansiella skulder klassificeras som kortfristiga skulder om inte koncernen har en ovillkorlig rätt att skjuta upp betalning av skulden i åtminstone 12 månader efter balansdagen.

Derivat med för Assemblin negativt verkligt värde redovisas som derivat-skulder och värderas till verkligt värde via resultaträkningen eftersom säkringsredovisning inte tillämpas.

Klassificering av finansiella instrument före den 1 januari 2018

Före införandet av IFRS 9 den 1 januari 2018 klassificerades koncernens innehav av finansiella tillgångar som Låne- och kundfordringar, Finansiella tillgångar/skulder värderade till verkligt värde via resultatet samt Finansiella tillgångar som kan säljas under IAS 39. Samtliga finansiella skulder klassificerades som Övriga skulder och värderades till upplupet anskaffningsvärde. För mer information, se not 19.

Bortbokning av finansiella tillgångar och finansiella skulder

En finansiella tillgång bokas bort från rapporten över finansiell ställning när de avtalsenliga rättigheterna till kassaflödena från den finansiella tillgången upphör eller om Assemblin överför rätten att ta emot de avtalsenliga kassaflödena genom en transaktion i vilken i allt väsentligt alla risker och förmåner överförs till motparten.

Koncernen bokar bort en finansiell skuld från rapporten över finansiell ställning när de åtaganden som anges i avtalet fullgörs, annulleras eller upphör. Koncernen bokar också bort en finansiell skuld när de avtalsenliga villkoren modifieras och kassaflödena från den modifierade skulden är väsentligt annorlunda. I det fallet redovisas en ny finansiell skuld till verkligt värde baserat på de modifierade villkoren.

Kvittning

En finansiell tillgång och en finansiell skuld kvittas och redovisas med ett nettobelopp i rapport över finansiell ställning endast när det föreligger en legal rätt att kvitta beloppen samt att det föreligger avsikt att reglera pos-

terna med ett nettobelopp eller att samtidigt realisera tillgången och reglera skulden.

Materiella anläggningstillgångar

Materiella anläggningstillgångar redovisas i koncernen till anskaffningsvärde efter avdrag för ackumulerade avskrivningar och eventuella nedskrivningar. I anskaffningsvärdet ingår inköpspriset samt utgifter direkt hänförliga till tillgången för att bringa den på plats och i skick för att utnyttjas i enlighet med syftet med anskaffningen. Låneutgifter som är direkt hänförliga till inköp, konstruktion eller produktion av tillgångar som tar en betydande tid i anspråk att färdigställa för avsedd användning eller försäljning ingår i anskaffningsvärdet. Redovisningsprinciper för nedskrivningar framgår nedan.

Leasade tillgångar

Leasingavtal klassificeras antingen som finansiell eller operationell leasing. Finansiell leasing föreligger då de ekonomiska riskerna och förmånerna som är förknippade med ägandet i allt väsentligt är överförda till leasetagaren. När så ej är fallet är det fråga om operationell leasing.

Tillgångar som hyrs enligt finansiella leasingavtal redovisas som anläggningstillgång i rapport över finansiell ställning och värderas initialt till det lägsta av leasingobjektets verkliga värde och nuvärdet av minimileasingavgifterna vid ingången av avtalet. Förpliktelsen att betala framtida leasingavgifter redovisas som lång- och kortfristiga skulder. De leasade tillgångarna skrivs av över respektive tillgångs nyttjandeperiod medan leasingbetalningarna redovisas som ränta och amortering av skulderna.

Tillgångar som hyrs enligt operationell leasing redovisas som regel inte som tillgång i rapport över finansiell ställning. Operationella leasingavtal ger inte heller upphov till en skuld.

Tillkommande utgifter

Tillkommande utgifter läggs till anskaffningsvärdet endast om det är sannolikt att de framtida ekonomiska fördelar som är förknippade med tillgången kommer att komma företaget till del och anskaffningsvärdet kan beräknas på ett tillförlitligt sätt. Alla andra tillkommande utgifter redovisas som kostnad i den period de uppkommer. En tillkommande utgift läggs till anskaffningsvärdet om utgiften avser utbyten av identifierade komponenter eller delar därav. Även i de fall ny komponent tillskapats läggs utgiften till anskaffningsvärdet. Eventuella oavskrivna redovisade värden på utbytta komponenter, eller delar av komponenter, utsträngas och kostnadsförs i samband med utbytet. Reparationer kostnadsförs löpande.

Avskrivningsprinciper

Avskrivning sker linjärt över tillgångens beräknade nyttjandeperiod, mark skrivs inte av. Leasade tillgångar skrivs även de av över beräknad nyttjandeperiod eller, om den är kortare, över den avtalade leasingtiden.

Beräknade nyttjandeperioder:

- maskiner och andra tekniska anläggningar 5 – 12 år
- inventarier, verktyg och installationer 5 – 10 år

Använda avskrivningsmetoder, restvärden och nyttjandeperioder omprövas vid varje års slut.

Immateriella tillgångar

Goodwill

Goodwill värderas till anskaffningsvärde minus eventuella ackumulerade nedskrivningar. Goodwill fördelas till kassagenererande enheter och prövas minst årligen för nedskrivningsbehov.

Övriga immateriella tillgångar

Övriga immateriella tillgångar som förvärvats av koncernen utgörs av orderstock och redovisas till anskaffningsvärde minus ackumulerade avskrivningar (se nedan) och eventuella nedskrivningar.

Nedlagda kostnader för internt genererad goodwill och internt genererade varumärken redovisas i årets resultat när kostnaden uppkommer.

Tillkommande utgifter

Tillkommande utgifter för aktiverade immateriella tillgångar redovisas som en tillgång i rapport över finansiell ställning endast då de ökar de framtida ekonomiska fördelarna för den specifika tillgången till vilka de hänförs. Alla andra utgifter kostnadsförs när de uppkommer.

Avskrivningsprinciper

Avskrivningar redovisas i årets resultat linjärt över immateriella tillgångars

beräknade nyttjandeperioder, såvida inte sådana nyttjandeperioder är obestämbara. Nyttjandeperioderna omprövas minst årligen. Goodwill och andra immateriella tillgångar med en obestämbar nyttjandeperiod eller som ännu inte är färdiga att användas prövas för nedskrivningsbehov årligen och dessutom så snart indikationer uppkommer som tyder på att tillgången ifråga har minskat i värde. Immateriella tillgångar med bestämbara nyttjandeperioder skrivs av från den tidpunkt då de är tillgängliga för användning.

De beräknade nyttjandeperioderna är:

- orderstock 1–2 år
- balanserade utvecklingsutgifter 3–5 år

Nedskrivningar

Koncernens redovisade tillgångar bedöms vid varje balansdag för att avgöra om det finns indikation på nedskrivningsbehov.

Om indikation på nedskrivningsbehov finns beräknas tillgångens återvinningsvärde (se nedan). För goodwill, andra immateriella tillgångar med obestämbar nyttjandeperiod och immateriella tillgångar som ännu ej är färdiga för användning beräknas återvinningsvärdet dessutom årligen. Om det inte går att fastställa väsentligen oberoende kassaflöden till en enskild tillgång, och dess verkliga värde minus försäljningskostnader inte kan användas, grupperas tillgångarna vid prövning av nedskrivningsbehov till den lägsta nivå där det går att identifiera väsentligen oberoende kassaflöden – en så kallad kassagenererande enhet.

En nedskrivning redovisas när en tillgångs eller kassagenererande enhets (grupp av enheters) redovisade värde överstiger återvinningsvärdet. En nedskrivning redovisas som kostnad i årets resultat. Då nedskrivningsbehov identifierats för en kassagenererande enhet (grupp av enheter) fördelas nedskrivningsbeloppet i första hand till goodwill. Därefter görs en proportionell nedskrivning av övriga tillgångar som ingår i enheten (gruppen av enheter).

Återvinningsvärdet är det högsta av verkligt värde minus försäljningskostnader och nyttjandevärde. Vid beräkning av nyttjandevärdet diskonteras framtida kassaflöden med en diskonteringsfaktor som beaktar riskfri ränta och den risk som är förknippad med den specifika tillgången.

Återföring av nedskrivningar

En nedskrivning av tillgångar som ingår i IAS 36 tillämpningsområde reverseras om det både finns indikation på att nedskrivningsbehovet inte längre föreligger och det har skett en förändring i de antaganden som låg till grund för beräkningen av återvinningsvärdet. Nedskrivning av goodwill återförs dock aldrig. En reversering görs endast i den utsträckning som tillgångens redovisade värde efter återföring inte överstiger det redovisade värde som skulle ha redovisats, med avdrag för avskrivning där så är aktuellt, om ingen nedskrivning gjorts.

Nedskrivning av finansiella tillgångar

Reserv för förväntade kreditförluster beräknas och redovisas för de finansiella tillgångar som värderas till upplupet anskaffningsvärde och för de finansiella tillgångar som värderas till verkligt värde via övrigt totalresultat. Reserv för kreditförluster beräknas och redovisas initialt utifrån tolv månaders förväntade kreditförluster. Om kreditrisken ökat väsentligt sedan den finansiella tillgången först redovisades, beräknas och redovisas reserv för kreditförluster utifrån förväntade kreditförluster för tillgångens hela återstående löptid. För kundfordringar, som inte innehåller en väsentlig finansieringskomponent, tillämpas en förenklad metod och reserv för kreditförluster beräknas och redovisas utifrån förväntade kreditförluster för hela den återstående löptiden oavsett om kreditrisken ökat väsentligt eller inte. Beräkningen av förväntade kreditförluster baseras huvudsakligen på information om historiska förluster för liknande fordringar och motparter. Den historiska informationen utvärderas och justeras kontinuerligt utifrån den aktuella situationen och koncernens förväntan om framtida händelser.

Nedskrivning av finansiella tillgångar före den 1 januari 2018

En nedskrivning av tillgångar som ingår i IAS 36 tillämpningsområde reverseras. För jämförelseperioden 2017 bedömde koncernen vid varje rapportperiods slut om det fanns objektiva bevis för att nedskrivningsbehov förelåg för en finansiell tillgång eller en grupp av finansiella tillgångar. En finansiell tillgång eller grupp av finansiella tillgångar skrevs ned endast om det fanns objektiva bevis för ett nedskrivningsbehov till följd av att en eller flera händelser inträffat efter det att tillgången redovisats första gången och att denna händelse bedömt ha en inverkan på de uppskattade framtida kassaflödena för den finansiella tillgången som kunde uppskattas på ett tillförlitligt sätt.

Utbetalning av kapital till ägarna

Utdelningar

Utdelningar redovisas som skuld efter det att årsstämman godkänt utdelningen.

Ersättningar till anställda

Kortfristiga ersättningar

Kortfristiga ersättningar till anställda beräknas utan diskontering och redovisas som kostnad när de relaterade tjänsterna erhålls.

En avsättning redovisas för den förväntade kostnaden för bonusbetalningar när koncernen har en gällande rättslig eller informell förpliktelse att göra sådana betalningar till följd av att tjänster erhållits från anställda och förpliktelsen kan beräknas tillförlitligt.

Ersättningar till anställda efter avslutad anställning

I avgiftsbestämda planer betalar företaget fastställda avgifter till en separat juridisk enhet och har ingen förpliktelse att betala ytterligare avgifter. Koncernens resultat belastas för kostnader i takt med att förmånerna intjänas.

Förmånsbestämda planer är andra planer för ersättningar efter avslutad anställning än avgiftsbestämda planer. Koncernens nettoförpliktelse avseende förmånsbestämda planer beräknas separat för varje plan genom en uppskattning av den framtida ersättningen som de anställda intjänat genom sin anställning i både innevarande och tidigare perioder. Koncernen bär risken för att planen ska ge den utlovade ersättningen.

I balansräkningen redovisas nettot av beräknat nuvärde av förpliktelserna och verkligt värde på förvaltningstillgångarna som antingen en avsättning eller en långfristig finansiell fordran.

Pensionskostnaden och pensionsförpliktelsen för förmånsbestämda pensionsplaner beräknas årligen av oberoende aktuarier. Diskonteringsräntan är räntan på balansdagen på en förstklassig företagsobligation, inklusive bostadsobligation, med en löptid som motsvarar koncernens pensionsförpliktelser. När det inte finns en fungerande marknad för sådana företagsobligationer används istället marknadsräntan på statsobligationer med en motsvarande löptid. Beräkningen utförs av en kvalificerad aktuarie med användande av den så kallade Projected Unit Credit Method. Vidare beräknas det verkliga värdet av eventuella förvaltningstillgångar per rapportdagen. Räntekostnaden/intäkten netto på den förmånsbestämda förpliktelsen/tillgången redovisas i årets resultat under finansnettot. Räntenettet är baserat på den ränta som uppkommer vid diskontering av nettoförpliktelsen, d v s ränta på förpliktelsen, förvaltningstillgångar och ränta på effekt av eventuella tillgångsbegränsningar.

Övriga komponenter redovisas i rörelseresultatet. Omvärderingseffekter utgörs av aktuariella vinster och förluster, skillnad mellan faktisk avkastning på förvaltningstillgångar och den summa som inkluderas i räntenettet och eventuella ändringar av effekter tillgångsbegränsningar (exkl ränta som inkluderas i räntenettet). Omvärderingseffekterna redovisas i övrigt totalresultat. När beräkningen leder till en tillgång för koncernen begränsas det redovisade värdet på tillgången till det lägsta av överskottet i planen och tillgångsbegränsningen beräknad med hjälp av diskonteringsräntan.

Tillgångsbegränsningen utgörs av nuvärdet av de framtida ekonomiska fördelarna i form av minskade framtida avgifter eller kontant återbetalning. Vid beräkning av nuvärdet av framtida återbetalningar eller inbetalningar beaktas eventuella krav på minimifondering.

Ändringar eller reduceringar av en förmånsbestämd plan redovisas vid den tidigaste av följande tidpunkter; a, när ändringen i planen eller reduceringen inträffar eller b, när företaget redovisar relaterade omstruktureringkostnader och ersättningar vid uppsägning. Ändringarna/reduceringarna redovisas direkt i årets resultat.

Den särskilda löneskatten utgör en del av de aktuariella antagandena och redovisas därför som en del av nettoförpliktelsen/-tillgången. Den del av särskild löneskatt som är beräknad utifrån tryggandelagen i juridisk person redovisas av förenklingskäl som upplupen kostnad istället för som del av nettoförpliktelsen/-tillgången.

Avkastningsskatt redovisas löpande i resultatet för den period skatten avser och ingår därmed inte i skuldberäkningen. Vid fonderade planer belastar skatten avkastningen på förvaltningstillgångar och redovisas i övrigt totalresultat. Vid ofonderade eller delvis ofonderade planer, belastar skatten årets resultat.

Ersättningar vid uppsägning

En kostnad för ersättningar i samband med uppsägningar av personal redovisas vid den tidigaste tidpunkten av när företaget inte längre kan dra tillbaka erbjudandet till de anställda eller när företaget redovisar kostnader för omstrukturering. Ersättningarna som beräknas bli reglerade efter tolv månader redovisas till dess nuvärde. Ersättningar som inte förväntas regleras helt inom tolv månader redovisas enligt långfristiga ersättningar.

Avsättningar

En avsättning skiljer sig från andra skulder genom att det råder ovisshet om betalningstidpunkt eller beloppets storlek för att reglera avsättningen. En avsättning redovisas i rapporten över finansiell ställning när det finns en befintlig legal eller informell förpliktelse som en följd av en inträffad händelse, och det är troligt att ett utflöde av ekonomiska resurser kommer att krävas för att reglera förpliktelsen samt en tillförlitlig uppskattning av beloppet kan göras.

Avsättningar görs med det belopp som är den bästa uppskattningen av det som krävs för att reglera den befintliga förpliktelsen på balansdagen. Där effekten av när i tiden betalning sker är väsentlig, beräknas avsättningar genom diskontering av det förväntade framtida kassaflödet till en räntesats före skatt som återspeglar aktuella marknadsbedömningar av pengars tidvärde och, om det är tillämpligt, de risker som är förknippade med skulden.

Garantier

En avsättning för garantier redovisas när de underliggande produkterna eller tjänsterna säljs. Avsättningen baseras på historiska data om garantier och en sammanvägning av tänkbara utfall i förhållande till de sannolikheter som utfallen är förknippade med.

Fullgörandegarantier medtas beloppsmässigt tills entreprenaden överlämnats till beställaren, vilket normalt sker vid godkänd slutbesiktning. Om garantin täcker hela eller större delen av kontraktssumman beräknas beloppet för eventalförpliktelsen till kontraktssumman med avdrag för värdet av utförd del. I de fall garantin endast täcker en mindre del av kontraktssumman upptas garantibeloppet till oförändrat belopp fram till dess att entreprenaden överlämnats till beställaren.

I samband med entreprenader lämnas ofta säkerhet i form av garanti från bank eller försäkringsinstitut för fullgörandet. Utfärdaren av garantin erhåller i sin tur normalt en motförbindelse från entreprenadföretaget eller annat koncernföretag. Sådana motförbindelser som avser egna entreprenader redovisas inte som eventalförpliktelser då de inte innebär något ökat ansvar jämfört med entreprenadåtagandet.

Omstrukturering

En avsättning för omstrukturering redovisas när det finns en fastställd utförlig och formell omstruktureringsplan, och omstruktureringen har antingen påbörjats eller blivit offentligt tillkännagiven. Ingen avsättning görs för framtida rörelsekostnader.

Förlustkontrakt

En avsättning för förlustkontrakt redovisas när de förväntade fördelarna som koncernen väntas erhålla från ett kontrakt är lägre än de oundvikliga kostnaderna att uppfylla förpliktelserna enligt kontraktet.

Eventalförpliktelser (ansvarsförbindelser)

Upplysning om eventalförpliktelse lämnas när det finns ett möjligt åtagande som härrör från inträffade händelser och vars förekomst bekräftas endast av en eller flera osäkra framtida händelser utom koncernens kontroll eller när det finns ett åtagande som inte redovisas som en skuld eller avsättning på grund av det inte är troligt att ett utflöde av resurser kommer att krävas eller inte kan beräknas med tillräcklig tillförlitlighet.

Moderbolagets redovisningsprinciper

Moderbolaget har upprättat sin årsredovisning enligt årsredovisningslagen (1995:1554) och Rådet för finansiell rapporteringsrekommendation RFR 2 Redovisning för juridiska personer. Även av Rådet för finansiell rapporterings utgivna uttalanden gällande för noterade företag tillämpas. RFR 2 innebär att moderbolaget i årsredovisningen för den juridiska personen ska tillämpa samtliga av EU antagna IFRS och uttalanden så långt detta är möjligt inom ramen för årsredovisningslagen, tryggandelagen och med hänsyn till sambandet mellan redovisning och beskattning. Rekommendationen anger vilka undantag från och tillägg till IFRS som ska göras.

Skillnader mellan koncernens och moderbolagets redovisningsprinciper

Skillnaderna mellan koncernens och moderbolagets redovisningsprinciper framgår nedan. De nedan angivna redovisningsprinciperna för moderbolaget har tillämpats konsekvent på samtliga perioder som presenteras i moderbolagets finansiella rapporter.

Finansiella instrument

Moderbolaget har valt att inte tillämpa IFRS 9 för finansiella instrument. Delar av principerna i IFRS 9 är dock ändå tillämpliga – såsom avseende nedskrivningar, inbokning/bortbokning och effektivräntemetoden för ränteintäkter och räntekostnader.

I moderbolaget värderas finansiella anläggningstillgångar till anskaffningsvärde minus eventuell nedskrivning och finansiella omsättningstillgångar enligt lägsta värdets princip. För finansiella tillgångar som redovisas till upplupet anskaffningsvärde tillämpas IFRS 9s nedskrivningsregler.

Ändrade redovisningsprinciper

Om inte annat anges nedan har moderbolagets redovisningsprinciper under 2018 förändrats i enlighet med vad som anges ovan för koncernen.

Klassificering och uppställningsformer

För moderbolaget redovisas en resultaträkning och en rapport över resultat och övrigt totalresultat, där för koncernen dessa två rapporter tillsammans utgör en rapport över resultat och övrigt totalresultat. Vidare används för moderbolaget benämningarna balansräkning respektive kassaflödesanalys för de rapporter som i koncernen har titlarna rapport över finansiell ställning respektive rapport över kassaflöden. Resultaträkning och balansräkning är för moderbolaget uppställda enligt årsredovisningslagens schema, medan rapporten över resultat och övrigt totalresultat, rapporten över förändringar i eget kapital och kassaflödesanalysen baseras på IAS 1 Utformning av finansiella rapporter respektive IAS 7 Rapport över kassaflöden.

Dotterföretag

Andelar i dotterföretag redovisas i moderbolaget enligt anskaffningsvärdemetoden. Detta innebär att transaktionsutgifter inkluderas i det redovisade värdet för innehav i dotterföretag. I koncernredovisningen redovisas transaktionsutgifter hänförliga till dotterföretag direkt i resultatet när dessa uppkommer.

Villkorade köpeskillningar värderas utifrån sannolikheten av att köpeskillningen kommer att utgå. Eventuella förändringar av avsättningen/fordran läggs på/reducerar anskaffningsvärdet. I koncernredovisningen redovisas villkorade köpeskillningar till verkligt värde med värdeförändringar över resultatet.

Skatter

I moderbolaget redovisas i balansräkningen obeskattade reserver utan uppdelning på eget kapital och uppskjuten skatteskuld, till skillnad mot i koncernen. I resultaträkningen görs i moderbolaget på motsvarande sätt ingen fördelning av del av bokslutsdispositioner till uppskjuten skatteskuld.

Koncernbidrag

Koncernbidrag redovisas som bokslutsdisposition.

Not 2 Intäkternas fördelning**Intäkterna per väsentliga intäktslag (tsek)**

	2018	2017
Koncernen		
<i>Nettoomsättning</i>		
Entreprenaduppdrag med tillhörande tjänster	5 661 270	5 272 771
Serviceuppdrag	3 223 956	2 896 556
	8 885 226	8 169 327

Not 3 Rörelsesegment

Koncernens rörelsesegment baseras i första hand på den huvudsakliga verksamhetsinriktning segmentet har. Följande fem rörelsesegment har identifierats:

- El – erbjuder heltäckande lösningar för projektering, installation, service och underhåll inom el och automation. Verksamheten omfattar även tjänster inom säkerhet och industriservice. En del av produktionen sker i egna elverkstäder.
- VS – utformar, installerar och underhåller tekniska system för värme, sanitet, sprinkler, industri, energi och kyla i alla typer av byggnader.
- Ventilation – specialister på konstruktion, installation, service och underhåll av energismarta ventilationsanläggningar.
- Norge – besitter hög kompetens inom främst el, värme och sanitet samt automation.
- Finland – verksamheten erbjuder tjänster inom el, ventilation, värme och sanitet men också inom automation och energieffektivitet.

Segmentsindelningen är den primära uppdelningen som företagets högsta verkställande beslutsfattare (koncernledningen) följer avseende resultat, kapitalbehov och kassaflöde.

Varje rörelsesegment har en ansvarig chef som driver den löpande verksamheten och som rapporterar utfallet i segmentet till koncernledningen där denne också ingår.

I rörelsesegmentens resultat, tillgångar och skulder har inkluderats direkt hänförliga poster samt poster som kan fördelas till segmenten på ett rimligt och tillförlitligt sätt. Internpris mellan koncernens olika rörelsesegment är satta enligt principen om "armslängds avstånd" dvs. mellan parter som är oberoende av varandra, välinformerade och med ett gemensamt intresse av att transaktionerna genomförs.

Not 3 Rörelsesegment

Koncernens rörelsesegment (tsek)

2018-01-01 – 2018-12-31	El	VS	Ventilation	Norge	Finland	Koncern- gemensamt	Elimineringar och övrigt	Summa
Intäkter								
Extern nettoomsättning*	3 556 108	2 318 094	1 399 212	1 072 556	539 256	-	-	8 885 226
Intern nettoomsättning	32 159	60 612	-82 466		82		-10 387	-
Nettoomsättning	3 588 267	2 378 706	1 316 746	1 072 556	539 338	-	-10 387	8 885 226
Varav service	45%	33%	17%	37%	46%			36%
Rörelsekostnader								
Rörelsekostnader	-3 356 252	-2 245 251	-1 228 340	-998 781	-527 377	-34 314	10 387	-8 379 929
Av- och nedskrivningar av materiella och immateriella anläggningstillgångar	-41 848	-26 943	-15 606	-4 893	-	-2 324		-91 614
Rörelseresultat	190 168	106 513	72 800	68 882	11 961	-36 639	0	413 684
Finansiella intäker								7 004
Finansiella kostnader								-200 405
Finansnetto								-193 401
Resultat före skatt								220 283
Skatt								-47 887
Resultat efter skatt								172 396

* Omsättningen i segmenten El, VS och Ventilation summerar till omsättningen i Sverige. En kund står för 10% av omsättningen.

Övriga upplysningar

Goodwill	959 720	429 698	490 399	491 590	39 768	-		2 411 175
Övriga immateriella tillgångar	-	-	379	6 394	-	1 994		8 767
Materiella anläggningstillgångar	214 909	111 928	54 912	16 158	975	2 984		401 865
Kundfordringar	583 529	310 136	187 849	185 353	47 642	-	-	1 314 510
Avtalstillgångar	153 041	110 599	62 083	54 671	27 230	-	-	407 624
Avtalsskulder	272 993	185 708	97 873	67 718	13 307	-	-	637 598
Netto avtalstillgångar	(119 952)	(75 109)	(35 790)	(13 047)	13 923	-	-	(229 975)

* Tillgångarna i El, VS och Ventilation avser verksamheten i Sverige.

Not 3 Rörelsesegment

Koncernens rörelsesegment (tsek)

2017-01-01 – 2017-12-31	El	VS	Ventilation	Norge	Finland	Koncern- gemensamt	Eliminerings- och övrigt	Summa
Intäkter								
Extern nettoomsättning*	3 515 486	2 256 224	1 049 065	856 432	492 120	–	–	8 169 327
Intern nettoomsättning	43 323		22 781				-66 104	–
Nettoomsättning	3 558 809	2 256 224	1 071 846	856 432	492 120	–	-66 104	8 169 327
Varav service	42%	30%	11%	37%	55%			35%
Rörelsekostnader	-3 431 493	-2 166 202	-1 008 838	-798 786	-515 136	-27 140	66 104	-7 881 491
Av- och nedskrivningar av materiella och immateriella anläggningstillgångar	-55 325	-29 368	-17 627	-2 420	–	-25 960	-42 059	-172 759
Rörelseresultat	71 991	60 654	45 381	55 226	-23 016	-53 100	-42 059	115 077
Finansiella intäkter								3 520
Finansiella kostnader								-145 988
<i>Finansnetto</i>								-142 468
Resultat före skatt								-27 391
Skatt								52 772
Resultat efter skatt								25 381

En nedskrivning om TSEK 18 707 är redovisad inom segmentet Koncerngemensamt och avser balanserade utgifter. Koncerngemensamt avser kostnader för ledning och administration som ej fördelats till övriga rörelsesegment.

*Omsättningen i segmenten El, VS och Ventilation summerar till omsättningen Sverige. En kund står för 13% av omsättningen.

Övriga upplysningar

Goodwill	959 720	419 851	478 688	443 804	37 551	–		2 339 614
Övriga immateriella tillgångar	–	–	–	–	–	4 784		4 784
Materiella anläggningstillgångar	173 581	89 220	46 404	10 076	2 096	906	0	322 283
Kundfordringar	544 332	352 536	128 384	138 030	51 211	–	–	1 214 494
Avtalstillgångar	168 784	86 932	49 327	57 379	26 259	–	–	388 681
Avtalsskulder	212 227	178 214	84 840	31 121	22 142	–	–	528 544
Netto avtalstillgångar	(43 443)	(91 282)	(35 513)	26 259	4 117	–	–	(139 862)

* Tillgångarna i El, VS och Ventilation avser verksamheten i Sverige.

Not 4 Rörelsens kostnader fördelade på kostnadslag

Koncernen (tsek)	2018	2017
Råvaror och förnödenheter	-3 271 425	-3 172 009
Underentreprenörer och köpta tjänster inom produktion	-1 083 185	-794 215
Konsultarvoden	-140 869	-135 282
IT-kostnader och telefoni	-124 092	-91 819
Personalkostnader	-3 648 343	-3 487 251
Avskrivningar	-91 614	-153 889
Nedskrivningar	-	-18 871
Övriga rörelsekostnader	-112 014	-200 915
	-8 471 542	-8 054 250

Not 5 Operationell leasing

Leasingavtal där företaget är leasetagare

Icke uppsägningsbara leasingbetalningar uppgår till:

Koncernen (tsek)	2018	2017
Framtida åtaganden leasingavtal		
Inom ett år	15 647	21 741
Mellan ett år och fem år	27 758	32 414
Längre än fem år	4	350
	43 409	54 505
Framtida åtaganden lokalhyror		
Inom ett år	110 028	91 104
Mellan ett år och fem år	278 063	268 455
Längre än fem år	194 090	196 662
	582 181	556 221

Som operationell leasing klassificeras kontorsutrustning och IT-utrustning. Leasingavtalens löptid varierar normalt mellan tre och fem år. Förvärv av objekt eller förlängning av leasingavtal kräver separat överenskommelse.

Kostnadsförda avgifter för operationella leasingavtal uppgår till

Koncernen (tsek)	2018	2017
Tillgångar som innehas via operationella leasingavtal		
Minimileaseavgifter	134 935	139 821
Variabla avgifter	-	-
Totala leasingkostnader	134 935	139 821
Avgifterna fördelar sig på följande avtal		
Leasingavgifter bilar	15 314	10 695
Leasingavgifter IT	4 285	5 265
Lokalhyror	113 184	121 463
Leasingavgifter övrigt	2 151	2 398
Totala leasingkostnader	134 934	139 821

Not 6 Arvode och kostnadsersättning till revisorer

(tsek)	2018	2017
Koncernen		
<i>KPMG</i>		
Revisionsuppdrag	4 606	6 560
Revisionsverksamhet utöver revisionsuppdraget	78	71
Skatterådgivning	232	281
Andra uppdrag	50	634
	4 966	7 547

Med revisionsuppdrag avses lagstadgad revision av års- och koncernredovisningen och bokföringen samt styrelsens och verkställande direktörens förvaltning samt revision och annan granskning utförd i enlighet med överenskommelse eller avtal. Detta inkluderar övriga arbetsuppgifter som det ankommer på bolagets revisorer att utföra samt rådgivning eller annat biträde som föräns av iakttagelser vid sådan granskning eller genomförandet av sådana övriga arbetsuppgifter.

Moderbolagets revisionskostnader belastas huvudsakligen till Assemblin Sweden AB.

Not 7 Anställda, personalkostnader och ledande befattningshavares ersättningar

Medelantalet anställda	2018	varav män	2017	varav män
Moderbolaget				
Sverige	-		-	
<i>Totalt moderbolaget</i>	-	0%	-	0%
Dotterföretag				
Sverige	4 721	94%	4 823	94%
Norge	595	95%	551	94%
Finland	314	91%	319	89%
<i>Totalt i dotterföretag</i>	5 630	94%	5 693	94%
Koncernen totalt	5 630	94%	5 693	94%

Könsfördelning i koncernledningen	2018 andel kvinnor	2017 andel kvinnor
Moderbolaget		
Styrelsen	17%	17%
Koncernen		
Styrelser	13%	15%
Koncernledning	11%	15%

Löner, andra ersättningar och sociala kostnader (tsek)	2018		2017	
	Löner och ersättningar	Sociala kostnader	Löner och ersättningar	Sociala kostnader
<i>Dotterföretag</i>	2 734 761	757 510	2 628 074	762 245
(varav pensionskostnad)	220 173	46 217	217 821	43 266
Koncernen totalt	2 734 761	757 510	2 628 074	762 245
(varav pensionskostnad)	220 173	46 217	217 821	43 266

Not 7 Anställda, personalkostnader och ledande befattningshavares ersättningar *forts.*

Löner och andra ersättningar fördelade per land och mellan ledande befattningshavare och övriga anställda samt sociala kostnader i moderbolaget (tsek)

	2018 Ledande befattningshavare	Övriga anställda	2017 Ledande befattningshavare	Övriga anställda
Moderbolaget				
(varav pensionskostnad)	-	-	-	-
Dotterföretag				
Sverige	26 249	2 117 353	17 176	2 126 278
(varav tantiem o.d.)	(5 745)	(43 755)	(3 622)	(34 678)
(varav pensionskostnad)	(5 782)	(164 894)	(3 230)	(169 905)
Norge	2 915	428 700	2 262	322 399
(varav tantiem o.d.)	(616)	(7 581)	(503)	(5 370)
(varav pensionskostnad)	(77)	(22 298)	(72)	(17 421)
Finland	1 540	158 004	2 129	157 830
(varav tantiem o.d.)	(205)	(1 207)	(-)	(2 187)
(varav pensionskostnad)	(262)	(26 860)	(385)	(26 808)
Dotterföretag totalt	30 704	2 704 057	21 567	2 606 507
(varav tantiem o.d.)	(6 566)	(52 543)	(4 125)	(42 235)
(varav pensionskostnad)	(6 121)	(214 052)	(3 688)	(214 133)
Koncernen totalt	30 704	2 704 057	21 567	2 606 507
(varav tantiem o.d.)	(6 566)	(52 543)	(4 125)	(42 235)
(varav pensionskostnad)	(6 121)	(214 052)	(3 688)	(214 133)

Ersättning koncernledning

Ersättningar och anställningsvillkor till ledande befattningshavare skall vara marknadsmässig för att attrahera skickligt ledarskap. Ersättningen består av fast lön, rörlig ersättning och övriga förmåner. Den rörliga ersättningen uppgår till maximalt 75 procent av den fasta årslönen och är pensionsgrundande. Uppsägningstiden från bolagets sida är sex månader med bibehållna förmåner. Pensionsförmåner avser både avgifts- och förmånsbestämda planer. Övriga förmåner avser tjänstebil, extra sjukvårdsförsäkring alternativt företagshälsovård och har ett begränsat värde sett till fast lön.

VD

Under maj 2018 tillträdde Mats Johansson som ny VD och koncernchef. VD:s ersättning består av fast lön, rörlig ersättning och övriga förmåner. Den rörliga ersättningen uppgår till maximalt 75 procent av den fasta årslönen och är pensionsgrundande. Uppsägningstiden från bolagets sida är tolv månader med bibehållna förmåner. Pensionsförmåner avser både avgifts- och förmånsbestämda. Övriga förmåner avser tjänstebil, extra sjukvårdsförsäkring alternativt företagshälsovård och har ett begränsat värde sett till fast lön.

Moderbolaget

Inga löner eller ersättningar har utbetalats i moderbolaget. I arvode till styrelsen har utbetalats 3 220 (2 544) tSEK inkl sociala avgifter från Assemblin AB. Gruppen ledande befattningshavare avser koncernledning 9 (8) personer.

Not 8 Pensioner

Koncernen

Av Assemblinkoncernens totalt antal anställda vid årets slut är det cirka 24 (23) % som har pensioner som redovisas som förmånsbestämda. Övriga anställda har pensioner som redovisas som avgiftsbestämda. Den svenska planen är ofonderad och baserad på slutlig lön som ger anställda förmåner i form av en garanterad nivå på pensionsutbetalningarna under livstiden.

	2018	2017
Koncernen (tsek)		
Förpliktelser i balansräkningen för:		
Pensionsförmåner förmånsbestämda	559 937	483 432
Övriga pensionsförpliktelser, försäkrade	16 353	15 110
Summa pensionsförpliktelser	576 290	498 542
Redovisning i resultaträkningen avseende:		
Kostnader för förmånsbestämda pensionsplaner	19 717	22 879
Kostnader för avgiftsbestämda pensionsplaner	200 456	194 942
Summa pensionskostnader	220 173	217 821
Kostnaden fördelar sig på följande resultaträkningsposter:		
Kostnad såld vara	125 258	116 853
Övriga rörelsekostnader	86 163	91 432
Försäljnings- och administrationskostnader	8 752	9 518
Summa resultaträkning	220 173	217 821

Not 8 Pensioner *forts.*

Antal personer som omfattas av IAS 19 beräkningen		Moderbolag	Övriga Sverige	Norge	Finland	Total
2018	Aktiva		392			392
	Fribrevsinnehavare		615			615
	Pensionärer		365			365
	Totalt	-	1372	-	-	1372
2017	Aktiva		394			394
	Fribrevsinnehavare		588			588
	Pensionärer		347			347
	Totalt	-	1329	-	-	1329

Förmånsbestämda pensioner (tsek)		2018	2017
Nuvärdet av helt eller delvis fonderade förpliktelser		-	-
Nuvärdet av ofonderade förpliktelser		523 905	456 289
Totalt nuvärde av förmånsbestämda förpliktelser		523 905	456 289
Verkligt värde på förvaltningstillgångar		-	-
Löneskatt /arbetsgivaravgift		52 385	42 253
Netto av nuvärde av förpliktelserna och verkligt värde på förvaltningstillgångarna		576 290	498 542
Netto redovisat avseende förmånsbestämda planer		576 290	498 542

Förändring av nuvärdet av förpliktelsen för förmånsbestämda planer (tsek)		2018	2017
Förpliktelse för förmånsbestämda planer per den 1 januari		456 289	428 781
Kostnad intjänade förmåner under perioden		26 807	26 661
Räntekostnad		11 906	9 573
Pensionsutbetalningar		-10 866	-10 612
Aktuariell (vinst)/förlust finansiella antaganden		39 769	1 886
Förpliktelse för förmånsbestämda planer per den 31 december		523 905	456 289

Översikt förmånsbestämda planer

Koncernen har en förmånsbestämd plan som tillhandahåller ersättningar till anställda när de går i pension. Planen avser bara Sverige. Den förmånsbestämda planen är exponerad för aktuariella risker såsom livslängds-, valuta-, ränte- och investeringsrisker. Inbetalningar till planer förväntas uppgå till 12,9 (10,9) MSEK kommande år.

Antaganden för förmånsbestämda förpliktelser		2018	2017
Diskonteringsränta per den 31 december		2,40%	2,57%
Framtida löneökning		2,50%	2,50%
Inflation		2,00%	1,75%

Livslängdsantaganden baseras på publicerad statistik och dödlighetstal. Den aktuella livslängden som förpliktelsen är beräknad på uppgår till 19 (18) år.

Känslighetsanalys

I nedanstående tabell presenteras möjliga förändringar av aktuariella antaganden per bokslutstidpunkten, övriga antaganden oförändrade, och hur dessa skulle påverka den förmånsbestämda förpliktelsen.

Förändring i antaganden avseende 2018	Ökning	Minskning	Förändring i antaganden avseende 2017	Ökning	Minskning
Diskonteringsränta (0,5% förändring)	-8,6%	9,8%	Diskonteringsränta (0,5% förändring)	-8,4%	9,6%
Förväntad dödlighet (1 års förändring)	4,0%	-4,0%	Förväntad dödlighet (1 års förändring)	5,8%	-5,1%
Framtida löneökning (0,5% förändring)	5,8%	-5,1%	Framtida löneökning (0,5% förändring)	6,8%	-6,1%
Ökning/minskning av inflation (0,5% förändring)	6,9%	-6,3%	Ökning/minskning av inflation (0,5% förändring)	3,9%	-3,9%

Alecta

För tjänstemän i Sverige tryggas ITP 2-planens förmånsbestämda pensionsåtaganden för ålders- och familjepension genom en försäkring i Alecta. Enligt ett uttalande från Rådet för finansiell rapportering, är detta en förmånsbestämd plan som omfattar flera arbetsgivare. För räkenskapsåret har bolaget inte haft tillgång till sådan information som gör det möjligt att redovisa denna plan som en förmånsbestämd plan. Pensionsplanen enligt ITP som tryggas genom en försäkring i Alecta redovisas därför som en avgiftsbestämd plan.

Året avgifter för pensionsförsäkringar som är tecknade i Alecta uppgår till 51,5 (49,6) MSEK. Alectas överskott kan fördelas till försäkringstagarna och/eller de försäkrade. Vid utgången av året uppgick Alectas överskott i form av den kollektiva konsolideringsnivån till 142 (154) procent. Den kollektiva konsolideringsnivån utgörs av marknadsvärdet på Alectas försäkringstekniska beräkningsantaganden, vilka inte överensstämmer med IAS19. Vid låg konsolidering kan en åtgärd vara att höja det avtalade priset för nyteckning och utökning av befintliga förmåner. Vid hög konsolidering kan en åtgärd vara att införa premiereduktioner.

Not 9 Finansnetto

Koncernen (tsek)	2018	2017
Ränteintäkter, övriga	535	850
Utdelning	2 091	1 491
Valutakursförändringar	-	1 179
Övriga finansiella intäkter	4 583	-
Finansiella intäkter	7 209	3 520
Räntekostnader, övriga	-120 787	-131 338
Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultat	-3	-239
Valutakursförändringar	-9 183	-
Uppläggningsavgifter lån	-53 326	-12 147
Nedskrivning	-204	-
Övriga finansiella kostnader	-17 107	-2 264
Finansiella kostnader	-200 610	-145 988
Finansnetto	-193 401	-142 468
Moderbolaget (tsek)	2018	2017
Utdelning på andelar i koncernföretag	11 689	-
Nedskrivningar av andelar i koncernföretag	-1 500	-279 593
Resultat från andelar i koncernföretag	10 189	-279 593
Räntekostnader till koncernföretag	-14 697	-
Finansiella kostnader	-14 697	-
Finansnetto	-4 508	-279 593

Not 10 Skatter**Redovisat i rapporten över resultat och övrigt totalresultat/rapport över resultat**

Koncernen (tsek)	2018	2017
Aktuell skattekostnad		
Årets skattekostnad	-25 228	-12 883
Justering av skatt hänförlig till tidigare år	65	1 930
	-25 163	-10 953
Uppskjuten skatt		
Uppskjuten skatt avseende temporära skillnader	12 712	4 240
Uppskjuten skatt avseende underskottsavdrag	-35 366	59 686
Justering uppskjuten skatt hänförlig till tidigare år	-70	-201
	-22 724	63 725
Totalt redovisad skattekostnad (-) skatteintäkt (+) skattekostnad	-47 887	52 772

Avstämning av effektiv skatt

Koncernen (tsek)	2018	2017
Resultat före skatt	220 283	-27 391
Skatt enligt gällande skattesats för moderbolaget	-48 158	6 045
Effekt av utländska verksamheter med skattesats annan än 22%	-26	209
Ej avdragsgilla kostnader	-13 744	-27 501
Ej skattepliktiga intäkter	1 670	704
Aktivering av tidigare ej aktiverade underskottsavdrag	13 539	78 132
Ökning av underskottsavdrag utan motsvarande aktivering av uppskjuten skatt	-1 083	-6 193
Omräkning ny skattesats	-486	-
Övrigt	401	1 376
	-47 887	52 772

Avstämning av effektiv skattesats

Moderbolaget (tsek)	2018	2017
Resultat före skatt	10 189	-279 593
Skatt enligt gällande skattesats för moderföretaget	-2 242	61 510
Ej avdragsgilla kostnader	-330	-61 510
Ej skattepliktiga intäkter	2 572	-
Summa effektiv skatt	0	0

Not 10 Skatter forts.

Uppskjuten skatt på temporära skillnader och underskottsavdrag

Koncernen (tsek)	2018-12-31			2017-12-31		
	Uppskjuten skattefordran	Uppskjuten skatteskuld	Netto uppskjuten skatt	Uppskjuten skattefordran	Uppskjuten skatteskuld	Netto uppskjuten skatt
Immateriella anläggningstillgångar	1 787	-1 406	381	2 601	-	2 601
Materiella anläggningstillgångar	149	-2 121	-1 972	149	-2 825	-2 676
Lager	5 602	-45	5 557	690	-3 418	-2 728
Kundfordringar	2 048	-	2 048	1 492	-	1 492
Pågående projekt	2 673	-	2 673	-	-6 039	-6 039
Kortfristiga skulder	1 323	-	1 323	4 645	-	4 645
Pensionsavsättningar	58 825	-	58 825	50 485	-	50 485
Garantiavsättningar	8 072	-	8 072	9 174	-	9 174
Obeskattade reserver	-	-	-	-	-2 752	-2 752
Övrigt	6 521	-232	6 289	5 023	-1 251	3 771
Aktiverade underskottsavdrag	24 722	-	24 722	60 376	-	60 376
Nettning	-14	14	-	-4 498	4 498	-
Netto uppskjutna skattefordringar (+)/skulder (-)	111 708	-3 790	107 918	130 137	-11 787	118 349

Bolagsskattesatsen i Sverige uppgår 2018 till 22% (22%), i Norge 23% (24%) och i Finland till 20% (20%). I Sverige sänks bolagsskatten till 21,4% från och med 1 januari 2019 för att per den 1 januari 2021 sänkas ytterligare till 20,6%. I Norge sänks bolagsskattesatsen till 22% från och med den 1 januari 2019.

Ej redovisade uppskjutna skattefordringar

Vid årsskiftet uppgick totala underskott till 297,0 (475,0) MSEK i koncernen av vilka 119,9 (274,4) MSEK har aktiverats. Uppskjuten skatt på ej aktiverade underskott uppgår till 35,9 (40,5) MSEK och är hänförliga till Sverige, Norge, Finland och förfaller enligt tabellen till höger.

Assemblinkoncernen har aktiverat underskottsavdrag uppgående till 119,9 (274) miljoner kronor innebärande en uppskjuten skattefordran om 24,7 (60) miljoner kronor. Aktiverade underskott är hänförliga till svenska och finska helägda dotterbolag. Utifrån upprättade prognoser och ett mycket starkt orderläge bedömer styrelsen att det är sannolikt att kvarvarande underskott kommer att kunna avräknas mot framtida beskattningsbara vinster.

(tsek)	2018
2018	-
2019	-
2020	-
2021	-
2022	-
Efter 2022	214 878
Utan förfall	82 127
Totala underskott	297 005
Av vilka har aktiverats	119 958

Nettoförändring av uppskjuten skatt i temporära skillnader och underskottsavdrag 2018

Koncernen (tsek)	Ingående balans	Redovisat i årets resultat	Redovisat i övrigt totalresultat	Omräkningsdifferenser och övrigt	Förvärv/Avyttring av rörelse	Balans per 31 dec 2018
Immateriella tillgångar	2 517	-2 415	-	195	-	297
Materiella anläggningstillgångar	-2 504	804	-	-99	-	-1 799
Lager	-2 728	8 285	-	-	-	5 557
Kundfordringar	1 626	561	-	-6	-	2 181
Pågående projekt	-5 846	9 236	-	-524	2 039	4 905
Kortfristiga skulder	4 645	-3 283	-	-39	-	1 323
Pensionsavsättningar	51 001	-1 844	10 184	-	-	59 341
Garantiavsättningar	9 120	-1 146	-	45	-	8 019
Obeskattade reserver	-2 752	2 752	-	-	-	-
Övrigt	2 894	-20	-	-75	573	3 372
Aktivering av underskottsavdrag	60 376	-35 654	-	-	-	24 722
Summa	118 349	-22 724	10 184	-503	2 612	107 918

Not 10 Skatter forts.

Nettoförändring av uppskjuten skatt i temporära skillnader och underskottsavdrag 2017

Koncernen (tsek)	Ingående balans	Redovisat i årets resultat	Redovisat i övrigt totalresultat	Omräkningsdifferenser och övrigt	Förvärv/Avyttring av rörelse	Balans per 31 dec 2017
Immateriella tillgångar	-12 260	14 861		-84		2 517
Materiella anläggningstillgångar	-3 609	933		172		-2 504
Lager	-3 929	1 201				-2 728
Kundfordringar	-3 552	5 044		134		1 626
Pågående projekt	-	-6 039		193		-5 846
Kortfristiga skulder	27 779	-23 134				4 645
Pensionsavsättningar	48 958	1 527	516			51 001
Garantiavsättningar	1 026	3 912		-54	4 236	9 120
Obeskattade reserver	-17 982	15 230				-2 752
Övrigt	6 815	-9 496		32	5 543	2 894
Aktivering av underskottsavdrag	690	59 686				60 376
Summa	43 936	63 725	516	393	9 779	118 349

Not 11 Eget kapital

Moderbolaget	2018	2017
Antal aktier	50 000	50 000

Aktiekapitalet i Assemblin Holding AB uppgår till 50 000 (50 000) kr med ett kvotvärde per aktie om 1,00 (1,00) kr. Samtliga utestående aktier äger lika andel i moderbolagets tillgångar och vinst och är tillfullo betalda. Varje aktie berättigar till en röst.

Utbetald utdelning 2018 uppgår till 11 689 (0) vilket motsvarar 233,79 kronor per aktie.

Koncernen

Reserver för ackumulerat övrigt totalresultat (tsek)

	Omräkningsreserv	Balanserade vinstmedel och årets resultat	Summa övrigt totalresultat
Ingående redovisat värde 2017-01-01	4 674	-51 381	-46 707
Omräkningsdifferenser vid omräkning av utländska dotterbolag	-10 621	-	-10 621
Omvärderingar av förmånsbestämda pensionsplaner	-	-1 886	-1 886
Löneskatt förmånsbestämda pensionsplaner	-	-458	-458
Skatt hänförlig till poster som inte kan omföras till årets resultat	-	516	516
Utgående redovisat värde 2017-12-31	-5 947	-53 209	-59 156
Ingående redovisat värde 2018-01-01	-5 947	-53 209	-59 156
Omräkningsdifferenser vid omräkning av utländska dotterbolag	10 638	-	10 638
Omvärderingar av förmånsbestämda pensionsplaner	-	-39 769	-39 769
Löneskatt förmånsbestämda pensionsplaner	-	-9 675	-9 675
Skatt hänförlig till poster som inte kan omföras till årets resultat	-	10 184	10 184
Utgående redovisat värde 2018-12-31	4 691	-92 469	-87 778

Omräkningsreserv

Omräkningsreserven innefattar alla valutakursdifferenser som uppstår vid omräkning av finansiella rapporter från utländska verksamheter som har upprättat sina finansiella rapporter i en annan valuta än den valuta som koncernens finansiella rapporter presenteras i. Moderbolaget och koncernen presenterar sina finansiella rapporter i svenska kronor.

Not 12 Förvärv av rörelse

Under 2018 genomfördes följande förvärv

Förvärvad enhet	Division	Art	Andel	Förvärvs-tidpunkt	Antal anställda	Årsomsättning 2018
Söderby Rör i Uppsala AB	VS	Inkråm		1 januari	14	22 100
Svenssons Rörinstallationer i Kinna AB	VS	Bolag	100%	2 maj	15	24 700
JVT Vent AB	Ventilation	Bolag	100%	3 september	30	68 400
Wennevolds Elektro AS	Norge	Bolag	100%	15 oktober	36	151 400
Trentec Team Oy	Finland	Bolag	100%	14 december	14	21 200
					109	287 800

Förvärven anses individuellt immateriella varför upplysningarna lämnas på aggregerad nivå.

Under 2017 genomfördes följande förvärv

Förvärvad enhet	Division	Art	Andel	Förvärvs-tidpunkt	Antal anställda	Årsomsättning 2017
Ivarssons Rörläggari AB *	VS	Bolag	100%	1 december	25	36 467
Kylkompanjon i Östergötland AB	Ventilation	Inkråm	-	2 maj	10	13 000
Sevede Rör AB	VS	Inkråm	-	1 februari	3	5 000
					38	54 467

* förvärvet avser bolaget och tillhörande dotterbolag.

Förvärven anses individuellt immateriella varför upplysningarna lämnas på aggregerad nivå.

Om förvärven hade inträffat per den 1 januari 2018 hade koncernens omsättning ökat med ca 200 MSEK och bidragit med ett rörelseresultat om 3,7 MSEK.

I januari förvärvade Assemblin VS AB Söderby Rör i Uppsala AB genom en inkråmsaffär. Transaktionen innebär starkt marknadsnärvaro i Uppsalaregionen. Söderby Rörs kompetens och erfarenhet inom industri kommer även nyttjas vid uppdrag på Arlanda och i norra Stockholm.

I maj förvärvade Assemblin VS AB Svenssons Rörinstallationer i Kinna AB. Bolaget agerar främst i Göteborgsregionen. Svenssons Rörinstallationer har idag samarbeten med flera lokala byggare samt ett gott samarbete med större industrier.

I september förvärvade Assemblin Ventilation AB JVT Vent AB. Företaget är en komplett leverantör inom ventilationsområdet, både avseende entreprenader och service. JVT har kontor i Kungälv och har sin kundbas främst i Göteborgsregionen. Med förvärvet stärker Assemblin Ventilation sin marknadsnärvaro i Västra Götaland, framförallt inom service.

I oktober förvärvade Assemblin AS i Norge Wennevolds Elektro AS. Bolaget är en uppskattad aktör inom el-entreprenader i Oslo området och innebär en betydande förstärkning av Assemblins ställning inom detta område.

I december 2018 förvärvade Assemblin Oy Trentec Team Oy. Bolaget verkar inom byggnadsautomation och har kontor i Reso nära Åbo, Björneborg och Tammerfors. Förvärvet stärker marknadsnärvaron inom automation i Åbo och Tammerfors och öppnar nya möjligheter i Björneborg.

Effekter av förvärv (tsek)

Förvärven har följande effekter på koncernens tillgångar och skulder

	2018	2017
Materiella anläggningstillgångar	3 541	329
Övriga anläggningstillgångar	493	-
Upparbetad ej fakturerad intäkt	7 315	-
Kundfordringar	41 481	5 641
Övriga omsättningstillgångar	28 418	2 670
Avsättningar*	-15 468	-42 143
Långfristiga skulder	-2 272	-
Avtalsskuld	-3 077	-
Leverantörsskulder	-17 731	-1 660
Kortfristiga skulder	-21 835	-3 185
Orderstock	8 188	-
Uppskjuten skatt på övervärden	-1 801	-
Netto identifierbara tillgångar och skulder	27 252	-38 348
Koncerngoodwill *	61 342	49 010
Överförd ersättning	88 593	10 662

* Av 2017 års koncerngoodwill avser 39,1 MSEK färdigställandet av 2016 års förvärvsanalys kopplad till Assemblin Installation AB varvid Assemblin EI AB avsättningar har justerats om 22,1 MSEK, Assemblin VS AB om 15,5 MSEK och Assemblin Ventilation om 1,5 MSEK.

Not 12 Förvärv av rörelse forts.**Fordringar**

Fordringarnas bruttovärden överensstämmer med verkliga värden.

Goodwill

I goodwillvärdet ingår värdet av synergieffekter i form av effektivare produktionsprocesser samt personalens tekniska kunskaper. Ingen del av goodwillen är skattemässigt avdragsgill.

Orderstock

I Orderstock ingår värdet av befintliga ordrar vid förvärvstillfället. Merparten av koncernens orderstock har en kort löptid.

Förvärvsrelaterade utgifter

Förvärvsrelaterade utgifter uppgår till 1,6 (0) MSEK och avser arvoden till konsulter i samband med due diligence. Dessa utgifter har redovisats som övriga rörelsekostnader i rapport över resultat och övrigt totalresultat.

Överförd ersättning (tsek)	2018	2017
Köpeskilling	88 593	10 662
Ännu ej reglerad köpeskilling	-6 990	-
Likvida medel i förvärvade företag	19 850	1 675
Nettoeffekt på likvida medel överförd ersättning	61 753	8 987

Not 13 Ställda säkerheter, eventalförpliktelser och eventaltillgångar

Koncernen (tsek)	2018-12-31	2017-12-31
Ställda säkerheter		
<i>I form av ställda säkerheter för egna skulder och avsättningar</i>		
Kapitalförsäkringar till säkerhet för direktpensioner	13 160	11 563
Anläggningstillgångar till säkerhet för finansiell leasingskuld	290 560	252 443
Aktier i dotterföretag	238 043	105 959
Summa ställda säkerheter	541 763	369 965
Eventalförpliktelser/Ansvarsförbindelser		
Garantiåtaganden, PRI	5 832	5 340
Summa eventalförpliktelser	5 832	5 340
Moderbolaget (tsek)	2018-12-31	2017-12-31
Ställda säkerheter		
<i>I form av ställda säkerheter för egna skulder och avsättningar</i>		
Aktier i dotterföretag	376 000	376 000
Moderbolagsgarantier	194 534	136 660
Summa ställda säkerheter	570 534	512 660

Not 14 Immateriella anläggningstillgångar

Koncernen (tsek)	Goodwill		Orderstock		Balanserade utvecklingskostnader		Totalt	
	2018	2017	2018	2017	2018	2017	2018	2017
Akkumulerade anskaffningsvärden								
Vid årets början	2 339 614	2 312 256	141 988	143 567	116 166	108 669	2 597 768	2 564 492
Rörelseförvärv	61 342	9 926	8 188	-	-	-	69 530	9 926
Justering vid färdigställande av slutgiltig förvärvsanalys	-	39 084	-	-	-	-	-	39 084
Investeringar	-	-	-	-	445	8 244	445	8 244
Avyttringar och utrangeringar	-	-	-	-	-907	-	-907	-
Valutakursdifferenser	10 219	-21 653	208	-1 579	-	-747	10 427	-23 979
Vid årets slut	2 411 175	2 339 614	150 384	141 988	115 704	116 166	2 677 263	2 597 768
Akkumulerade avskrivningar								
Vid årets början	-	-	-141 314	-73 882	-20 075	-12 949	-161 390	-86 831
Årets avskrivningar	-	-	-1 360	-68 751	-1 949	-7 126	-3 309	-75 877
Valutakursdifferenser	-	-	-642	1 319	-	-	-642	1 319
Vid årets slut	-	-	-143 316	-141 314	-22 024	-20 075	-165 341	-161 390
Akkumulerade nedskrivningar								
Vid årets början	-	-	-673	-673	-91 307	-72 600	-91 980	-73 273
Årets nedskrivningar	-	-	-	-	-	-18 707	-	-18 707
Vid årets slut	-	-	-673	-673	-91 307	-91 307	-91 980	-91 980
Redovisade värden 31 december	2 411 175	2 339 614	6 394	-	2 373	4 784	2 419 942	2 344 398

Prövning av nedskrivningsbehov av immateriella anläggningstillgångar

Bedömning av värdet av koncernens goodwillposter och övriga immateriella anläggningstillgångar sker årligen utifrån de kassagenererande enheternas nyttjandevärde. Nyttjandevärde för respektive enhet baseras på en prognostisering av framtida kassaflöden. Dessa är baserade på budget för 2019 och samt affärsplan 2020 till 2021 och därefter på affärsområdesspecifika antaganden om årlig omsättningsstillväxt, justerad EBITDA-marginal och rörelsekapitalbehov för perioden 2022 till 2023. Dessa antaganden är satta utifrån verksamhetens historik, målsättningar i affärsplanen, verksamhetens konkurrenskraft samt bedömning om framtida konjunkturutveckling. De viktigaste antagandena i analysen är framtida tillväxttakt, justerad EBITDA-marginal och diskonteringsränta. Antagandena baseras på budget och prognos som bygger på tidigare erfarenheter samt interna och externa informationskällor. De antaganden som används för att extrapolera bortom den senaste prognosperioden fastställs genom att företaget kan

bibehålla marginalerna och växa i linje med långsiktig marknadstillväxt/ /inflation baserat på prognoser från centralbanker och liknande institut. Diskonteringsräntor har fastställts med hjälp av Capital Asset Pricing Modellen (CAPM med utgångspunkt från externa bedömningar av riskfri ränta, volatilitet, avkastningskrav på eget kapital samt våra finansieringskostnader för externa krediter). För perioden efter 2023 antas den årliga tillväxten vara 2,0 (2,0) procent. De prognostiserade kassaflödena har nuvärdeberäknats med en diskonteringsränta om 9,0 (9,0) procent före skatt baserat på ett vägt genomsnitt av bolagets kostnad för externt upplånat kapital och ett teoretiskt avkastningskrav på eget kapital. Bolaget bedömer tillväxt efter 2023 och diskonteringsränta vara densamma för alla kassagenererande enheter. Per 31 december 2018 överstiger nyttjandevärdena redovisat värde för samtliga testade enheter. Således föreligger inget nedskrivningsbehov och inga rimliga förändringar i väsentliga antaganden skulle ge upphov till nedskrivning.

Goodwill per kassagenererande enhet 2018	El	VS	Ventilation	Norge	Finland	Koncern-gemensamt	Summa
Goodwill	959 720	429 698	490 398	491 590	39 768	-	2 411 175

Goodwill per kassagenererande enhet 2017	El	VS	Ventilation	Norge	Finland	Koncern-gemensamt	Summa
Goodwill	959 720	419 851	478 688	443 804	37 551	-	2 339 614

Not 15 Materiella anläggningstillgångar

Koncernen (tsek)	Byggnader och mark		Förbättringsutgifter på annans fastighet		Maskiner och inventarier och andra tekniska anläggningar		Totalt	
	2018	2017	2018	2017	2018	2017	2018	2017
Akkumulerade anskaffningsvärden								
Vid årets början	6 717	17 696	58 734	56 436	603 766	589 687	669 217	663 819
Rörelseförvärv	-	-	-	-	6 302	355	6 302	355
Investeringar	97	431	12 281	1 110	187 923	124 943	200 301	126 484
Avyttringar och utrangeringar	-	-10 042	-3 827	-74	-73 683	-62 572	-77 510	-72 688
Omklassificeringar	703	-1 262	-	1 262	-59 512	-47 266	-58 809	-47 266
Valutakursdifferenser	18	-106	-	-	356	-1 381	374	-1 487
Vid årets slut	7 535	6 716	67 188	58 734	665 152	603 766	739 875	669 217
Avskrivningar								
Vid årets början	-3 260	-5 806	-22 057	-18 393	-321 429	-341 612	-346 746	-365 811
Rörelseförvärv	-	-	-	-	-2 828	-27	-2 828	-27
Årets avskrivningar	-1 108	-973	-3 380	-3 149	-83 802	-73 890	-88 290	-78 012
Avyttringar och utrangeringar	-	2 916	3 508	74	52 780	47 761	56 288	50 751
Omklassificeringar	-	589	-	-589	44 056	45 288	44 056	45 288
Valutakursdifferenser	8	13	-	-	-309	1 052	-301	1 065
Vid årets slut	-4 360	-3 260	-21 929	-22 057	-311 532	-321 429	-337 821	-346 746
Nedskrivningar								
Vid årets början	-	-	-87	-87	-101	-101	-188	-188
Årets nedskrivningar	-	-	-	-	-	-164	-	-164
Avyttringar och utrangeringar	-	-	-	-	-	164	-	164
Vid årets slut	-	-	-87	-87	-101	-101	-188	-188
Redovisade värden 31 december	3 174	3 456	45 172	36 590	353 519	282 236	401 865	322 283

Koncernen - Finansiell leasing

Gruppen leasar fordon som ovan ingår i kategorin maskiner och inventarier och andra tekniska anläggningar. När leasingavtalen upphör har gruppen optioner att köpa utrustningen. Det finns optioner att förlänga leasingavtalen när de löper ut. Per 31 december 2018 var värdet på de leasade tillgångarna 291 (252) MSEK. De leasade tillgångarna är säkerhet för leasingkuldena.

Not 16 Finansiella placeringar

Koncernen (tsek)	2018-12-31	2017-12-31
Akkumulerade anskaffningsvärden		
Vid årets början	32 416	32 389
Förändringar/nedskrivningar	-236	-17
Resultatandelar*	518	22
Valutakursdifferenser	32	22
Redovisat värde	32 730	32 416
Specifikation av värdepapper		
Elajo	30 364	30 364
Övrigt	2 366	2 052
	32 730	32 416

Ovanstående värdepapper avser till största del aktier i Elajo. Dessa värderas till anskaffningsvärde vilket anses vara en god approximation av verkligt värde.

* Resultatandelar i NSM EL HB och NSM VS HB.

Not 17 Finansiella risker och riskhantering

Koncernen är genom sin verksamhet exponerad för olika slag av finansiella risker.

- Likviditetsrisk
- Refinansieringsrisk
- Valutarisk
- Ränterisk
- Kreditrisk

Ramverk för finansiell riskhantering

Ansvar för koncernens finansiella transaktioner och risker hanteras centralt av koncernens finansfunktion som finns inom moderbolaget. Den övergripande målsättningen för finansfunktionen är att tillhandahålla en kostnadseffektiv finansiering samt att minimera negativa effekter på koncernens resultat som härrör från finansiella risker.

Likviditetsrisk

Likviditetsrisken definieras som risken att koncernen inte kan möta sina omedelbara betalningsförpliktelser. För att säkerställa detta har koncernen bl.a. rullande tre-månaders likviditetsplanering som omfattar alla koncernens enheter. Det finns även en rutin att löpande säkerställa att ändamålsenliga kreditfaciliteter innehas.

Förfallostruktur finansiella skulder – odiskonterade kassaflöden

Förfallostruktur

Förfallostruktur avseende framtida avtalade räntebetalningar baserat på nuvarande räntenivåer samt amorteringar.

Koncernen (tsek) 2018	Valuta	Nom. Belopp originalvaluta	Totalt	< 1 år	1–5 år	> 5 år
Banklån	SEK	1 725 000	1 725 000	–	1 725 000	–
Leverantörsskulder	SEK	834 764	834 764	834 764	–	–
Finansiella leasingsskulder	SEK	291 497	291 497	81 323	210 174	–
Summa			2 851 261	916 087	1 935 174	–
Räntebetalning	SEK		342 173	72 498	269 675	–
Total			3 193 434	988 585	2 204 849	–

* Ränteberäkningen baseras på den högsta räntenivån i räntetrappan som påverkas av olika villkor i låneavtalet (covenanter).

Kreditfaciliteter	Nominellt	Utnyttjat	Tillgängligt
Banklån	1 725 000	1 725 000	–
Övriga bankkrediter inkl checkkredit	435 000	–	435 000
Garantifacilitet	885 000	713 326	171 674
Summa	3 045 000	2 438 326	606 674
Tillgängliga likvida medel	411 153	–	411 153
Likviditetsreserv	3 456 153	2 438 326	1 017 827

Not 17 Finansiella risker och riskhantering *forts.*

Koncernen (tsek) 2017	Valuta	Nom. Belopp originalvaluta	Totalt	< 1 år	1–5 år	> 5 år
Banklån	SEK	1 142 231	1 142 231	46 830	1 095 401	–
Banklån	NOK	138 038	138 183		138 183	–
Lån från närstående	SEK	91 000	91 000		91 000	–
Aktieägarlån*	SEK	435 136	435 136			435 136
Aktieägarlån*	NOK	147 707	147 862			147 862
Derivat	SEK	–	–		–	–
Leverantörsskulder	SEK	665 226	665 226	665 226	–	–
Finansiella leasingkulder	SEK	253 113	253 113	81 055	172 058	–
Summa			2 872 751	793 110	1 496 643	582 998
Räntebetalning	SEK		225 093	55 858	169 235	–
Total			3 097 844	848 968	1 665 878	582 998

* Aktieägarlånet löper under 45 år med en räntesats om 10% vilket kapitaliseras årligen varför dessa inte har inkluderats i ovanstående tabell.

Kreditfaciliteter	Nominellt	Utnyttjat	Tillgängligt
Banklån	1 280 415	1 280 415	–
Aktieägarlån	582 998	582 998	–
Checkkredit	374 500	–	374 500
Garantifacilitet	925 000	698 027	226 973
Summa	3 162 913	2 561 440	601 473
Tillgängliga likvida medel	420 449	–	420 449
Likviditetsreserv	3 583 362	2 561 440	1 021 922

Moderbolaget

Moderbolaget har en långfristig koncernintern skuld till dotterbolag uppgående till 306 115 tSEK (289 917). Skulden löper med marknadsmässiga villkor och är upptagen till nominellt värde. Kapitalbelopp och ränta är återbetalningsbara tidigast 12 månader från balansdagen.

Refinansieringsrisk

Med refinansieringsrisk avses risken att koncernen inte har tillräcklig finansiering tillgänglig när detta behövs för att refinansiera lån som förfaller eller att koncernen har svårigheter att erhålla nya lånelöften vid given tidpunkt. För att säkerställa dessa behov krävs dels en stark finansiell ställning dels aktiva åtgärder för att säkerställa tillgången på krediter. Refinansieringsrisken hanteras bland annat genom lång upplåning.

Valutarisk

Med valutarisk avses risken att fluktationer i valutakurser kommer att få en negativ påverkan på resultaträkning, balansräkning och kassaflöde. Valutarisk kan delas in i transaktionsexponering och omräkningsexponering. Transaktionsexponering utgör nettot av operativa och finansiella in- och utflöden i valutor. Omräkningsexponering utgörs av de norska och finska dotterbolagets nettotillgångar och resultat i utländsk valuta.

Känslighetsanalys – valutarisk

En ökning av EURSEK-kursen med fem procent skulle påverka koncernens egna kapital med +4,6 MSEK medan en motsvarande ökning av NOKSEK-kursen skulle påverka det egna kapitalet med +8,0 MSEK.

Ränterisk

Med ränterisk avses risken att förändringar i räntenivån påverkar koncernens räntenetto och kassaflöde negativt. Ränteexponeringen uppkommer i huvudsak till följd av koncernens externa räntebärande upplåning. Derivatinstrument som exempelvis räntetak (cappar) används för att hantera ränterisken.

Känslighetsanalys – ränterisk

Genomslaget på ränteintäkter och räntekostnader under kommande tolv-månadersperiod vid en ränteuppgång på 1 procentenhet på balansdagen uppgår till 12,7 MSEK – givet de räntebärande tillgångar och skulder som finns per balansdagen.

Kreditrisk

Kreditrisk i finansiell verksamhet

Finansiell kreditrisk uppkommer när likvida medel investeras och vid handel med finansiella instrument. Det är främst motpartsrisk i samband med fordringar på banker och andra motparter som uppstår vid köp av derivat-instrument. För övriga finansiella tillgångar antas kreditrisken motsvara de redovisade värdena.

Kreditrisk i kundfordringar

Risken att koncernens/företagets kunder inte uppfyller sina åtaganden, d.v.s. att betalning inte erhålls från kunderna, utgör en kundkreditrisk. Koncernens kunder kreditkontrolleras varvid information om kundernas finansiella ställning inhämtas från olika kreditupplysningsföretag. Koncernen har upprättat en kreditpolicy för hur kundkrediterna ska hanteras. Däri finns bl.a. angivet var beslut tas om kreditlimer av olika storlek, hur värdering av krediter och osäkra fordringar ska hanteras. En enskild kund står för 10 procent av om-sättningen.

Not 17 Finansiella risker och riskhantering forts.

Åldersanalys, förfallna ej nedskrivna kundfordringar (tsek)	2018	2017
Ej förfallna kundfordringar	1 093 121	1 021 475
Förfallna kundfordringar 0–30 dgr	200 534	167 619
Förfallna kundfordringar > 30–90 dgr	15 178	11 844
Förfallna kundfordringar > 90–180 dgr	14 028	8 152
Förfallna kundfordringar > 180–360 dgr	1 037	25 291
Fordringar förfallna > 360 dgr	7 381	4 897
Summa	1 331 279	1 239 278

Reserv för förväntade kreditförluster (tsek)	2018	2017
Ingående balans	24 788	30 062
Återföring av tidigare gjorda nedskrivningar	-19 969	-11 930
Avsättningar i förvärvade bolag	534	360
Årets konstaterade kreditförluster	-1 802	-5 733
Årets avsättningar	13 286	12 035
Omräkningsdifferens	-70	-6
Utgående balans	16 767	24 788

Enligt IFRS 9 skall koncernen bland annat redovisa kreditförluster tidigare än enligt reglerna i IAS 39. Assemblin med dotterbolag har historiskt sett haft låga konstaterade kundförluster och detta bedöms inte förändras under 2019 eller framåt. Vid bedömningen av förväntade kreditförluster riskindelas fordringarna efter antalet förfallna dagar. Koncernens större kunder kreditprövas via kreditupplysningsföretag och dotterbolagen övervakar nogga inställda och sena betalningar. Koncernen fakturerar löpande kunder

under produktionstiden vilket gör att eventuella kreditförluster upptäcks på ett tidigt stadium. Även förskottsfakturering tillämpas i de fall detta anses erforderligt eller påtalat. Kundfordringarna utgår från ett stort antal kunder och projekt inom olika branscher och geografiska områden. Avtalsstillgångarna uppgår till 408 MSEK och avser upparbetad men ej fakturerad intäkt. Mot bakgrund av koncernens historiskt låga kreditförluster bedöms påverkan från nedskrivningsmodellen enligt IFRS 9 vara oväsentlig.

Åldersanalys, leverantörsskulder (tsek)	2018	2017
Ej förfallna leverantörsskulder	702 427	596 948
Förfallna leverantörsskulder 0–30 dgr	125 994	67 533
Förfallna leverantörsskulder > 30–90 dgr	6 999	2 234
Förfallna leverantörsskulder > 90–180 dgr	1 028	2 098
Förfallna leverantörsskulder > 180–360 dgr	1 601	-4 005
Skulder förfallna > 360 dgr	-3 285	418
Summa	834 764	665 226

Not 18 Långfristiga fordringar och övriga fordringar

Koncernen (tsek)	2018-12-31	2017-12-31
Långfristiga fordringar som är anläggningstillgångar		
Deposition lokalhyror	915	857
Fordran pensionsmedel	13 560	12 986
Övrigt	1 218	1 200
	15 693	15 043
Övriga fordringar som är omsättningstillgångar		
Mervärdesskattfordran	10 269	8 814
Skattefordringar	45 161	35 473
Övrigt	34 532	55 355
	89 962	99 642

Ingen enskild post under övrigt överstiger 10% av det totala beloppet.

Not 19 Värdering av finansiella tillgångar och skulder till verkligt värde

Värdering till verkligt värde innehåller en värderingshierarki avseende indata till värderingarna. Denna värderingshierarki indelas i tre nivåer, som överensstämmer med de nivåer som introducerades i IFRS 13 Finansiella instrument: Upplysningar.

De tre nivåerna utgörs av:

Nivå 1: Noterade priser (ojusterade) på aktiva marknader för identiska tillgångar eller skulder som företaget har tillgång till vid värderingstidpunkten.

Nivå 2: andra indata än de noterade priser som ingår i Nivå 1, vilka direkt eller indirekt är observerbara för tillgången eller skulden. Det kan även avse andra indata än noterade priser som är observerbara för tillgången eller skulden såsom räntenivåer, avkastningskurvor, volatilitet och multiplar.

Nivå 3: Icke observerbara indata för tillgången eller skulden. På denna nivå ska beaktas antaganden som marknadsaktörer skulle använda sig av vid prissättningen av tillgången eller skulden, inkluderat riskantaganden.

Derivat värderas i enlighet med nivå 2 och redovisas som finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen. Per balansdagen fanns inga derivat.

Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via övrigt totalresultat avser primärt Elajo och värderas till anskaffningsvärde vilket anses vara en god approximation av verkligt värde. För samtliga övriga poster, med undantag av banklån, är det bokförda värdet en approximation av det verkliga värdet, varför dessa poster inte indelas i nivåer enligt värderingshierarkin. Banklån tillhör nivå 2. Då lån till kreditinstitut löper med rörlig ränta bedöms även bokfört värde på dessa i allt väsentligt motsvara verkliga värden. Aktieägarlånen löper med fast ränta vilken bedöms motsvara en marknadsmässig ränta per balansdagen varför det redovisade värdet är en rimligt approximation av verkligt värde.

Klassificering och verkligt värde

Koncernen (tsek) 2018-12-31

	Not	Finansiella tillgångar värderade till upplupet anskaffningsvärde	Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via övrigt totalresultat	Övriga skulder	Total
Finansiella placeringar	16, 17		32 730		32 730
Långfristiga fordringar	18, 19	15 693			15 693
Upparbetad ej fakturerad intäkt	20	407 624			407 624
Kundfordringar	21	1 314 510			1 314 510
Övriga fordringar	18	89 962			89 962
Upplupna intäkter	22	178			178
Summa		1 827 967	32 730	-	1 860 697
Banklån	23, 17			1 725 000	1 725 000
Övriga räntebärande skulder (leasing)				291 497	291 497
Leverantörsskulder				834 764	834 764
Övriga skulder	26			23 303	23 303
Upplupna kostnader	27			52 733	52 733
Summa		-	-	2 927 297	2 927 297

Koncernen (tsek) 2017-12-31

	Not	Låne- och kundfordringar	Finansiella tillgångar som kan säljas	Övriga skulder	Total
Finansiella placeringar	16, 17		32 416		32 416
Långfristiga fordringar	18, 19	15 043			15 043
Upparbetad ej fakturerad intäkt	20	388 681			388 681
Kundfordringar	21	1 214 494			1 214 494
Övriga fordringar	18	99 642			99 642
Upplupna intäkter	22	19 039			19 039
Summa		1 736 899	32 416	-	1 769 315
Banklån	23, 17			1 280 414	1 280 414
Aktieägarlån	23, 17			582 999	582 999
Lån från närstående	23, 17			91 000	91 000
Övriga räntebärande skulder (leasing)				253 113	253 113
Leverantörsskulder				665 226	665 226
Övriga skulder	26			34 148	34 148
Upplupna kostnader	27			68 302	68 302
Summa		-	-	2 975 202	2 975 202

Not 20 Avtalsstillgång (2017 benämnd upparbetad men ej fakturerad intäkt)

Koncernen (tsek)	2018-12-31	2017-12-31
Upparbetad intäkt på ej avslutade arbeten	4 392 848	4 246 429
Fakturering på ej avslutade arbeten	-3 985 224	-3 857 748
Avtalsstillgång	407 624	388 681

2018

Upparbetad intäkt från pågående entreprenader redovisas över tid på basis av nedlagda uppdragsutgifter i förhållande till uppdragets totala beräknade uppdragsutgifter. Därtill hörande kostnader redovisas i resultatet när de uppkommer. I rapport över finansiell ställning redovisas entreprenaduppdragen brutto projekt för projekt, antingen som avtalsstillgång bland omsättningstillgångarna eller som avtalsskuld bland kortfristiga skulder. De projekt som har högre upparbetade intäkter än vad som fakturerats redovisas som tillgång medan de projekt som har fakturerats mer än upparbetade intäkter redovisas som skuld.

2017

Upparbetad intäkt från pågående entreprenader redovisas med tillämpning av successiv vinstavräkning. Beräkningen av upparbetningsgraden sker på basis av nedlagda projektkostnader vid periodens utgång i förhållande till den mot projektintäkten svarande projektkostnaden för hela entreprenaden. I balansräkningen redovisas entreprenaduppdragen brutto projekt för projekt antingen som upparbetad men ej fakturerad intäkt bland omsättningstillgångarna eller som fakturerad men ej upparbetad intäkt bland kortfristiga skulder. De projekt som har högre upparbetade intäkter än vad som fakturerats redovisas som tillgång medan de projekt som har fakturerats mer än upparbetade intäkter redovisas som skuld.

Not 21 Kundfordringar

Kundfordringar redovisas efter hänsyn tagen till under året uppkomna kundförluster som uppgick till 1 802 (5 733) tSEK i koncernen.

Not 22 Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter

Koncernen (tsek)	2018-12-31	2017-12-31
Opplupen leverantörsbonus	112 045	64 959
Upplupna intäkter	178	19 039
Förutbetalda hyra	24 187	33 111
Förutbetalda licenser	10 744	386
Förutbetalda försäkringspremier	11 254	3 840
Övriga poster	11 774	8 987
Summa	170 182	130 322

Not 23 Räntebärande skulder

I det följande framgår information om företagets avtalsmässiga villkor avseende räntebärande skulder. Under året har en större refinansiering skett där bl.a. aktieägarlånen amorterats i sin helhet. För mer information om företagets exponering för ränterisk och för valutakursförändringar hänvisas till not 25.

Koncernen (tsek)	2018	2017
Långfristiga skulder		
Banklån	1 725 000	1 233 584
Aktiverade upplåningskostnader	-23 780	-51 644
Aktieägarlån	-	582 999
Lån från närstående	-	91 000
Finansiella leasingskulder	210 174	172 058
Summa	1 911 394	2 027 998
Kortfristiga skulder		
Banklån	-	46 830
Finansiella leasingskulder	81 323	81 055
Summa	81 323	127 885

Villkor och återbetalningstider

(tsek)	Valuta	Nominell ränta	Förfall	2018	
				Nominellt värde	Redovisat värde
Banklån	SEK	4,25%	2023-11-07	1 725 000	1 725 000
Aktiverade upplåningskostnader	SEK	*		-23 780	-23 780
Finansiella leasingskulder **	SEK	**	2019-12-31	81 323	81 323
Finansiella leasingskulder **	SEK	**	**	210 174	210 174
Totala räntebärande skulder				1 992 717	1 992 717

Not 23 Räntebärande skulder forts.

Villkor och återbetalningstider (tsek)	Valuta	Nominell ränta	Förfall	2017	
				Nominellt värde	Redovisat värde
Banklån	SEK	3,75%	2021-10-30	206 052	206 052
Banklån	SEK	4,25%	2022-04-30	158 340	158 340
Banklån	SEK	4,75%	2022-10-30	230 000	230 000
Banklån	SEK	4,25%	2022-04-30	547 839	547 839
Banklån NOK	NOK	5,00%	2022-04-30	138 183	138 183
Aktiverade upplåningskostnader *	SEK	*		-51 644	-51 644
Lån från närstående	SEK	2,00%	2021-10-30	91 000	91 000
Aktieägarlån	SEK	10,00%	2045-10-28	242 661	242 661
Aktieägarlån	SEK	10,00%	2045-10-28	192 476	192 476
Aktieägarlån	SEK	10,00%	2045-10-28	147 862	147 862
Finansiella leasingkulder **	SEK	**	2018-12-31	81 055	81 055
Finansiella leasingkulder **	SEK	**	**	172 058	172 058
Totala räntebärande skulder				2 155 883	2 155 883

Skulderna är förenade med vissa villkor knutna till resultat och ställning s.k covenants.

* Aktiverade upplåningskostnader (tsek 24 600) betalda 2018-11-07.

** De finansiella leasingkontrakten amorteras på 3 – 5 år med räntesatser om 1–1,3 %.

Finansiella leasingkulder

Finansiella leasingkulder förfaller till betalning enligt nedan:

Koncern (tsek)	2018			2017		
	Kapitalbelopp	Ränta	Minimi leaseavgifter	Kapitalbelopp	Ränta	Minimi leaseavgifter
Inom ett år	78 967	2 356	81 323	79 315	1 743	81 058
Mellan ett och fem år	206 617	3 413	210 030	169 548	2 310	171 858
Senare än om fem år	141	3	144	194	3	197
Summa	285 725	5 772	291 497	249 057	4 056	253 113

Kreditlimiter (tsek)

Koncernen

	2018	2017
Beviljad kreditlimit	435 000	374 500
Outnyttjad del	435 000	374 500
Utnyttjat kreditbelopp	-	-
Beviljad kreditlimit, fördelad per land		
Sverige	435 000	374 500
Totalt beviljad kreditlimit	435 000	374 500

Not 24 Avsättningar

Koncernen (tsek)	2018-12-31	2017-12-31
<i>Avsättningar som är långfristiga skulder</i>		
Garantiåtaganden	104 540	98 011
Förlustkontrakt	26 233	54 007
Övrigt	4 185	6 056
Totalt	134 958	158 074
<i>Avsättningar som är kortfristiga skulder</i>		
Garantiåtaganden	14 699	27 369
Förlustkontrakt	29 581	51 920
Övrigt	4 577	19 559
Totalt	48 857	98 848

Not 24 Avsättningar forts.

Avsättning för garantiåtaganden (tsek)	2018-12-31	2017-12-31
Redovisat värde vid periodens ingång	125 380	97 315
Förvärvat belopp	1 384	-
Avsättningar som gjorts under perioden	18 023	12 044
Belopp som tagits i anspråk under perioden	-8 670	-819
Outnyttjade belopp som har återförts under perioden	-20 765	-29 297
Omklassificeringar	3 237	46 218
Omräkningsdifferens/övrigt	649	-81
Redovisat värde vid periodens utgång	119 238	125 380
Avsättning förlustkontrakt (tsek)	2018-12-31	2017-12-31
Redovisat värde vid periodens ingång	105 927	169 516
Förvärvat belopp	17 544	-
Avsättningar som gjorts under perioden	11 746	13 001
Belopp som tagits i anspråk under perioden	-50 740	-95 021
Outnyttjade belopp som har återförts under perioden	-25 055	-20 079
Omklassificeringar	-3 897	38 343
Omräkningsdifferens/övrigt	289	167
Redovisat värde vid periodens utgång	55 814	105 927
Avsättning övrigt (tsek)	2018-12-31	2017-12-31
Redovisat värde vid periodens ingång	25 615	24 841
Förvärvat belopp	-	-
Avsättningar som gjorts under perioden	11 693	42 363
Belopp som tagits i anspråk under perioden	-28 175	-54 273
Outnyttjade belopp som har återförts under perioden	-578	-
Omklassificeringar	-33	12 558
Omräkningsdifferens/övrigt	240	126
Redovisat värde vid periodens utgång	8 762	25 615
Koncerns totala avsättningar (tsek)	2018-12-31	2017-12-31
Totalt redovisat värde vid periodens ingång	256 922	291 672
Förvärvat belopp	18 928	-
Avsättningar som gjorts under perioden	41 462	67 408
Belopp som tagits i anspråk under perioden	-87 585	-150 113
Outnyttjade belopp som har återförts under perioden	-46 398	-49 376
Omklassificeringar	-693	97 119
Omräkningsdifferens/övrigt	1 178	212
Totalt redovisat värde vid periodens utgång	183 814	256 922
Varav total långfristig del av avsättningarna	134 957	158 074
Varav total kortfristig del av avsättningarna	48 857	98 848

Garantiåtaganden

Garantiavsättningarna avser förmodade utgifter i framtiden för att åtgärda fel och brister avseende avslutade projekt som uppkommer under projektens garantitid. Avsättning för garantier hänför sig i huvudsak till projekt avslutade 2017 och 2018. Avsättningen baseras på beräkningar av historiska garantikostnader samt kända reklamationer. Avsättningarna nuvärdesberäknas ej. Ytterligare information framgår i not 32 kring viktiga bedömningar och uppskattningar.

Förlustkontrakt

Entreprenaduppdragen redovisas över tid på basis av nedlagda uppdragsutgifter i förhållande till uppdragets totala beräknade uppdragsutgifter. Vidare har koncernen även ett flertal hyreskontrakt för lokaler med lång uppsägningstid som till följd av omorganisering står oanvända. Avsättning har gjorts för åtagandet att betala hyreskostnad under resterande kontraktstid.

Övriga avsättningar

Avsättningarna baseras på individuell riskvärdering och är främst relaterade till förvärv och justeringar av förvärvsbalanser.

Not 25 Avtalsskuld (2017 benämnd upparbetad men ej fakturerad intäkt)

Koncernen (tsek)	2018-12-31	2017-12-31
Fakturering på ej avslutade arbeten	6 100 844	7 806 372
Upparbetad intäkt på ej avslutade arbeten	-5 463 246	-7 277 828
Avtalsskuld	637 598	528 544

2018

Upparbetad intäkt från pågående entreprenader redovisas över tid på basis av nedlagda uppdragsutgifter i förhållande till uppdragets totala beräknade uppdragsutgifter. Därtill hörande kostnader redovisas i resultatet när de uppkommer. I rapport över finansiell ställning redovisas entreprenaduppdragen brutto projekt för projekt, antingen som avtalstillgång bland omsättningstillgångarna eller som avtalsskuld bland kortfristiga skulder. De projekt som har högre upparbetade intäkter än vad som fakturerats redovisas som tillgång medan de projekt som har fakturerats mer än upparbetade intäkter redovisas som skuld.

2017

Upparbetad intäkt från pågående entreprenader redovisas med tillämpning av successiv vinstavräkning. Beräkningen av upparbetningsgraden sker på basis av nedlagda projektkostnader vid periodens utgång i förhållande till den mot projektintäkten svarande projektkostnaden för hela entreprenaden. I balansräkningen redovisas entreprenaduppdragen brutto projekt för projekt antingen som upparbetad men ej fakturerad intäkt bland omsättningstillgångarna eller som fakturerad men ej upparbetad intäkt bland kortfristiga skulder. De projekt som har högre upparbetade intäkter än vad som fakturerats redovisas som tillgång medan de projekt som har fakturerats mer än upparbetade intäkter redovisas som skuld.

Not 26 Övriga skulder

Koncernen (tsek)	2018-12-31	2017-12-31
Övriga kostfristiga skulder		
Mervärdeskatteskuld	57 219	48 299
Övrigt	23 303	34 148
	80 522	82 448

Not 27 Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter

Koncernen (tsek)	2018-12-31	2017-12-31
Upplupna sociala avgifter		-
Personalrelaterade poster	792 510	730 113
Upplupna räntekostnader	11 558	18 111
Övriga poster	41 175	50 192
	845 243	798 416

Not 28 Specifikationer till rapport över kassaflöden

Likvida medel – koncernen (tsek)	2018-12-31	2017-12-31
Följande delkomponenter ingår i likvida medel:		
Kassa och banktillgodohavanden	-173 144	106 992
Tillgodohavande på koncernkonto	584 297	313 456
<i>Summa enligt balansräkningen</i>	411 153	420 448
Betalda räntor och erhållen utdelning (tsek)		
	2018-01-01 – 2018-12-31	2017-01-01 – 2017-12-31
Koncernen		
Erhållen utdelning	2 091	1 491
Erhållen ränta	535	850
Erlagd ränta	-68 779	-77 176
<i>Summa</i>	-66 153	-74 835
Justeringar för poster som inte ingår i kassaflödet – koncernen (tsek)		
	2018-01-01 – 2018-12-31	2017-01-01 – 2017-12-31
Koncernen		
Avskrivningar av materiella och immateriella tillgångar	91 614	172 759
Kostnad finansiell leasing	-62 479	-63 527
Orealiserade kursdifferenser	-	2 631
Kapitaliserad ränta	59 300	53 429
Kostnadsförda uppläggningsavgifter lån	53 076	12 147
Resultatandel från handelsbolag	-551	-
Förändringar i värdet av finansiella instrument	-	239
Avsättningar, nyupptagna och återförda	-14 287	18 021
Pensionsavsättningar	37 979	26 052
Förändring osäkra kundfordringar	2 498	-12 704
Övrigt	13 445	-9 098
	180 595	199 949
Justeringar för poster som inte ingår i kassaflödet – moderbolaget (tsek)		
	2018-12-31	2017-12-31
Upplupen räntekostnad	14 697	-
Koncernbidrag	-14 697	-
Nedskrivning aktier i dotterbolag	1 500	279 593
	1 500	279 593

IB-UB analys för skulder vars kassaflöde redovisas i finansieringsverksamheten

Koncernen	2017-12-31	Kassaflöden	Icke kassaflödespåverkande förändringar		2018-12-31
			Valutaeffekt	Kapitalisering ränta	
Banklån	1 280 414	432 346	12 240	-	1 725 000
Aktieägarlån	582 999	-657 162	14 406	59 757	-
Lån från närstående	91 000	-91 000	-	-	-
<i>Summa skulder hänförliga till finansieringsverksamheten</i>	1 954 413	-315 816	26 646	59 757	1 725 000

Not 29 Bokslutsdispositioner

Moderbolaget (tsek)	2018	2017
Mottagna koncernbidrag	14 697	-
Bokslutsdispositioner	14 697	-

Not 30 Förslag till resultatdisposition

Till årsstämman förfogande/behandling finns följande belopp i kronor:

Balanserat resultat	74 342 688 kr
Årets resultat	10 189 138 kr
Summa	84 531 826 kr

Styrelsen föreslår att stående vinstmedel och fria fonder behandlas enligt följande:

Balanseras i ny räkning	84 531 826 kr
Summa	84 531 826 kr

Vad beträffar företagets resultat och ställning i övrigt, hänvisas till finansiella rapporter med tillhörande bokslutskommentarer.

Not 31 Koncernföretag

Moderbolaget (tsek)	2018	2017
Akkumulerade anskaffningsvärden		
Vid årets början	376 000	365 678
Aktieägartillskott	1 500	289 915
Nedskrivningar	-1 500	-279 593
Vid årets slut	376 000	376 000
Redovisat värde den 31 december	376 000	376 000

Årets nedskrivningar redovisas i resultaträkningen på raden "Resultat från andelar i koncernföretag".

Not 31 Koncernföretag forts.**Specifikation av moderbolagets direkta innehav av andelar i dotterföretag**

Dotterföretag	Org.nr	Säte	Andel i %	Antal andelar	Redovisat värde	
					2018-12-31	2017-12-31
Assemblin AB	559020-2551	Stockholm	100	50 000	365 627	365 627
Assemblin Sweden AB	556768-1530	Stockholm	100			
Assemblin VS AB	556053-6194	Stockholm	100			
- Bankeryds Rör AB	556276-5270	Bankeryd	100			
- TKI Invest AB	556724-2234	Stockholm	100			
- TKI Teknikinstallationer AB	556518-2176	Stockholm	100			
- Ivarssons Rörläggeri AB	556541-8679	Göteborg	100			
- Lindahls Rör i Göteborg AB	556332-3186	Göteborg	100			
- Svenssons Rörinstallation i Kinna AB	556440-2377	Mark	100			
- NSM VS HB	969781-5158	Malmö	50			
Assemblin EI AB	556013-4628	Stockholm	100			
- NSM EL HB	969780-9847	Malmö	50			
Assemblin Ventilation AB	556728-9177	Malmö	100			
- HVAC AB	556778-9010	Malmö	100			
- Ventilation Totalplåt AB	556597-9092	Malmö	100			
- Ventilation Östergötland AB	556510-3933	Linköping	100			
- Sydtotal AB	556131-6745	Jönköping	100			
- Polarluft AB	556944-6072	Malmö	100			
Assemblin Installation Vent AB	559077-5747	Solna	100			
- JVT Vent AB	100 556680-2541	Stenungsund	100			
Assemblin Holding AS	943623341	Oslo	100			
Assemblin AS	965808752	Oslo	100			
- Wennevolds Elektro AS	920860583	Oslo	100			
Assemblin Oy	2064618-3	Helsingfors	100			
- Trentec Team Oy	0850712-1	Helsingfors	100			
Assemblin Installation AB	556224-0944	Stockholm	100	20 000	5 519	5 519
Assemblin Umeå Ventilation AB	556627-6753	Umeå	100	1 440	4 740	4 740
Assemblin Umeå Holding AB	556595-6090	Umeå	100	1 000	64	64
Trignition 1 AB	559025-3026	Stockholm	100	50 000	50	50
Trignition 2 AB	559028-2900	Stockholm	100			
Summa					376 000	376 000

Not 32 Viktiga uppskattningar och bedömningar

Företagsledningen har med revisionskommittén diskuterat utvecklingen, valet och upplysningarna avseende koncernens viktiga redovisningsprinciper och uppskattningar, samt tillämpningen av dessa principer och uppskattningar.

Viktiga bedömningar vid tillämpning av koncernens redovisningsprinciper
Vissa viktiga redovisningsmässiga bedömningar som gjorts vid tillämpningen av koncernens redovisningsprinciper beskrivs nedan.

Redovisning av intäkter över tid

Det redovisade resultatet i pågående entreprenadprojekt redovisas över tid på basis av nedlagda uppdragsutgifter i förhållande till uppdragets totala beräknade uppdragsutgifter. Därtill hörande kostnader redovisas i resultatet när de uppkommer. Detta kräver att projektintäkter och projektkostnader kan beräknas på ett tillförlitligt sätt. Förutsättningen är väl fungerande system för kalkylering, prognosrutiner och projektuppföljning. Prognos avseende projektets slutgiltiga utfall är en kritisk bedömning som är väsentlig för resultatredovisningen under projektets gång. Risk kan finnas att slutligt resultat avseende projekt kan avvika från successivt redovisat.

Pensioner

Assemblin har delvis förmånsbestämda pensionsplaner. Pensionsförpliktelsen beräknas med aktuariella antaganden och förvaltningstillgångarna marknadsvärderas på balansdagen. En förändring i något av dessa antaganden och värderingen kan ge betydande påverkan på beräknade pensionsåtaganden och pensionskostnader.

Immateriella tillgångar

Nedskrivningsprövning av goodwill

Beräkning av kassagenererande enheters återvinningsvärde baseras på antaganden om framtida förhållanden och uppskattningar av olika parametrar. Ändringar av dessa antaganden och uppskattningar skulle kunna ha effekt på goodwills redovisade värde. En vikande tillväxttakt och rörelsemarginal skulle ge ett lägre återvinningsvärde. Det omvända gäller om beräkningen av återvinningsvärdet skulle baseras på en högre tillväxttakt eller marginal. Skulle diskonteringen av framtida kassaflöde göras med en högre ränta skulle återvinningsvärdet bli lägre. Omvänt skulle återvinningsvärdet stiga vid diskontering med en lägre diskonteringsränta.

Garantiavsättningar

Inom Assemblinkoncernen görs garantiavsättningar för de garantiutfästelser som finns på de entreprenaduppdrag som utförs. En garantiutgift uppstår i ett projekt när en ett koncernbolag genomför extra arbete till följd av brister som uppstått i det ursprungliga kontraktet i utfört arbete eller i material. En garanti-reserv beräknas utifrån den sannolika kostnaden för att rätta till de felaktigheter som uppstått i ett kontrakt. Garantiavsättningens storlek fastställs utifrån:

- tidigare erfarenheter i liknande projekt,
- den förväntade omfattningen av det extra arbetet samt
- av den uppskattade kostnaden.

Förlustkontrakt

Då det är sannolikt att de totala uppdragsutgifterna kommer att överstiga den totala uppdragsinkomsten, ska den befarade förlusten omgående redovisas som en kostnad i sin helhet. Ett förlustkontrakt är ett kontrakt där de oundvikliga kostnaderna för att uppfylla förpliktelserna enligt kontraktet överstiger de förväntade ekonomiska fördelarna. Den befarade förlusten redovisas direkt som en kostnad i sin helhet.

Not 33 Närstående

Närståenderelationer

Moderbolaget har en närståenderelation med sina dotterföretag, se not 31. För övriga långfristiga skulder och räntor se not 9 respektive not 17.

Sammanställning över närståendetransaktioner

Inköp av varor/tjänster (tsek)	2018	2017
Triton Advisers Ltd.	2 590	206
West Park Mgmnt Services Ltd.	6 445	7 616
Summa	9 035	7 615

Övrigt (t ex ränta, utdelning)	2018	2017
Aktieägarlån	50 114	54 121
Lån Assemblin Financing AB	1 567	1 850
Summa	51 681	55 971

Skuld till närstående	2018	2017
Aktieägarlån	0	582 998
Lån Assemblin Financing AB	0	91 000
Summa	0	673 998

Transaktioner med närstående är prissatta på marknadsmässiga villkor.

Transaktioner med nyckelpersoner i ledande ställning

Uppgifter om ersättningar till nyckelpersoner i ledande ställning, se not 7.

Not 34 Händelser efter balansdagen

I januari 2019 förvärvade Assemblin EI Norrlands Industrimontage AB (NIAB) med organisationsnummer 556896-6906. NIAB har hög kompetens inom industri-el och instrument och är verksamt i Sundsvallsregionen. NIAB förstärker Assemblins serviceverksamhet och erbjudande till industrikunder i norra Sverige. NIAB har ca 40 anställda och omsatte drygt 50 MSEK 2018.

I januari 2019 meddelade Trafikverket att Assemblin tilldelats infrastrukturprojektet Förbifart Stockholm med ett ordervärde motsvarande 520 MSEK.

I mars 2019 förvärvade Assemblin VS Värmsvets Entreprenad i Eslöv AB med organisationsnummer 556485-5806. Bolaget har sitt säte i Eslöv med filialer i Malmö och Jönköping och är specialiserat inom kvalificerade rör- och processinstallationer i södra och mellersta Sverige inom bl. a. fjärrvärme och industri. Värmsvets Entreprenad i Eslöv har 44 anställda och omsätter omkring 90 MSEK per år.

Not 35 Uppgifter om moderbolaget

Assemblin Holding AB är ett svenskegistrerat aktiebolag med säte i Stockholm. Adressen till huvudkontoret är Västberga Allé 1, 126 30 Hägersten.

Koncernredovisningen för år 2018 består av moderbolaget och dess dotterföretag, tillsammans benämnd koncernen. Assemblin Holding AB ägs närmast av Ignition MidCo S.à.r.l. Slutlig ägare är Triton Fund IV

Styrelsens intygande

Styrelsen försäkrar att årsredovisningen har upprättats i enlighet med god redovisningssed i Sverige och koncernredovisningen har upprättats i enlighet med de internationella redovisningsstandarder som avses i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1606/2002 av den 19 juli 2002 om tillämpning av internationella redovisningsstandarder. Årsredovisningen respektive koncernredovisningen ger en rättvisande bild av moderbolagets och koncernens ställning och resultat. Förvaltningsberättelsen för moderbolaget respektive koncernen ger en rättvisande översikt över utvecklingen av moderbolagets och koncernens verksamhet, ställning och resultat samt beskriver väsentliga risker och osäkerhetsfaktorer som moderbolaget och de företag som ingår i koncernen står inför.

Årsredovisningen och koncernredovisningen har, som framgår ovan, godkänts för utfärdande av styrelsen den 15 april 2019. Koncernens rapport över resultat och övrigt totalresultat och rapport över finansiell ställning och moderbolagets resultat- och balansräkning blir föremål för fastställelse på årsstämman den 15 april 2019.

Stockholm 2019-04-15

Matts Väckling
Ordförande

Anders Thulin

Leif Gustafsson

Young Kim

Mats Jönsson

Vår revisionsberättelse har lämnats 2019-04-15
KPMG AB

Helena Arvidsson Älgne
Auktoriserad revisor

Revisionsberättelse

Till bolagsstämman i Assemblin Holding AB, org. nr 559025-2952

Rapport om årsredovisningen och koncernredovisningen

Uttalanden

Vi har utfört en revision av årsredovisningen och koncernredovisningen för Assemblin Holding AB för år 2018. Bolagets årsredovisning och koncernredovisning ingår på sidorna 46-85 i detta dokument.

Enligt vår uppfattning har årsredovisningen upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av moderbolagets finansiella ställning per den 31 december 2018 och av dess finansiella resultat och kassaflöde för året enligt årsredovisningslagen. Koncernredovisningen har upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av koncernens finansiella ställning per den 31 december 2018 och av dess finansiella resultat och kassaflöde för året enligt International Financial Reporting Standards (IFRS), så som de antagits av EU, och årsredovisningslagen. Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens och koncernredovisningens övriga delar.

Vi tillstyrker därför att bolagsstämman fastställer resultaträkningen och balansräkningen för moderbolaget och för koncernen.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt International Standards on Auditing (ISA) och god revisionssed i Sverige. Vårt ansvar enligt dessa standarder beskrivs närmare i avsnittet Revisorns ansvar. Vi är oberoende i förhållande till moderbolaget och koncernen enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Annan information än årsredovisningen och koncernredovisningen

Detta dokument innehåller även annan information än årsredovisningen och koncernredovisningen och återfinns på sidorna 2-43 och 88-91. Det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för denna andra information.

Vårt uttalande avseende årsredovisningen och koncernredovisningen omfattar inte denna information och vi gör inget uttalande med bestyrkande avseende denna andra information.

I samband med vår revision av årsredovisningen och koncernredovisningen är det vårt ansvar att läsa den information som identifieras ovan och överväga om informationen i väsentlig utsträckning är oförenlig med årsredovisningen och koncernredovisningen. Vid denna genomgång beaktar vi även den kunskap vi i övrigt inhämtat under revisionen samt bedömer om informationen i övrigt verkar innehålla väsentliga felaktigheter.

Om vi, baserat på det arbete som har utförts avseende denna information, drar slutsatsen att den andra informationen innehåller en väsentlig felaktighet, är vi skyldiga att rapportera detta. Vi har inget att rapportera i det avseendet.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar

Det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för att årsredovisningen och koncernredovisningen upprättas

och att de ger en rättvisande bild enligt årsredovisningslagen och, vad gäller koncernredovisningen, enligt IFRS så som de antagits av EU. Styrelsen och verkställande direktören ansvarar även för den interna kontroll som de bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning och koncernredovisning som inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag.

Vid upprättandet av årsredovisningen och koncernredovisningen ansvarar styrelsen och verkställande direktören för bedömningen av bolagets och koncernens förmåga att fortsätta verksamheten. De upplyser, när så är tillämpligt, om förhållanden som kan påverka förmågan att fortsätta verksamheten och att använda antagandet om fortsatt drift. Antagandet om fortsatt drift tillämpas dock inte om styrelsen och verkställande direktören avser att likvidera bolaget, upphöra med verksamheten eller inte har något realistiskt alternativ till att göra något av detta.

Styrelsens revisionsutskott ska, utan att det påverkar styrelsens ansvar och uppgifter i övrigt, bland annat övervaka bolagets finansiella rapportering.

Revisorns ansvar

Våra mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om huruvida årsredovisningen och koncernredovisningen som helhet inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag, och att lämna en revisionsberättelse som innehåller våra uttalanden. Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men är ingen garanti för att en revision som utförs enligt ISA och god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka en väsentlig felaktighet om en sådan finns. Felaktigheter kan uppstå på grund av oegentligheter eller misstag och anses vara väsentliga om de enskilt eller tillsammans rimligen kan förväntas påverka de ekonomiska beslut som användare fattar med grund i årsredovisningen och koncernredovisningen.

Som del av en revision enligt ISA använder vi professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Dessutom:

- identifierar och bedömer vi riskerna för väsentliga felaktigheter i årsredovisningen och koncernredovisningen, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag, utformar och utför granskningsåtgärder bland annat utifrån dessa risker och inhämtar revisionsbevis som är tillräckliga och ändamålsenliga för att utgöra en grund för våra uttalanden. Risken för att inte upptäcka en väsentlig felaktighet till följd av oegentligheter är högre än för en väsentlig felaktighet som beror på misstag, eftersom oegentligheter kan innefatta agerande i maskopi, förfalskning, avsiktliga utelämnanden, felaktig information eller åsidosättande av intern kontroll.

- skaffar vi oss en förståelse av den del av bolagets interna kontroll som har betydelse för vår revision för att utforma granskningsåtgärder som är lämpliga med hänsyn till omständigheterna, men inte för att uttala oss om effektiviteten i den interna kontrollen.

- utvärderar vi lämpligheten i de redovisningsprinciper som används och rimligheten i styrelsens och verkställande direktörens uppskattningar i redovisningen och tillhörande upplysningar.

– drar vi en slutsats om lämpligheten i att styrelsen och verkställande direktören använder antagandet om fortsatt drift vid upprättandet av årsredovisningen och koncernredovisningen. Vi drar också en slutsats, med grund i de inhämtade revisionsbevisen, om huruvida det finns någon väsentlig osäkerhetsfaktor som avser sådana händelser eller förhållanden som kan leda till betydande tvivel om bolagets och koncernens förmåga att fortsätta verksamheten. Om vi drar slutsatsen att det finns en väsentlig osäkerhetsfaktor, måste vi i revisionsberättelsen fästa uppmärksamheten på upplysningarna i årsredovisningen och koncernredovisningen om den väsentliga osäkerhetsfaktorn eller, om sådana upplysningar är otillräckliga, modifiera uttalandet om årsredovisningen och koncernredovisningen. Våra slutsatser baseras på de revisionsbevis som inhämtas fram till datumet för revisionsberättelsen. Dock kan framtida händelser eller förhållanden göra att ett bolag och en koncern inte längre kan fortsätta verksamheten.

– utvärderar vi den övergripande presentationen, strukturen och innehållet i årsredovisningen och koncernredovisningen, däribland upplysningarna, och om årsredovisningen och koncernredovisningen återger de underliggande transaktionerna och händelserna på ett sätt som ger en rättvisande bild.

– inhämtar vi tillräckliga och ändamålsenliga revisionsbevis avseende den finansiella informationen för enheterna eller affärsaktiviteterna inom koncernen för att göra ett uttalande avseende koncernredovisningen. Vi ansvarar för styrning, övervakning och utförande av koncernrevisionen. Vi är ensamt ansvariga för våra uttalanden.

Vi måste informera styrelsen om bland annat revisionens planerade omfattning och inriktning samt tidpunkten för den. Vi måste också informera om betydelsefulla iakttagelser under revisionen, däribland de eventuella betydande brister i den interna kontrollen som vi identifierat.

Rapport om andra krav enligt lagar och andra författningar

Uttalanden

Utöver vår revision av årsredovisningen och koncernredovisningen har vi även utfört en revision av styrelsens och verkställande direktörens förvaltning för Assemblin Holding AB för år 2018 samt av förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust.

Vi tillstyrker att bolagsstämman disponerar vinsten enligt förslaget i förvaltningsberättelsen och beviljar styrelsens ledamöter och verkställande direktören ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt god revisionssed i Sverige. Vårt ansvar enligt denna beskrivs närmare i avsnittet Revisorns ansvar. Vi är oberoende i förhållande till moderbolaget och koncernen enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust. Vid förslag till utdelning innefattar detta bland annat en bedömning av om utdelningen är försvarlig med hänsyn till de krav som bolagets och koncernens verksamhetsart, omfattning och risker ställer på storleken av moderbolagets och koncernens egna kapital, konsolideringsbehov, likviditet och ställning i övrigt.

Styrelsen ansvarar för bolagets organisation och förvaltningen av bolagets angelägenheter. Detta innefattar bland annat att förlöpande bedöma bolagets och koncernens ekonomiska situation och att tillse att bolagets organisation är utformad så att bokföringen, medelsförvaltningen och bolagets ekonomiska angelägenheter i övrigt kontrolleras på ett betryggande sätt.

Verkställande direktören ska sköta den löpande förvaltningen enligt styrelsens riktlinjer och anvisningar och bland annat vidta de åtgärder som är nödvändiga för att bolagets bokföring ska fullgöras i överensstämmelse med lag och för att medelsförvaltningen ska skötas på ett betryggande sätt.

Revisorns ansvar

Vårt mål beträffande revisionen av förvaltningen, och därmed vårt uttalande om ansvarsfrihet, är att inhämta revisionsbevis för att

med en rimlig grad av säkerhet kunna bedöma om någon styrelseledamot eller verkställande direktören i något väsentligt avseende:

– företagit någon åtgärd eller gjort sig skyldig till någon försummelse som kan föranleda ersättningskyldighet mot bolaget, eller

– på något annat sätt handlat i strid med aktiebolagslagen, årsredovisningslagen eller bolagsordningen.

Vårt mål beträffande revisionen av förslaget till dispositioner av bolagets vinst eller förlust, och därmed vårt uttalande om detta, är att med rimlig grad av säkerhet bedöma om förslaget är förenligt med aktiebolagslagen.

Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men ingen garanti för att en revision som utförs enligt god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka åtgärder eller försummelser som kan föranleda ersättningskyldighet mot bolaget, eller att ett förslag till dispositioner av bolagets vinst eller förlust inte är förenligt med aktiebolagslagen.

Som en del av en revision enligt god revisionssed i Sverige använder vi professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Granskningen av förvaltningen och förslaget till dispositioner av bolagets vinst eller förlust grundar sig främst på revisionen av räkenskaperna. Vilka tillkommande granskningsåtgärder som utförs baseras på vår professionella bedömning med utgångspunkt i risk och väsentlighet. Det innebär att vi fokuserar granskningen på sådana åtgärder, områden och förhållanden som är väsentliga för verksamheten och där avsteg och överträdelse skulle ha särskild betydelse för bolagets situation. Vi går igenom och prövar fattade beslut, beslutsunderlag, vidtagna åtgärder och andra förhållanden som är relevanta för vårt uttalande om ansvarsfrihet. Som underlag för vårt uttalande om styrelsens förslag till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust har vi granskat om förslaget är förenligt med aktiebolagslagen.

Stockholm den 15 april 2019

KPMG AB

Helena Arvidsson Älgne
Auktoriserad revisor

Flerårsöversikt

Resultaträkning (msek)	2018	2017	2016
Nettomsättning	8 885	8 169	7 076
Kostnad för sålda varor	-7 186	-6 666	-5 736
Bruttoresultat	1699	1503	1340
Försäljnings- och administrationskostnader inkl. övriga rörelsekostnader	-1 285	-1 388	-1 388
Rörelseresultat (EBIT)	414	115	-48
Justering avsende jämförelsestörande kostnader	-16	42	158
Av- och nedskrivningar immateriella anläggningstillgångar	3	95	71
Justerat rörelseresultat (EBITA)	401	252	181
Finansnetto	-193	-142	-135
Resultat före skatt	220	-27	-183
Skatt	-48	53	41
Periodens resultat	172	25	-142

Balansräkning (msek)	2018	2017	2016
Goodwill	2 411	2 340	2 312
Övriga anläggningstillgångar	571	505	536
Omsättningstillgångar	2 036	1 886	2 133
Likvida medel	411	420	424
Summa tillgångar	5 429	5 150	5 405
Eget kapital	238	106	93
Långfristiga räntebärande skulder	1 911	2 028	2 002
Övriga långfristiga skulder	715	668	620
Kortfristiga skulder	2 564	2 348	2 690
Summa eget kapital och skulder	5 429	5 150	5 405

Kassaflöde (msek)	2018	2017	2016
Kassaflöde från den löpande verksamheten	468	26	-136
Kassaflöde från investeringsverksamheten	-76	1	-119
Kassaflöde från finansieringsverksamheten	-406	-28	312
Periodens kassaflöde	-14	-2	58

Assemblin visar vissa finansiella mått i årsredovisningen som inte fullt ut definieras enligt IFRS. Dessa finansiella mått ska ses som kompletterande information till externa intressenter och bolagets ledning som härvid möjliggör utvärdering av relevanta trender. Assemblins definitioner av dessa mått kan skilja sig från andra företags definitioner av samma begrepp.

Till höger presenteras definitioner av mått som inte definieras enligt IFRS och som inte nämns på annan plats i årsredovisningen. Avstäm-

ning av dessa mått sker i tabellen på sid 89. Då belopp i tabellen nedan har avrundats till msek, summerar inte alltid beräkningen på grund av avrundningar. För definitioner av nyckeltal se sida 91.

Under 2018 har bolaget ändrat klassificeringen av indirekta kostnader i resultaträkningen. Indirekta kostnader redovisades tidigare inom rörelsens omkostnader men har nu kategoriserats som kostnad såld vara, se not 1 väsentliga redovisningsprinciper. Jämförelseåren är omräknat på motsvarande sätt.

Nyckeltal	2018	2017	2016
Rörelseresultat (EBITA)	417	210	23
Rörelsemarginal (EBITA %)	4,7	2,6	0,3
Justerat rörelseresultat (EBITA)	401	252	181
Justerad rörelsemarginal (EBITA %)	4,5	3,1	2,6
Justerat rörelseresultat före avskrivningar (EBITDA)	489	330	253
Justerad rörelsemarginal före avskrivningar (EBITDA %)	5,5	4,0	3,6
Vinstmarginal, %	1,9	0,3	-2,0
Nettoskuld	1582	1735	1676
Belåningsgrad	3,2	5,3	6,6
Soliditet, %	4,4	2,1	1,7
Rörelsekapital	-398	-236	-268
Rörelsekapital i % av omsättningen	-4,5	-2,9	-3,8
Orderingång	9 459	9 899	7 180
Orderstock	6 971	6 223	4 555
Medelantal anställda, FTE	5 630	5 693	4 806
Tillväxt, %	8,8	15,5	na

Avstämning nyckeltal

Avstämning nyckeltal	2018	2017	2016
Nettoskuld			
Långfristiga räntebärande skulder	1911	2028	2002
Kortfristiga räntebärande skulder	81	128	98
Likvida medel	-411	-420	-424
Nettoskuld	1582	1735	1676
Rörelseresultat (EBITA)			
Rörelseresultat (EBIT)	414	115	-48
Av- och nedskrivningar immateriella anläggningstillgångar	3	95	71
Rörelseresultat (EBITA)	417	210	23
Justerat rörelseresultat (EBITA)			
Rörelseresultat (EBITA)	417	210	23
Justeringar avseende jämförelsestörande kostnader	-16	42	158
Justerat rörelseresultat (EBITA)	401	252	181
Justerat rörelseresultat före avskrivningar (EBITDA)			
Rörelseresultat (EBITA)	417	210	23
Av- och nedskrivningar materiella anläggningstillgångar	88	78	72
Jämförelsestörande kostnader	-16	42	158
Justerat rörelseresultat före avskrivningar (EBITDA)	489	330	253
Rörelsekapital			
Omsättningstillgångar	2 447	2 306	2 557
Likvida medel	-411	-420	-424
Kortfristiga skulder	-2 564	-2 348	-2 690
Kortfristiga räntebärande skulder	81	128	98
Kortfristiga avsättningar	49	99	191
Rörelsekapital	-398	-236	-268

Definitioner

FINANSIELLA DEFINITIONER

Belåningsgrad

Nettoskulden i slutet av perioden i förhållande till justerad EBITDA de senaste 12 månaderna.

Förvärvad tillväxt

Nettoomsättning från enheter förvärvade under perioden samt föregående period med avdrag för nettoomsättning från enheter förvärvade föregående period delat med nettoomsättning för motsvarande period föregående år.

Justerat rörelseresultat (EBITA)

Resultat innan skatt, finansnetto och av- och nedskrivningar på immateriella tillgångar justerat för jämförelse störande poster.

Justerad rörelsemarginal (EBITA %)

Resultat innan skatt, finansnetto och av- och nedskrivningar på immateriella tillgångar justerat för jämförelsestörande poster delat med nettoomsättning.

Justerat rörelseresultat före avskrivningar (EBITDA)

Rörelseresultat (EBITA) före planliga avskrivningar och nedskrivningar justerat för jämförelse störande poster.

Justerad rörelsemarginal före avskrivningar (EBITDA %)

Rörelseresultat (EBITA) före planliga avskrivningar och nedskrivningar justerat för jämförelse störande poster delat med nettoomsättning.

Medelantal anställda (FTE)

Snittantal antal anställda under perioden med hänsyn taget för hel- eller deltidsanställning.

Nettoomsättning

Omsättning bokförd enligt koncernens redovisningsprinciper som beskrivna i not 1.

Nettoskuld

Lång- och kortfristiga räntebärande skulder, exklusive pensionsskulder, med avdrag för likvida medel vid periodens slut.

Organisk tillväxt

Tillväxt inklusive valutaeffekt med avdrag för förvärvad tillväxt.

Orderingång

Värdet av mottagna projekt och förändringar i befintliga projekt i aktuell period.

Orderstock

Värdet av samtliga projekts återstående ej upparbetat produktionsvärde vid periodens slut.

Rörelsekapital

Summa omsättningstillgångar reducerat med likvida medel minus summa kortfristiga skulder reducerat med kortfristiga avsättningar och kortfristiga räntebärande skulder.

Rörelsekapital i % av omsättningen

Rörelsekapital delat nettoomsättning för aktuell period.

Rörelseresultat (EBITA)

Resultat innan skatt, finansnetto och av- och nedskrivningar på immateriella tillgångar. EBITA används som huvudsakligt resultatnyckeltal i den operativa uppföljningen i koncernen.

Rörelsemarginal (EBITA %)

Resultat innan skatt, finansnetto och av- och nedskrivningar på immateriella tillgångar delat med nettoomsättning.

Rörelseresultat (EBIT)

Resultat innan skatt och finansnetto.

Rörelseresultat före avskrivningar (EBITDA)

Rörelseresultat (EBITA) före planliga avskrivningar och nedskrivningar.

Soliditet

Summa eget kapital delat med summa tillgångar, uttryckt i procent.

Tillväxt

Förändringen av nettoomsättningen i perioden delat med nettoomsättning motsvarande period föregående år (inklusive valutaeffekter).

Jämförelsestörande kostnader

Främst kostnader för förvärv och integrationer av förvärv samt mer omfattande omstruktureringsprogram.

Vinstmarginal

Periodens resultat delat med nettoomsättningen för perioden.

DEFINITIONER AV HÅLLBARHETSBEGREPP

Se sidan 39.

ÖVRIGA DEFINITIONER

Entreprenaduppdrag/Projektuppdrag

Ny- och ombyggnation av tekniska system i byggnader, anläggningar och infrastruktur.

Serviceuppdrag

Underhåll- och driftsarbete inklusive underhållsrelaterade ombyggnationer av tekniska system i byggnader, anläggningar och infrastruktur.

Assemblin utformar, installerar och underhåller tekniska system för luft, vatten och energi. System du ofta inte ser, men som får byggnader att fungera och människor att trivas. Installerade av skickliga och engagerade medarbetare.

Med en omsättning på 8,9 miljarder SEK och närmare 5 700 medarbetare på över 125 orter i Sverige, Norge och Finland är vi ett av Nordens ledande installationsbolag. Vår vision är att skapa smarta och hållbara installationer – i små och stora uppdrag. Genom nära och lokala samarbeten och en stark organisation i ryggen gör vi det möjligt.

